

SUPLIMENT GRATUIT 32 pagini

FLACĂRA

FLACĂRA

Exclusivitate

**ARAFAT
A FOST
OTRĂVIT!**

**Interviu
cu garda
de corp a
lui Arafat**

**Remediu
contra
cancerului**

Un român povestește *Experiența Tsunami*

Nubira II

te simți în largul ei.

Nubira II de la Daewoo este un automobil confortabil și spațios, cu o siluetă elegantă și un motor pe cât de puternic, pe atât de silențios. Finisările de lux și stabilitatea pe șosea satisfac exigentele persoanelor dinamice, atente la imaginea lor. În Nubira II te simți cu adevărat în largul tău. Și al ei.

P/12070

Telefonul clientului: 0251.544.187

Asistență tehnică rutieră 24 de ore: 0251.596.767
0725.511.611

DAEWOO
AUTOMOBILE ROMANIA

www.daewooauto.ro

OTR

Cea mai bună garanție oferită de un producător român de autoturisme

De fiecare dată
când te urci la volan, ești altul ...
... dar nu știi când se poate rupe filmul.
Ar fi bine să treci mai întâi
pe la noi!

12 070

ASIGURAREA DE CARE AVETI NEVOIE

Crimă la nivel

Înalt

Pentru prima oară, un **apropiat** (aflat în România!) al lui Yasser Arafat afirmă categoric că a fost otrăvit. În exclusivitate pentru **Flacăra**. Și nu este vorba numai despre un apropiat, ci și despre un fost **official** al echipei conducătorului Palestinei. În al treilea rând, faptul care întărește cel mai mult această afirmație era că acela care ne acordă interviul este chiar body-

guard al lui Yasser Arafat. Aceste declarații vin să confirme percepția populară a palestinienilor care, în proporție de 80%(!) cred că șeful statului palestinian a murit otrăvit (conform unui sondaj de opinie realizat de Universitatea An-Najah, citat de AFP). Primele speculații în acest sens apăruseră deja la începutul lunii noiembrie 2004, când se credea că boala misterioasă a liderului Hamas este rezultatul unei acțiuni reușite a serviciilor israeliene de spionaj. Un asemenea demers ar sta la baza acelei misterioase maladii a sângelui care a provocat decesul – în Franța – a omului de stat din Orientul Mijlociu. Sursele guvernamentale israeliene au negat întotdeauna acest lucru, calificându-l drept **ridicol**. Dar, fapt semnificativ, încă de la internarea ilustrului pacient în spitalul din Percy, în apropiere de Paris, medicii nu au putut afla de ce boală suferă Arafat. Ipoteza nu a fost exclusă nici de medicul personal al lui Yasser, fiind, ulterior, susținută chiar și de șefi de stat. **Flacăra** vă oferă o poveste pe care bodyguardul lui Arafat ne-a destăinuit-o chiar la noi în redacție, fotografiile auxiliare venind ca să credibilizeze acest lucru. (M. Gălățanu)

exclusivitate

Un munte de om. Palmele, cât niște lopeți. Degete groase și turtite la vârfuri. De parcă le-ar fi folosit pentru bătut piroane, la viața lui. Urme de gloanțe și schije pe corp. Nici nu mai știe câte oase rupte sau mutate din loc. Dar mai ales o cicatrice mare, pornind de pe frunte. Jumătatea dreaptă a capului i-a fost zdrobită într-un atentat, în sudul Libanului. Și reconstruită, apoi, într-o clinică de chirurgie plastică de la Moscova.

La 17 ani, Abu Stef și-a văzut visul cu ochii. Era bodyguardul lui Arafat. Gata în orice clipă să moară spre a salva viața lui. Onoare cum nu se poate mai mare pentru orice palestinian.

Bodyguardul liderului

Arafat

ului palestinian:

a fost otrăvit!

La 12 ani a barat un atac israelian

Abu Stef l-a însoțit pe Arafat și în România, de mai multe ori. Din motive numai de el știute, când i-am cerut să ne povestească despre asta i-au dat lacrimile. S-a încruntat, a strâns pumnii, și-a mușcat buzele. Tare s-a mai chinuit să nu plângă: „Întâlnirile dintre Arafat și Ceaușescu vreau să le păstrez doar pentru mine!”

Abu Stef s-a născut în nordul Libanului, într-o tabără de refugiați palestinieni. La doar nouă ani era revoluționar convins. Așa că a plecat într-o tabără de antrenament, în munți. Nu l-a obligat nimeni, a fost alegerea lui. Știa, de la părinți și prieteni, că undeva există o țară și un popor care au nevoie, pentru a-și câștiga libertatea, și de contribuția lui. Oricât de ciudat ni s-ar părea nouă, așa gândesc aproape toți copiii palestinieni. Pentru că asta este prima lecție, uneori și singura, pe care o învață. Și o tot repetă, până o știu pe dinafară. Ne-am convins în urmă cu aproape un an, când am fost într-o documentare în Palestina. Așa s-a întâmplat și cu Abu Stef. Nici nu împlinise 12 ani și era, deja, într-o unitate de trupe revoluționare speciale, în Liban, undeva aproape de malul mării. Acolo, împreună cu încă trei puști, Ahmatu, Fuad și Aluane, a avut norocul să descopere pregătirea unei operațiuni militare israeliene. Și-a informat superiorii, așa că atacul asupra taberei palestiniene a fost barat corespunzător. După câțiva morți și răniți, de ambele părți, israelienii s-au retras. Impresionat de isprava băieților, Arafat i-a vizitat imediat. După laude și îmbrățișări, i-a declarat pe toți patru copiii lui. Le-a purtat de grijă, s-a interesat personal de educația lor, i-a trimis în tabere de pregătire militară specială. Și, evident, în misiuni. Cele mai încărcate emoțional au fost chiar în Palestina, susține Abu Stef: „Eu doar așa mi-am cunoscut țara, așa am intrat pe pământul meu. Treceam granița, noaptea, din Liban, pentru diverse operațiuni militare.”

În 1977 a venit recompensa. „Cea mai grea, dar și cea mai onorantă”, de fapt chiar misiunea vieții lui. A fost transferat în Beirut, ca om de încredere al liderului palestinian. După alte antrenamente speciale, pentru apărarea personalităților, desfășurate în Germania și Rusia, vorbim, deja, de bodyguardul lui Arafat.

Abu Stef se află acum în România, într-o „misiune” asupra căreia nu a dorit să insistăm. Ne-a acordat, în exclusivitate, un interviu despre experiența lui ca apropiat al fostului președinte al OEP. Din motive lesne de înțeles, nu a răspuns la toate întrebările și nici nu ne-a oferit atâtea amănunte câte am fi vrut: „Dacă îmi garantezi securitatea mea și a familiei mele, eu pot să vă spun absolut tot ce doriți. Dacă nu, vă rog să-mi permiteți să mă protejez singur!”

Abu Stef era cât pe-aci să-și omoare unul dintre cei mai buni prieteni, Ahmed Jaber, pentru că i s-a părut că folosește cuvinte nepotrivite într-o discuție cu Arafat: „Arafat și-a adunat toți ofiterii, într-o sală lungă, a bătut cu bastonul în masă, ceea ce era un fel de invitație la consultări. Și-atunci prietenul meu a spus ceva banal, despre cum ar trebui să apere orașul, dar mie nu mi-a sunat bine și automat am pus mitraliera pe el. Nu mi-a fost destul că Arafat m-a privit surprins, am stat așa, în poziție de tragere, până când mi-a ordonat să las mitraliera jos. Acum, eu și prietenul meu ne amuzăm pe tema asta. Atunci am grăit, desigur.”

Bodyguardii lui Arafat în exercițiul funcțiunii

Mașina prezidențială arunca foc și gaze

Despre bodyguardul lui Arafat am auzit tot felul de povești. Că erau o armată, aproape supermeni, fără casă, fără somn...

Nici chiar așa! Eram vreo 20. Într-adevăr, stăteam tot timpul cu el. Dacă era într-un anumit loc, de pildă, și familia mea se afla peste drum, în nici un caz nu-mi permiteam să o vizitez. Locul meu era clar locul lui.

Adică erați un fel de umbră?

Ca exprimare, e puțin spus. Umbra e doar alături de cineva, eu eram chiar cu el, mă rog, în față sau în spate puțin, funcție de situație, dar foarte aproape, ca să-l pot apăra.

Dincolo de posturile oficiale, cum era Arafat, ca om?

Nu știu dacă mă credeți, dar omul ăsta aproape că nu dormea. Parcă el ne păzea pe noi. Veneam dintr-o deplasare și, când să ne descăltăm și să ne schimbăm, pe la trei-patru dimineata, ne spunea că mai iesim puțin ca și când doar am trece strada. Când-colo, mergeam din Liban până în Damasc, să zicem. Pe drum vorbea aproape tot timpul. Uneori mai atipea, ce-i drept, în mașină.

Avea o mașină specială?

Un *Cabrio*, o mașină grea, de șase tone, blindată de tot. La nevoie, arunca în spate gaze, foc și alte chestii. Mai aveam un *Mercedes*, un *BMW*, un *Range Rover*, toate blindate.

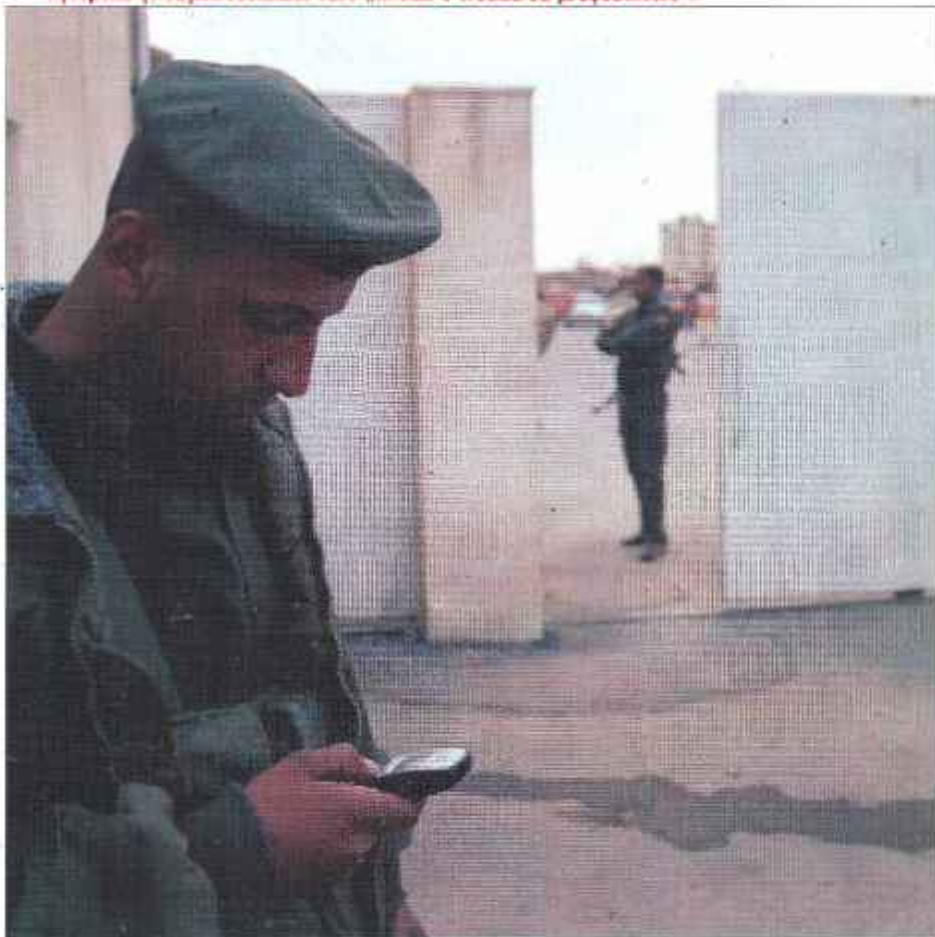
Cum arăta camera lui?

Camera o schimbam foarte des, dar întotdeauna era ceva simplu: un pat, o pătură, Coranul și un covor mic, pentru rugăciune. N-avea nevoie de mai mult pentru că nu prea stătea locului. Era tot timpul în mișcare, ca un titirez.

Se ruga în fiecare zi?

Și încă la ore exacte, după ritualul musulman, indiferent de ședințe sau întâlniri. Putea să fie cu orice șefi de state, își cerea scuze, că e vremea rugăciunii. Și de lângă Ceaușescu a plecat așa. Mai mult, avea chiar un fel de rugăciune a inimii, pe care o repeta oriunde, în avion, în mașină, pe drum. Suna cam așa: „Doamne, cui m-ai lăsat, la un dușman care-mi vrea răul sau la prieteni în care am încredere că mă vor ajuta? Oricare ar fi dorința ta, eu o accept. Am destulă răbdare și mă supun tuturor judecăților tale.”

Reședința din Ramallah, Mucata, era deschisă aproape oricui. În aprilie anul trecut, bodyguardii din imagine au fost foarte receptivi când le-am spus că venim tocmai din România și că am dori să-l luăm un interviu lui Arafat. Au telefonat imediat la cabinetul lui, numai că era într-o ședință de securitate. Ne-au rugat să avem răbdare. Alături de noi așteptau și câțiva localnici care „aveau o treabă cu președintele”.

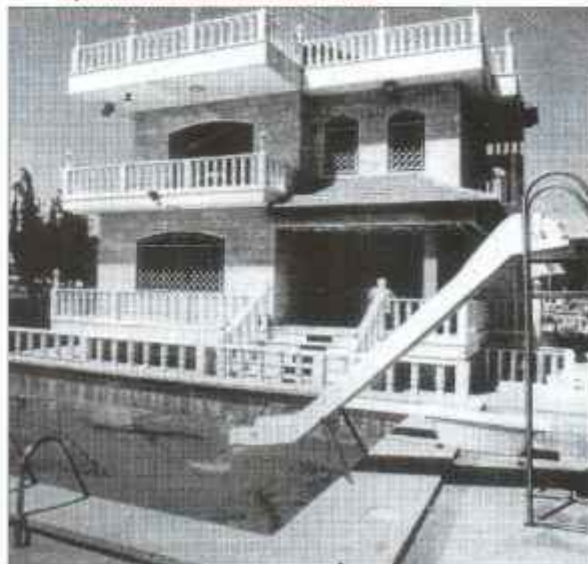

În iulie 1991, Ion Iliescu a trimis o delegație la Sanaa, în Yemen, pentru a-l ruga pe liderul palestinian să intervină pe lângă țările arabe, astfel încât România să-și poată recupera datoria externă. În imagine, Arafat este încadrat de Iosif Boda, pe atunci consilier al lui Iliescu, Dan Pascariu, fost președinte la Banca Română de Comerț Exterior, și reprezentanții Ambasadei Palestinei în București.

Când venea în România, Arafat era cazat în Primăverii, în vila din strada Gogol, numărul 2, actuala reședință a lui Petre Roman. Ceaușescu îi trimitea întotdeauna un cadou de bun venit.

Reședința din Ierihon, în care liderul OEP nu a apucat să stea decât câteva luni.

Arafat iubea foarte mult copii. Pe Dalin și Tarek, fetița și băiețelul doctorului Ziad, îi dezmiarda ori de câte ori avea ocazia.

Bodyguardii președintelui palestinian, într-un moment de relaxare, în Tunisia

Alături de soție și fetiță, pe care, din motive de securitate, le vedea foarte rar

La reședința din Mucata se intra foarte ușor

– Anul trecut, când am fost în Ramallah, am intrat, spre surprinderea noastră, destul de ușor în reședința de la Mucata. De asemenea, localicii ne-au spus că nu au probleme când vor să discute direct cu liderul lor. Se ajungea chiar așa de ușor la Arafat?

– Spre disperarea noastră, a bodyguardilor, dacă avea timp, chiar primea pe oricine. O să vi se pară ciudat, dar la el veneau și evrei, inclusiv din România. Dacă un om avea necazuri, încerca să-l ajute, în limita posibilităților. Îmi aduc aminte că într-o zi a venit mama mea, plângând, ca să-mi spună că ne-a ars casa, că suntem pe drumuri. Eu nu știam de asta, fusesem plecat într-o misiune. Arafat era în camera lui, eu pe hol. I-am spus mamei ca nu cumva să-i ceară ajutor președintelui, că mă supăr și nici nu vreau s-o mai văd, în toată viața mea. Biata femeie a înțeles, n-a mai zis nimic, nici măcar n-a mai plâns. Când să plece, a ieșit Arafat, care auzise toată discuția. A sărutat mâinile mamei mele și l-a chemat pe seful pazei ca să-i dea urgent o recompensă pentru casă. Din ceea ce am văzut eu, el chiar iubea oamenii. Înaintea oricărei misiuni, ne spunea să avem grijă de copii și bătrâni și să nu ne atingem niciodată de cei care se predau.

Șeful Palestinei mânca miere de salcâm, de la Brașov

– Avea niște lucruri personale de care nu se despărțea niciodată?

– Kofia, respectiv acoperământul pentru cap, legat întotdeauna astfel încât colturile formau, și în față și în spate, harta Palestinei. Apoi Coranul și un pistol *Magnum*, pe care îl purta tot timpul cu el. În mașină avea mereu un *Kalașnikov* cu muniția aferentă.

– S-a spus că era bolnav de mulți ani și ținea regim. Ce fel de mâncăruri îi plăceau?

– Nu ținea o dietă anume, dar mânca foarte puțin. Îi plăceau, în mod special, iaurtul concentrat, brânza, ceaul și mierea. Avea mereu miere românească, de salcâm, din zona Brașovului. Aia era preferata lui. Ceaușescu îi trimitea mereu, apoi prietenii din România. Eu l-am trimis un borcan chiar înainte să moară. Și încă un amănunt, nu-i plăcea să mănânce singur. Familiile din taberele de refugiați îi pregăteau fel și fel de mâncăruri tradiționale, mai ales din pește, pentru că îi plăcea. Doar gusta din ele, nu mânca, apoi le împărțea la toată lumea din jur.

Arafat era fan Tom și Jerry

– Îl interesau evenimentele la zi, citea ziare, se uita la televizor, avea emisiuni preferate?

– Nu prea. La televizor urmărea în special desenele animate cu Tom și Jerry, pentru că îl relaxau.

– Ați cunoscut-o pe soția lui, Souha? Ce fel de om era?

– Ca orice palestinian, nu am o părere bună despre ea. Am stat de vorbă, ne-am și certat, în Tunisia. Nu vreau să spun mai multe, căsătoria asta a fost o problemă de conjunctură, nu stăteau împreună, se vedeau foarte rar.

– Țineți minte toate atentatele cărora le-ați supraviețuit?

– O, au fost prea multe! Dar îmi amintesc, evident, situațiile cele mai grele. Când am plecat din Siria, spre Liban, la ordinul președintelui, în 1983, drumul era plin de baraje. Se trăgea asupra noastră în ploaie de gloanțe. Mergeam cu 240 km/h, în slalom. Am scăpat fără morți sau răniți. Sau într-o vizită în sudul Libanului, când Arafat trecea printre gloanțe, de parcă nici nu realiza că se trage asupra lui. De fapt nici nu-i păsa, dacă își propusese o acțiune mergea până la capăt, știa că îi suntem scut.

«A murit otrăvit»

– A fost rănit vreodată când erați lângă el?

– Da, în Beirut, în timpul invaziei israeliene. L-a lovit o schijă, de la o rachetă, în mână. L-am bandajat, nu era ceva foarte grav. Nici n-a vrut să vorbească despre asta, a spus presei că i s-a îndoit un tendon și atâtă tot.

– În situațiile delicate pentru viața lui, unde îl ascundeau?

– Dar unde nu-l ascundeam? În timpul luptelor, îl duceam dintr-un loc în altul, dintr-un garaj, să zicem, în subsolul unei clădiri, și doar doi oameni știau unde este. Era foarte vânat și cred că l-am protejat bine, dacă nu a fost găsit niciodată în situații de criză.

– Sunteți de acord cu varianta oficială despre cauza morții lui Arafat?

– Nu! Arafat a murit otrăvit! Nu mă întrebați de ce sunt așa sigur, rețineți doar că știu ce spun.

– Există ceva ce nu ați fi făcut pentru Arafat?

– Nu. Pentru mine a fost și este un simbol, un om care și-a dat toată viața pentru cauza palestiniană. A suferit foarte mult, pentru mine este un sfânt. As fi făcut absolut orice pentru el. Dacă mama mea ar fi pus în pericol viața lui Arafat, eu aș fi omorât-o pe ea!

de Liliana Petruș

foto: Octavian Tibăr și arhiva dr. Ziad Abu Al-Hejo

76

SOCIAL

Un mare cutremur ar arunca România
cu zece ani în urmă

26

ANCHETĂ

Cu cărțile sub masă

54

VIP

Unic Models a dat imaginea
uleiului Bunica

62

FILM

Respiro

70

ETAJUL DE IMAGINE

Maestrul și fotografia

72

ECONOMIC

E vremea caselor și a terenurilor

80

AUTO

Focus asupra noului Ford

82

MEDIA

Bucătărie de campanie politică

84

REPORTAJ

Țața Găletoaia

86

STIL

House of Art sau arta de a te îmbrăca

88

ISTORIA UNUI PRODUS

Vă miroase-a bine?

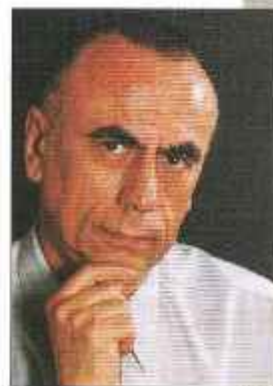
92

Coperta 1:
colaj Flacăra

Altceva

O lecție din orice carte de istorie.

S-AU CREZUT VEȘNICI!

Nici o clipă nu le-a trecut prin minte că mai pot fi înlăturați vreodată. Acaparaseră o putere inimaginabilă. Ca funcționari publici își amenajaseră birouri somptuoase, își achiziționaseră limuzine de lux sau se adăpostiseră în construcții faraonice de unde porunceau aldoma unor stăpâni. Ca oameni de afaceri, unii dintre ei nici nu se mai sinchiseau să-și acopere matrapazlăcurile, ferm convinși că nimeni nu va îndrăzni să-i deranjeze în vecii vecilor. Își aserviseră ziare, televiziuni, radiouri – la unul dintre ele, de pildă, cel care piratează netulburat de lege revista *Flacăra* dicta redactorilor ce știri să difuzeze despre „mărețele” lui isprăvi senatoriale. Își pregăteau odraslele cărora să le lase moștenire funcțiile, averile strânse pe căi necinstite. Creaseră în toată țara o rețea de interese mafioate punând în primejdie însăși libertatea câștigată prin vărsarea de sânge din decembrie '89. Induseseră poporul starea de frică. Frica de a vorbi despre violența mai-marilor zilei, frica de a se împotrivi la samavolnicii.

Dar tocmai aroganța de a se crede imposibil de urnit din scaunele lor l-a pierdut. Când s-au așteptat mai puțin le-a fugit pământul de sub picioare. Alții le-au luat locul și au readus speranța că se poate trăi mai bine, mai civilizat, mai demn. Așa se va și întâmpla, dacă, la rândul lor, aceștia nu vor cădea în același păcat al trufiei. Actualul președinte al României – ultimul președinte fost comunist din istoria noastră? – poate deveni o garanție că nu se va mai petrece așa ceva niciodată. Fiindcă un om al mărilor lubeste cu patimă necuprinsul libertății. Și a lui, și a celorlalți.

Sergiu Brion

În numărul viitor:

- UN TRANSSEXUAL ÎN CĂUTAREA FERICIRII
- AMERICANII VOR SĂ GĂSEASCĂ ȘAMBALA ÎN AFGANISTAN
- ROMÂNII, CĂLĂII HOMOSEXUALILOR ÎN EUROPA

Numărul viitor este deja conturat de câteva plese cât se poate de tari. Așa că ar fi păcat să-l pierdeți. În primul rând, o corespondență dintr-o capitală din Europa, în care românii, de foame sau din lăcomie, au ajuns călăii homosexualilor din acea țară. Comutăm transmisiunea noastră directă cu un reportaj tocmai din Afganistan, unde o ziaristă româncă a văzut cum americanii caută poarta către o cetate subpământeană mitică. Să nu găsească poarta către Iad, spun localnicii... Nu lipsesc, din numărul viitor, reportajele senzaționale de pe tărâm românesc. Unul dintre ele prezintă aventura unui transsexual român care a pornit, în modul său original, în căutarea fericirii.

Natura nervoasă

La două săptămâni după tragedia din Asia de sud-est, vestul Statelor Unite a fost lovit de un front de furtună care a provocat inundații catastrofale. În imagine, o femeie pe nume Erica Henderson (*dreapta*) își ține cu disperare copilul în vreme ce salvatorul lor se luptă cu puternicul curent din canionul californian San Dimas.

Prostie ucigașă

Să-l ucizi pe străinii care, în opinia ta, ți-au invadat țara, ar putea fi de înțeles. Dar să omori, în serie, sute de conaționali, numai ca să-ți arăți mușchii extremiști – iată ceva ce numai irakienii par a fi capabili să comită. În atentatul surprins de această imagine au murit trei membri ai Gărzii Naționale irakiene care... transportau instalații de încălzire pentru o școală de fete! Orice alt comentariu este inutil.

Până aici!

Vladimir Putin (*în imagine, sosind la Conferința IT de la Centrul de cercetări Akademgorodok din Novosibirsk*), și-a exercitat dreptul de veto (o delicată a Constituției ruse) pentru a respinge legea care prevedea... interdicția de a consuma bere în locuri publice! Ca să vezi ce le-a dat prin gând rușilor! Norocul lor că Țarul nu este atât de înțucat.

Acasă la Harry Potter

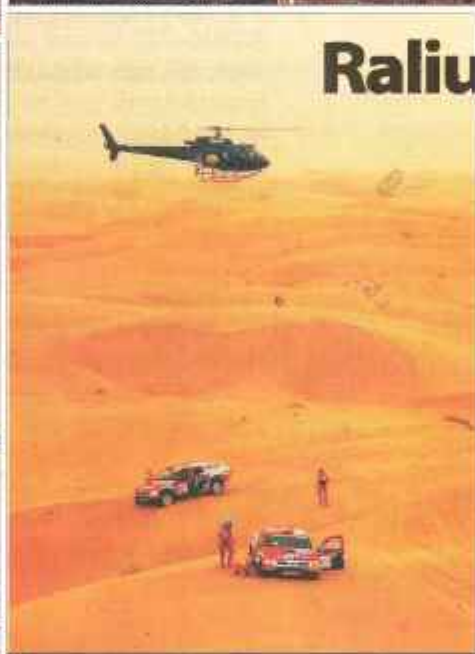
În vecinătatea Castelului Alnwick, din Northumberland, Marea Britanie, a fost deschisă pentru public una dintre cele mai mari case de lemn din lume, a cărei ridicare (în ambele sensuri ale verbului!) a costat 3,3 milioane de lire sterline. Nu este vorba despre căsuța din copac a fiului vreunui... baron local, ci despre unul dintre sofisticatele și

fascinantele decoruri în care s-a filmat povestea (de până acum!) a lui Harry Potter.

Raliu îndoliat

Motociclistul Italian Fabrizio Meoni și-a pierdut viața în urma unui accident petrecut în timpul desfășurării ediției din acest an a Raliului Dakar. În imagine, un alt incident, din fericire fără asemenea urmări: sud-africanul Giniel de Villiers și copilotul său belgian Jean-Marie Lurquin (*mașina din stânga*), ca și finlandezul Ari Vatanen, secondat de italianul Tiziano Siviero (*dreapta*), au avut probleme în etapa a zecea, lângă Atar, în Mauritania. Un elicopter a fost trimis să le acorde eventuală asistență.

În sfârșit!

Nici actul criminal prin care a fost otrăvit, nici fătășia opoziție a Moscovei, nici fraudarea alegerilor inițiale, nici lunga perioadă de incertitudine, nici disperatele contestații ale contracandidatului său după reluarea celui de-al doilea tur de scrutin nu l-au putut împiedica pe pro-occidentalul Victor Iușcenko să obțină, până la urmă, victoria în cursa pentru președinția Ucrainei. Asta și datorită extraordinarului sprijin popular (sustinatorii săi n-au părăsit Piața Independenței săptămâni de-a rândul!), dar, poate, și grație atitudinii rezervate a predecesorului său, Leonid Kucima, care n-a aprobat măsuri de forță și și-a luat mâna de pe ex-premierul Victor Ianukovici.

Campania de Educare și Informare
este realizată de
Societatea Română Alzheimer

cu sprijinul
Companiei Farmaceutice Pfizer

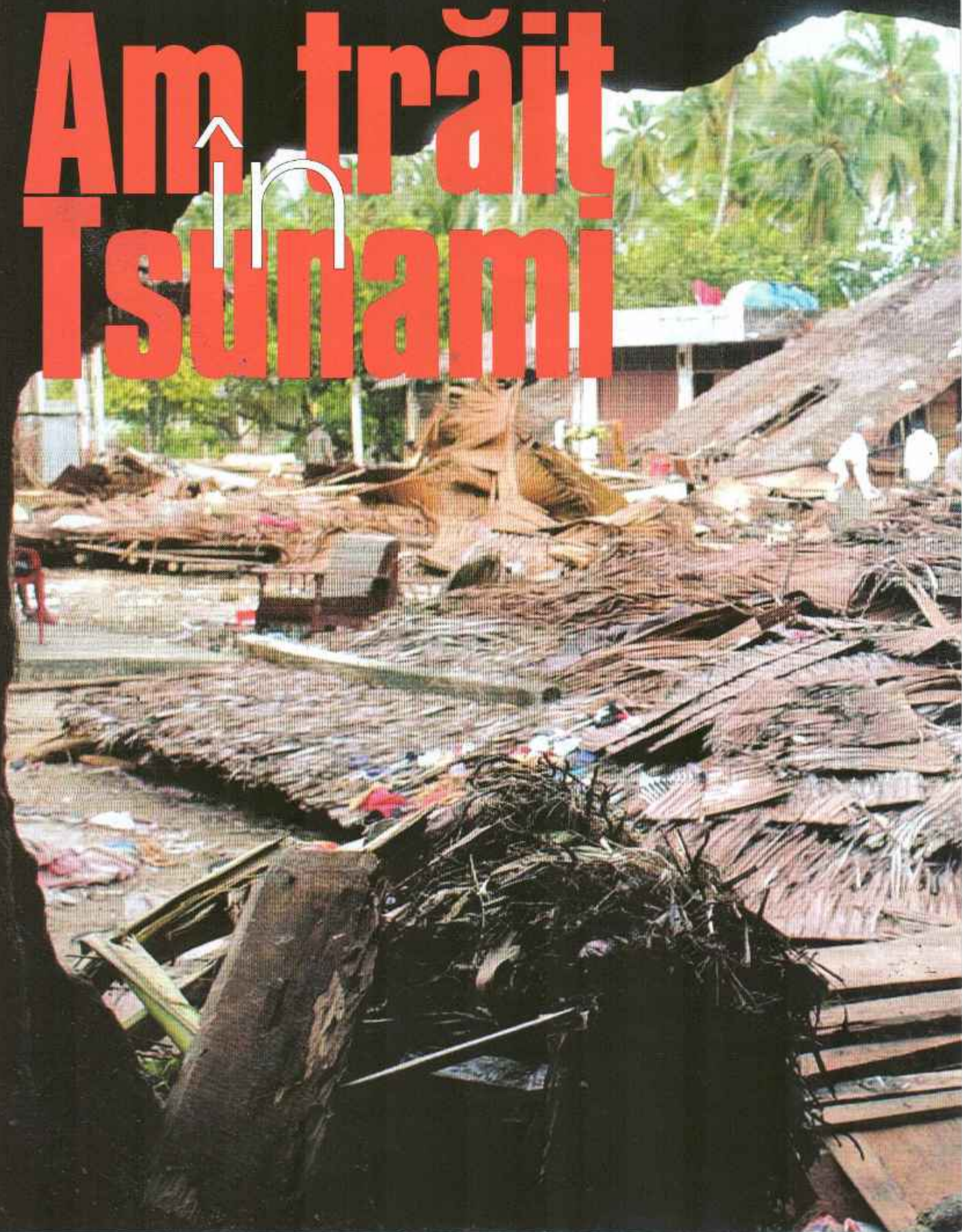
Dacă cineva drag,
pe măsură ce îmbătrânește,
începe să uite, confundă persoanele și
locurile cunoscute, se rătăcește, nu
spuneți: "E normal. Îmbătrânește!", ci
suspectați cea mai frecventă cauză a
demenței, boala Alzheimer, și consultați
medicul. Demența nu este o consecință
normală a procesului de îmbătrânire.
Problemele de memorie nu sunt
normale la nici o vârstă și trebuie
investigate clinic.

**SĂ NU-I
UITĂM PE CEI
CE UITĂ**

Pentru mai multe informații
www.afz.ro

Telverde: **0 800 88 44 22**
Luni-Vineri 9⁰⁰-17⁰⁰

Am trăit în Tsunami

Un reporter român a ajuns în Sri Lanka în vacanță. *Tsunami* l-a prins acolo. Așadar, relatarea lui e pe viu. Materialul prezentat special pentru *Flacăra* a fost scris la doar câteva zile după potopul care a urmat cutremurului, așa că are toate caracteristicile unei prize directe. Inclusiv precipitarea. Inclusiv tensiunea specifică. Reporterul nostru a fotografiat și momentele de derută, după cum a înregistrat materialul și pe casetă-video adică și-a făcut meseria. Punctul culminant al narațiunii este atins atunci când, după ce reporterul vede, amănunt cutremurător, valizele turiștilor plutind pe apă, toată lumea cade în genunchi și fiecare se roagă, în legea lui, în limba lui, la un sfânt anume, păstrat ca amuletă pentru supraviețuire (Mihail Gălățanu)

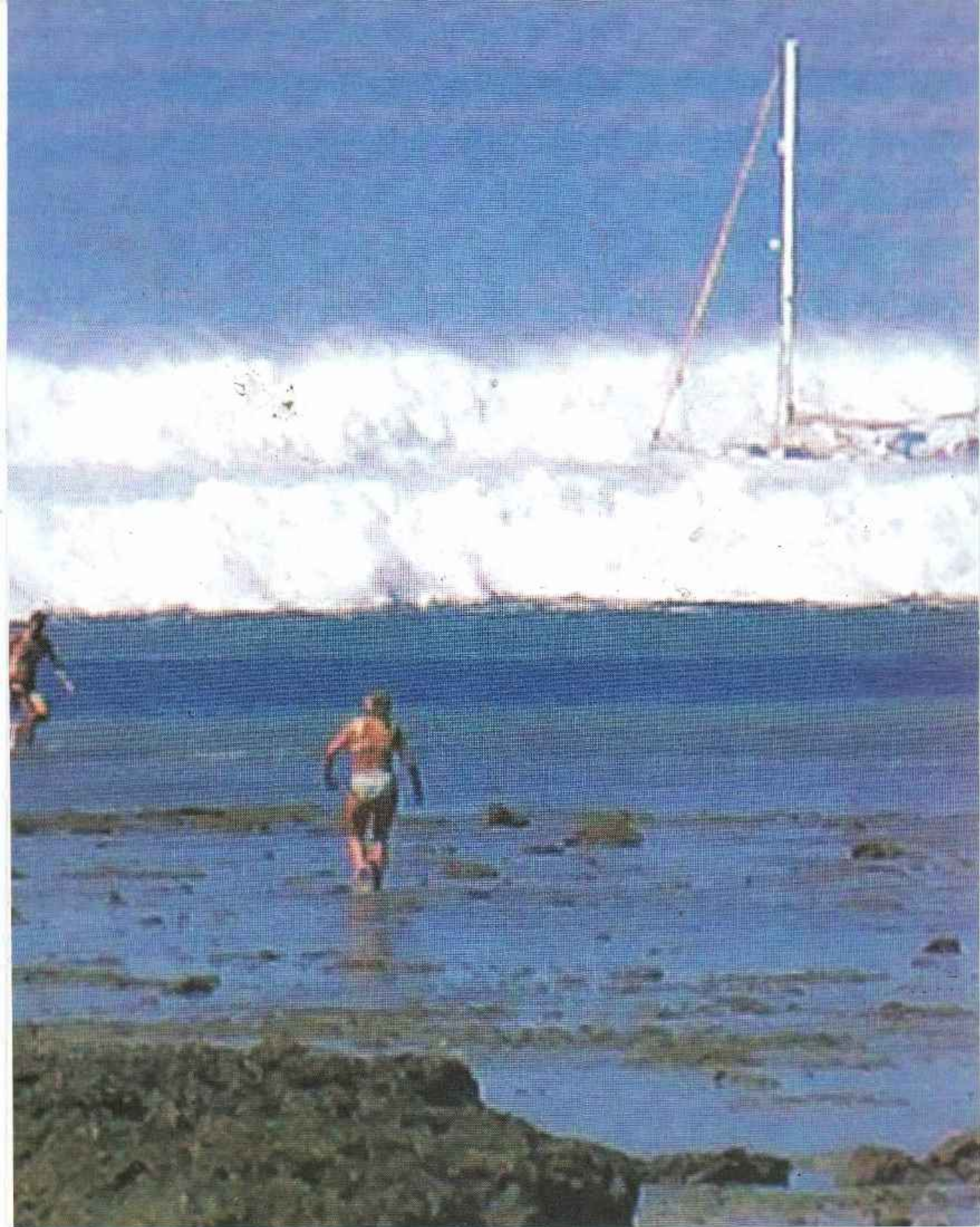

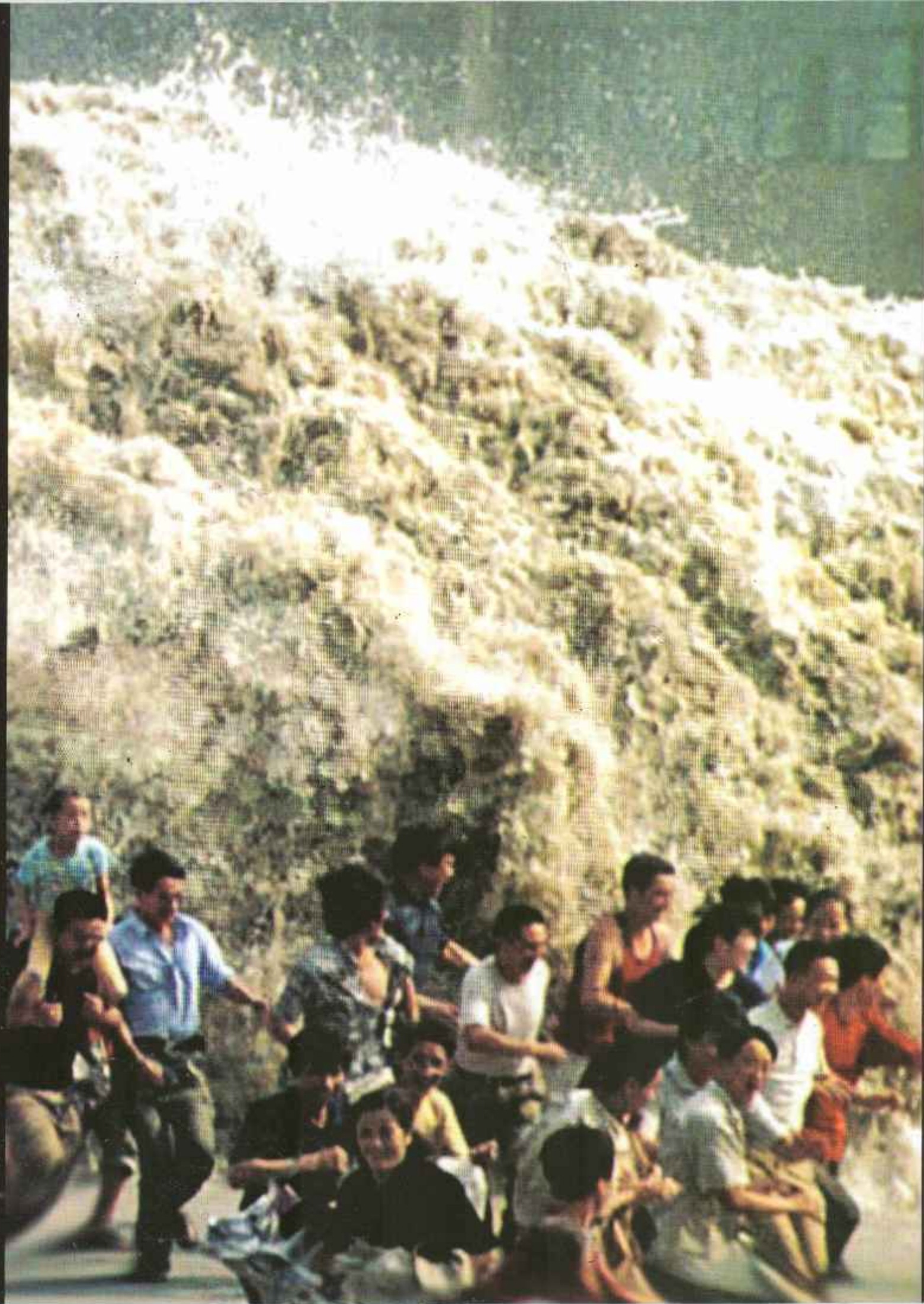
Maree, fără lună plină

Îmi aduc aminte de prietenul meu care, împietrit de frică, încerca să-și explice fenomenul. Era speriat. Gura îi tremura. Printre dinți, rostea: *Full moon*. Căuta cu disperare o speranță. Vroia să creadă că totul se va sfârși curând. Își imagina că e o maree mai mare și că nimic periculos nu se va întâmpla. Secunde de coșmar. Era îngrozit. Căutam o încurajare, căutam o explicație și nu o puteam obține. Nu înțeleg nimic. N-am nimic în minte și nu pot vorbi. Încerc să stabilesc o legătură vizuală cu el, dar e imposibil. Nu mă poate ajuta. Îmi arunc, din nou, un ochi, peste balcon. O masă se izbește în stânga mea și dispare în bucăți în valul turbure. Mai în dreapta plutesc câteva perne verzi. Zgomotul se amplifică. Ceva, la parter, sub mine, trosnește asurzitor. Ies pe hol și caut cu disperare o speranță. Îi întreb pe toți dacă au mai văzut așa ceva, dacă s-a mai întâmplat așa ceva. Nici unul nu știa nimic. Nimeni n-a văzut nimic. Pentru toți era ceva nou. Sunt deznădăduit.

Încerc să-mi păstrez calmul. Inima îmi bate cu putere. Trag aer în piept și mă îndrept către balconul camerei. Apa pare că se retrage. Într-adevăr, se retrage. Sunt transpirat și mă simt paralizat. Două veverițe sar în palmierul din curte. Scot niște zgomote ciudate. Încerc să-mi aduc aminte dacă le-am mai auzit. Nu pot să mă concentrez. Știu că ele simt ceva. Tremur din încheieturi. Ies în curte și mă asigur că toți sunt bine. Pășesc ușor spre plajă. Valurile pocnesc nisipul cu putere. O valiză roșie e adusă spre țărm de un val mai mare. În spatele ei plutesc bucăți de palmieri. Mai încolo zăresc câteva saltele. Vreo două șezlonguri sfâșiate zac îngropate în nisip. Pantofi de toate culorile și de toate modelele sunt împrăștiați pe plajă. Nici unul nu are pereche. Peste tot sunt bucăți de sticlă sfărâmată. O ușă este prinsă într-o tufă. Mă uit în zare. Plaja e transformată într-o groapă de gunoi. Bărcile lipsesc. Și vor mai lipsi încă multă vreme.

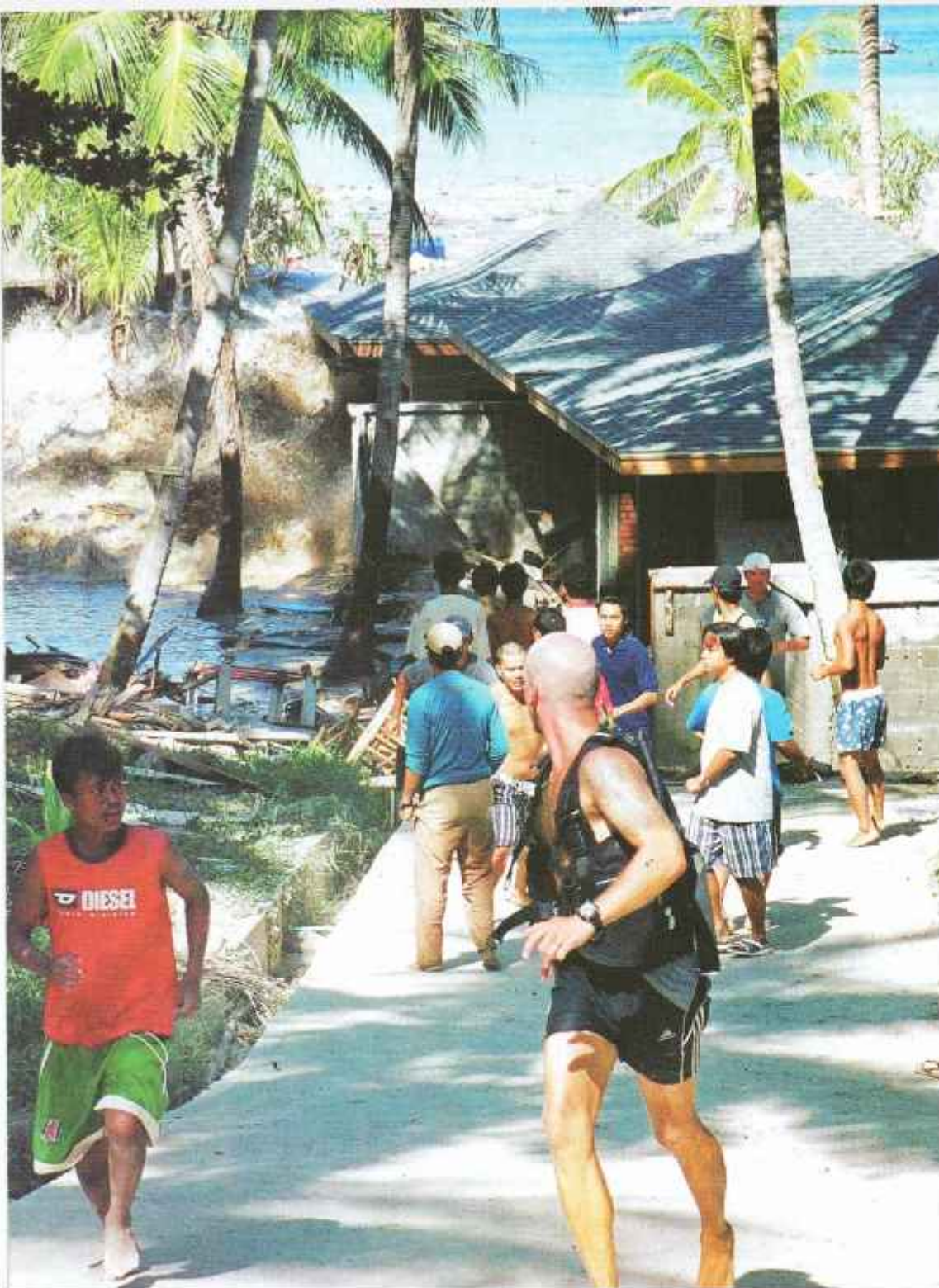
Patru or

Anul acesta am decis să-mi aleg, pentru vacanța de iarnă, o destinație cu totul și cu totul exotică. Vroiam să ajung pe o insulă tropicală. Îmi doream o experiență inedită. Visam un loc împânzit de palmieri și păsări cu penaj auriu, de maimuțe și animale pe care n-ai ocazia să le vezi decât în atlasul zoologic, un loc cu civilizații dispărute, cu temple îngropate și scoase la lumină după mai bine de 800 de ani. Un loc în care elefanții țin locul cailor. Un loc în care Budha contemplă pe fiecare stâncă și din fiecare colț. Un loc în care jucăușul Ganesh te poartă în templele hinduse și parcă-ți transmite ceva din energia pe care o emană. Trebuia să fie un loc liniștit, un loc care să-ți dezvăluie o altfel de lume, o altfel de civilizație. Locul acela pe care l-ai visat și ți-ai dorit dintotdeauna să-l descoperi. Așa că am luat harta în mâini și am decis: Sri Lanka.

Zborul a fost nesfârșit de lung. Mi se părea că n-am să mai ajung niciodată. După 11 ore însă, am pășit pe insulă. Un paradis în toată regula. O palmă de pământ vestită pentru plantațiile de ceai, pentru străvechi și impunătoare temple budiste, pentru neasmutite cascade, pentru plajele de la Oceanul Indian și pentru multe, multe altele. Raiul pe pământ. Unul care avea să nu mai dureze foarte mult timp. Atunci când budistii își țineau sărbătoarea lor pentru *lună plină*, iar creștinii nașterea lui Iisus, atunci când fiecare dintre noi încerca să dea valoare cât mai mare acestor zile, natura avea să se întoarcă împotriva noastră, iar Paradisul acesta despre care v-am vorbit avea să se transforme în Iad. Într-o Insulă a Morții.

Sunt cazat într-un mic dar intim hotel, în Hikkaduwa, un sat de vacanță situat în sud-vestul insulei. Un loc în care soarele își

Cea mai mare catastrofă (atestată) din toate timpurile a

e în Insula Mortii

scaldă razele în Oceanul Indian cât e ziua de lungă. Un loc în care palmierii se lasă leneși peste plaja aurie. Un loc în care nu se aud decât valurile. Îmi luasem micul dejun și mă pregăteam pentru o scurtă plimbare prin împrejurimi. O hotărâre de moment, însă, m-a făcut să-mi întârzi plecarea. Am decis să mai stau câteva minute în camera spațioasă și răcoroasă de la etajul unu. Totul părea a fi cât se poate de normal. O zi ca toate celelalte. Soare, valuri și, probabil, vreo 30 de grade. Zece minute mai târziu, un zgomot vibrant zguduia clădirea. Gândul a fost unul singur: *Sfârșitul lumii*. Am ieșit pe balcon. Apa mării inundase, parterul construcției. Valurile se umflau și aruncau în pereții hotelului cu mobilierul scos din cameră. Imagini apocaliptice. Nivelul apei creștea. Cu fiecare secundă. Picioarele mi se blochează, iar gura mi se îneștează. Nu există scăpare. Aici va fi sfârșitul. Asta am crezut în acel moment. Se aud țipete. Câțiva turiști se luptă să ajungă la nivelul superior al clădirii. Ies din cameră și alerg spre scara hotelului. Poate cineva are nevoie de ajutor. Toți ajung însă să se salveze. După două-trei minute apele se retrag. Nimic nu mai stă în picioare. Totul în jurul nostru e o ruină. Alergam pe plajă să recuperăm ce se mai poate din lucrurile celor ce-au stat la nivelul inferior. Nu mai există practic nimic. Un pantof aici, unul dincolo. Câteva valize plutesc pe apă. Sunt la vreo două sute de metri. Pe fețele tuturor se citește disperarea și frica. Zidurile clădirii sunt crăpate, câțiva pereți sunt căzuți. Nu mai există nici un corp de mobilier. Totul a fost transformat în nimic. Urcăm din nou la etajul hotelului și așteptăm cuminiți ca apele să se liniștească. O englezoaică pune pe o masă improvizată o sticlă de gin și ne invită să ne

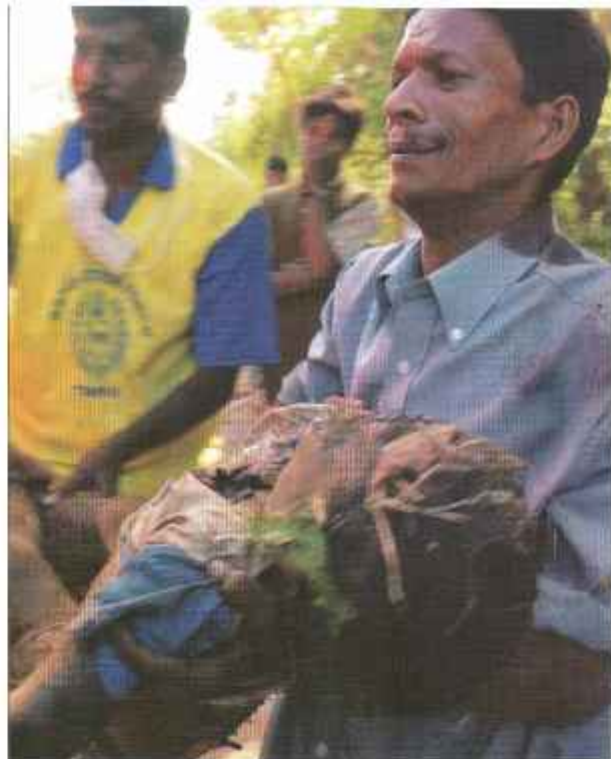
bucurăm de ultimele clipe. Au urmat trei sau patru ore de cosmar. Ore în care valurile inundau ușor curtea hotelului. Ore în care așteptam acel val care ne va mătura pe toți, ore în care fiecare se ruga la câte un sfânt. Toți își doreau să se întâmple o minune. Pentru noi a fost o minune. Mi-am dat seama în următoarele ore, atunci când am decis să ies pe stradă. Lumea se prefăcuse într-o ruină. Fețele tuturor inspirau frica. Oameni deznădăjduiți te priveau în ochi, cerând, parcă, ajutorul. Agonișeaua celor câțiva localnici se dusese odată cu valul mării. Toți îți arătau ce nenorocire li s-a întâmplat. Vorbeam prin semne. Ici-colo, copiii ne făceau cu mâna. Tristețea și disperarea te copleșeau cu fiecare pas făcut. În acea seară, fiecare s-a refugiat pe unde a putut și cum a putut. Nu-ți mai ardea de nimic. Am lăsat valizele în curtea hotelului și am pornit pe jos spre dealurile din spatele plajei, cât mai sus posibil.

A doua zi, când m-am întors cu o mașină să-mi pot recupera câțiva dintre prietenii, (precum și gențile), cu toții rămași la un hotel aparent mai zdravăn, mirosul sărat, pe care îl aducea, de obicei, briza mării până mai ieri, se transformase într-un miros greu și dulce. Miros de cadavre. Imaginile care au urmat sunt teribile. Camioane încărcate cu trupuri neînsufletește își făceau loc printre ruine, gonind spre nu se știe spre ce direcție.

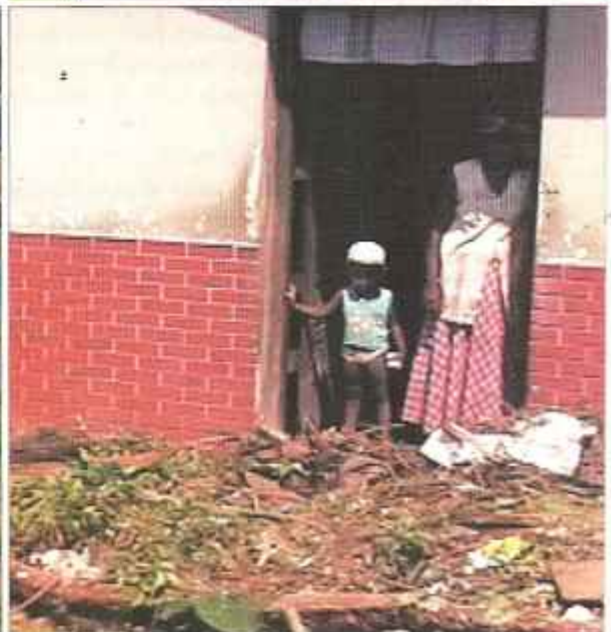
Aceasta a fost o poveste fără eroi, o poveste fără supermeni. O poveste adevărată, cu supraviețuitori. O poveste în care supermenii au fost tăiați din scenariu. O poveste cutremurătoare, din Oceanul Indian. O poveste pe care am trăit-o și am văzut-o cu ochii mei.

Text: **Bogdan Mihai**

Imagini: **Bogdan Mihai și Mediafax Foto**

Făcut ca numărul morților și celorlalte victime să se înscrie într-o mecanică sârbădă.

„M-am rugat la sfânta Parascheva“

Am făcut un mini-interviu cu jurnalistul Bogdan Mihai, supraviețuitor al catastrofei din Oceanul Indian. Pentru a menține intactă, pe cât se poate, emoția sa la rememorare, am transcris exact răspunsurile pe care ni le-a dat.

▼ Care a fost primul zvon ajuns la voi?

– Primul zvon a fost acela că la Colombo s-ar fi produs un cutremur. Apoi, că o nouă replică este așteptată în jurul orei 19.00. Că valul ar fi înghițit un tren cu 1.500 de pasageri.

– Ai văzut gropi comune? Bănuiesc că știi, ziariștii occidentali vorbesc de gropi comune în care ar fi fost înhumate și turiștii străini, în ciuda unei restricții formulate în acest sens. (Israelul, cu și alte multe state, și-a trimis chiar proprii medici legiști, care să asiste la identificarea cadavrelor și la stabilirea cauzei morții lor)...

– N-am apucat să văd gropi comune.

– Ce s-a întâmplat cu camionul plin de cadavre, de care vorbeai, mai înainte, în text?

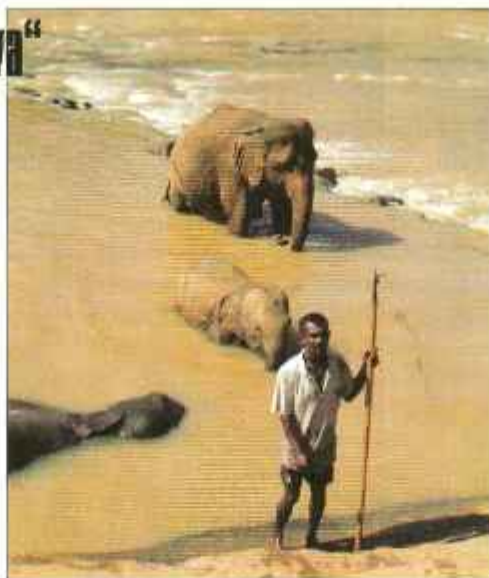
– Camionul cu cadavre așezate unul peste celălalt, aruncate, parcă, la întâmplare, și în mare grabă, gonea într-o direcție opusă celei în care mergeam noi. Erau, probabil, dintre cele mai norocoase care au primit o cameră mortuară sau o cutie cu gheață într-o morgă aflată prin apropiere sau poate nici una dintre ele. Nimeni nu ar putea da un răspuns exact. Nimeni nu știe unde gonea camionul acela. Nu știu cine poate oare spune... Cine erau acei oameni, de fapt – și cum au murit – sunt întrebări rămase, pentru mine, fără răspuns...

– Cât costă, de regulă, o deplasare/excursie în Sri Lanka, o să se întrebe cititorul. Dacă o să se mai întrebe...

– O călătorie în Sri Lanka nu costă o avere, dar nici la îndemâna oricui nu s-ar putea spune că e. Hopul este biletul de avion care poate costa chiar și 1.000 de dolari. Restul variază de la agenție la agenție. O altă cheltuială însemnată ar mai putea fi costul cazării. Totodată, trebuie să te gândești și la un șofer. Nici un turist nu se aventurează fără un șofer acolo. O dată pentru că se circulă foarte greu, iar pe de altă parte trebuie să știi drumurile, ca să te poți descurca. În final, cu toate cheltuielile, ajungi pe la 1.500 de dolari de persoană.

– Călătoria de întors, înghesuiala, cum a fost?

– Pentru că fusesem unul dintre fericiții câștigători la loteria vieții nu m-am aruncat, așa cum fac majoritatea turiștilor, în astfel de cazuri, în aeroport. Un loc care, în asemenea situații, se blochează și în care poți dormi, ca în gară, pe jos, probabil și câte trei zile până-ți vine rândul. Agentul de turism mi-a confirmat și garantat faptul că viața în mijlocul insulei își continuă cursul. Așa că am decis să-mi continui turul. În aeroport, la mai mult de o săptămână de la tragicul accident, se întrezăreau urme ale durerii. Oameni îndurerați, femei cu ochii umflați de plâns,

părăseau insula.

– Prima noapte de după potop, cum a decurs?

– Pe la 17.30, administratorul hotelului ne-a prevenit că e timpul să evacuăm zona. Unde? Nu contează. Ultimul zvon a fost că o nouă replică a cutremurului este așteptată în jurul orei 19.00. Ne-a sfătuit să mergem într-o rezervație naturală aflată pe dealurile din spatele plajei, la vreo 2-3 km distanță. Drumul mi s-a părut lung. Mult

prea lung, iar timpul mi se părea că se scurge mult prea ușor. Au urmat trei ore de pas alergător. Fiecare secundă era importantă. În cele din urmă, am ajuns la destinația indicată. Am fost cazați provizoriu în niște căsuțe de vacanță. În acea noapte nu am reușit să închid ochii. Zgomotul valurilor – și imaginea lor – îmi reveneau repetitiv, obsedant, în minte.

– Amănunte, alte amănunte... De obicei, amănuntele rămân cele care nu se mai pot șterge din memorie. Fă-mi un decupaj cu lucrurile care nu se pot uita, nu se pot șterge.

– Marea e roșie, învolburată. Tot timpul. În zare se văd puncte roșii și verzi. Sunt valize și bucăți de palmieri sfâșiați. Mai în dreapta mea, un șezlong maroniu, din lemn, zace fracturat, trist și acoperit de nisip. Zidurile ce înconjurau hotelul sunt prăbușite. Pe sub nisip se întrezărește câte o mână de cămașă sau cărți umflate de apă. În curtea hotelului zace o masă fără un picior. Fotoliul de răchită, de pe terasă, arată acum ca un cadavru în descompunere. Fiecare colț, fiecare palmă de pământ radiază o tristețe copleșitoare.

– La ce sfânt/sfântă te-ai rugat tu?

– La Sfânta Parascheva.

– Cum miroso cadavrele?

– Un miros dulceag și greu. Irespirabil.

Opt ore agățată de un palmier

Petra Nemcova, super top-model, a fost, poate, vedeta cea mai mediatizată, care a supraviețuit valului uriaș pe care l-a stârnit cutremurul din Oceanul Indian. Ea s-a urcat în vârful unui palmier (după cum a scris ziarul american *New York Daily News*), unde a stat agățată opt ore. S-a ales cu o ruptură de pelvis și o spaimă pe viață.

Valul ne-a aruncat pur și simplu afară din casă, a spus ea.

Nemcova a ajuns la spital. Rememorând întâmplarea prin care a trecut, și-a amintit că, în fața furiei valurilor, nici nu putea să se ridice. Lumea țipa și copiii urlau peste tot. Reflex al groazei. Ajutor! Ajutor! După câteva minute, copiii nu s-au mai auzit.

Petra era împreună cu iubitul ei, Simon Atee, fotograf de modă, în Thailanda, unde își petreceau vacanța pe plaja unui bungalow din țara Thai. Catastrofa, lovitură teribilă a sortii, i-a prins în Khao Lak. Nemcova a devenit tot mai cunoscută după ce a pozat pe coperta de la celebra revistă *Sports Illustrated*. Ea a apărut într-un costum de baie, într-unul din numerele anului 2003.

Am tipat: Pe acoperiș! Pe acoperiș! Și am încercat să ajung acolo, se destăinuie ea, în interviul acordat de pe patul de spital. Dar a fost aspirată de vârtoare.

Nici n-au avut, cei doi îndrăgostiți, timp să reacționeze. Un val a măturat peretele de lemn al bungalow-ului și l-a înghițit, pentru totdeauna, pe prietenul ei, fotograf, fără nici o urmă.

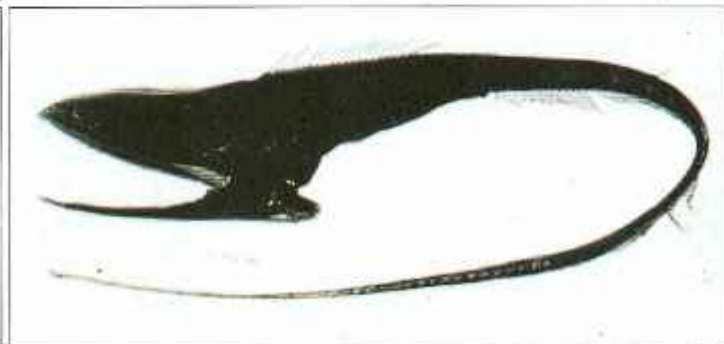
De fapt, excursia fusese cumpărată de Petra ca o surpriză pentru prietenul ei, Simon. Familia lui Simon nu știa nimic. Nici n-a apucat să mai afle vreodată. Cei doi îndrăgostiți plecaseră în Thailanda direct din Franța, unde efectuaseră toate ședințele foto necesare realizării unui calendar cu Petra care trebuia să apară în 2005, firește, cu pozele lui Simon. Contactată la Londra (este de spus aici că Petra Nemcova, plecată din Cehia, locuia alternativ la Londra, unde era și locul de baștină al lui Simon, dar și la New York), sora lui Simon a precizat că nici n-avea habar unde se găsea – pe ce plajă – fratele ei. Deci nici n-avea cum să facă demersurile necesare ca să îl găsească.

După evenimentele de pe plaja din Thailanda, Nemcova a cunoscut disperarea. Cu oasele rupte și speriată, ea a fost tratată cu injecții cu morfină, pentru a se refăce și a supraviețui șocului.

Text: Mihail Gălățanu

Ilustrație: Mediafax și Bogdan Mihai

Monștrii din adâncuri

Valurile ucigăse provocate de seismul din 26 decembrie 2004, în Asia de sud-est, au avut un efect secundar care i-a îngrozit pe supraviețuitorii cataclismului, dar, fără îndoială, a entuziasmat oamenii de știință: uriașă masă de apă a smuls din adâncurile oceanului crea-turi ale întunericului care rareori pot fi văzute de ochii oamenilor. E drept, fenomenul nu este unicat, căci, lucru mai puțin cunoscut, valuri de mari dimensiuni sunt provocate nu numai de cutremure. Așa-zisele „valuri sclerate” pot apărea din senin – la propriu și la figurat – din cauze rămase până acum neelucidate. Sunt cunoscute situații în care ziduri de apă de 15, 20 sau chiar 30 de metri înălțime au lovit platforme marine sau, de pildă, celebrul pachetbot *Queen Mary II*. Nu o dată, acestea au scufundat vapoare, însă, de regulă, nu au ajuns până pe țărm. O teorie încă neconfirmată susține că fenomenul se manifestă prin cumulara volumelor de apă dislocate de valuri care au viteze diferite: cele mai rapide le ajung din urmă pe acelea mai lente și con-stituie, împreună cu acestea, un tăvălug de mari dimensiuni.

În același timp, nici un „val sclerat” și nici o altă întâmplare (de pildă, animale ale adâncurilor înghițite de altele, care urcă la suprafață și sunt capturate în plasele pescarilor) nu a scos la lumină un număr atât de mare de monștri diferiți, majoritatea orbi, ca tsunami-ul din 26 decembrie. Prilej de studiu pentru zoologi și de spaimă pentru oamenii simpli din zonă, care au astfel un motiv suplimentar să-și amintească mereu fatidica zi.

Text: Tudor Călin Zorojanu

VINE THE ROMANIAN BIG ONE ?

UN MARE CUTREMUR AR ARUNC

Bucureștiul este cunoscut drept cea mai șubredă capitală europeană, la concurență cu Lisabona. La un viitor imobilelor din București și 40% la nivelul întregii țări. În București, din cele 331 de clădiri cu un risc seismic ridicat între 2001 și 2004 – numai finalizarea proiectelor de consolidare pentru 21 de clădiri din clasa I de risc seismic. Dacă aceste date reale ar părea îngrijorătoare nu ar fi decât partea de la suprafață a aisbergului... partea nevăzută cele mai căutate cartiere rezidențiale sunt cele în care moartea adusă de un seism devastator va „recolta” cele sedimentare de pietrișuri, nisipuri și argile amplifică de 10 ori intensitatea macroseismică – adică un

Unul dintre cei mai renumiți seismologi români, Dumitru Enescu, aprecia încă din 1996, într-un articol din *Revue Roumaine de Geophysique*, că există o probabilitate de 75% ca „viitorul seism vrancean să aibă o magnitudine egală cu 7 grade pe scara Richter sau mai mare, fiind prin urmare un cutremur major, în timp ce intensitatea macroseismică pe scara Mercalli să fie de 9 grade în zona epicentrală și de 8 grade la București”. În Capitală – orașul cel mai greu încercat de seismul din 1977 – fondul de adăpostire asigură protecție „la surprindere”, cum spun specialiștii, doar pentru 23,7% din populație!

După cutremurul de 6 grade Richter din 27 octombrie 2004, directorul Institutului Național Cercetare-Dezvoltare pentru Fizica Pământului, Gheorghe Mărmureanu, a declarat, în ziarul *România liberă* din 3 noiembrie, că *The Big Romanian One* nu se va produce înainte de 1 ianuarie 2006! Un alt renumit savant român, dl Horea Sandi, declară în revista 22 că „examinarea cu mijloace statistice a șirului de cutremure puternice care au afectat țara noastră evidențiază faptul că un cutremur sensibil mai puternic, eventual distrugător, este de așteptat în curând, probabilitatea de producere în timpul deceniului actual a unui astfel de eveniment fiind de peste 50%”. Același savant reamintează celor care conduc și vor conduce România că trebuie să se pregătească serios pentru posibilitatea producerii în 2006 a unui cutremur având magnitudinea Richter între 7,2 și cel puțin 7,5 – apropiată de magnitudinea cutremurului cel mare din 26 octombrie 1802!

Nu mai în București sunt în pericol de prăbușire circa 122 de blocuri, care au 14.000 de apartamente; ceea ce ar însemna circa 30.000 de victime! În plus, rezistența anti-seismică a altor instituții, cum ar fi cele spitalicești și de învățământ, poate constitui o amenințare la adresa celor care activează în ele. Sore exemplu, numai în sectorul 1, din cele 103 unități de școli și grădinițe, circa 40 prezintă un risc seismic ridicat, fiind în pericol de avariere gravă sau prăbușire în cazul unui seism major, având o magnitudine mai mare de 7 grade Richter.

Cu ocazia *Conferinței de inginerie seismică* din septembrie 1997, de la București, prof. univ. Panaite Mazilu declara: „Capitala României reprezintă zona cu cel mai mare risc de avarie, în cazul unui eveniment seismic major, nu atât din cauza intensității acestuia, cât mai degrabă a aglomerării de construcții civile cu mai mult de un etaj. La un viitor cutremur, cele mai afectate vor fi clădirile construite în perioada interbelică, adică circa 30% din numărul imobilelor din București și 40% la nivelul întregii țări. În plus, la acel cutremur vor rezista mult mai bine construcțiile din cărămidă și mortar decât cele la care, pentru pereții despărțitori s-au folosit blocuri din BCA.” Gheorghe Mărmureanu a afirmat – într-un interviu pe postul Antena 1 – din 28 octombrie 2004 – că blocurile construite după 1987, în București, se prăbușesc doar peste o magnitudine de 7,6 grade Richter, iar blocurile din anii '70 la o magnitudine de peste 7,1-7,2! Problema este că ponderea populației urbane din România care este supusă riscului seismic este de 65%, iar 75% dintre activele fixe sunt amplasate în zonele seismice. Mai grav este că circa 80% din *Produsul Intern Brut* provine din aceste zone!

Un alt mare seismolog român – **George Purcaru** – se pronunță asupra predictibilității cutremurelor din Vrancea și a viitorului seism major din România. Predicțiile sale privind un cutremur major ce a avut loc în Insulele Aleutine figurează ca exemplu de precizie chiar în *Enciclopedia de predicție americană*. Cutremurul cel mare din România va avea în jur de 7 grade Richter. Modelul folosit pentru această predicție este aplicabil numai cutremurelor mari și foarte mari, respectiv peste 6 grade Richter. Modelul propus este empiric și a fost publicat de George Purcaru în 1974: acesta arată că există o regularitate a ciclurilor seismice. **Potrivit acestui model, este prevăzut un seism major în Vrancea, între anii 2000 și 2010, 2005 fiind centrul intervalului și potrivit curbei din teoria probabilităților – „clopotul lui Gauss” – este cel mai probabil an de producere a cutremurului cel mare!** Dar *The Romanian Big One* se poate întâmpla în oricare dintre acești ani...

Viitorul Romanian Big One ar falimenta sectorul asigurărilor

În cazul producerii unui cutremur cu o magnitudine similară celei din 1977, s-ar putea produce pagube de circa **17 miliarde de dolari**, adică 45% din PIB, sumă ce nu ar putea fi acoperită de la buget. Conform specialiștilor în domeniul asigurărilor, un cutremur de 7,5 grade pe scara Richter ar produce **pagube** care s-ar ridica **numai**

în București la peste 2 miliarde dolari, în condițiile în care, la cel din 1977, daunele s-au ridicat la **1,6 miliarde dolari**. În prezent, potrivit unui sondaj recent realizat de **Mercury Research**, numai 13% dintre români au încheiat o asigurare de viață și pentru casa în care locuiesc, dintre care 3-5% și-au asigurat locuința pentru riscul seismic.

Firmele de asigurări iau în calcul pentru viitorul seism major o catastrofă de dimensiunile celei întâmplate la cutremurul din 1977 (ce a avut o magnitudine de 7,2 grade Richter), iar suma necesară pentru acoperirea daunelor materiale asigurate într-un astfel de caz tragic ar fi cuprinsă între 2,5 miliarde și 4 miliarde de dolari. După estimările președintelui Uniunii Naționale a Societăților de Asigurare – Cristian Constantinescu – directorul general al firmei

ROMÂNIA CU 10 ANI ÎN URMĂ

cutremur, cele mai afectate vor fi clădirile construite în perioada interbelică, adică aproximativ 30% din numărul cat (construite în perioada interbelică și care au suportat ambele cutremure mari din secolul XX), s-a reușit – ic și care prezentau pericol public. La nivelul țării există peste 600 de clădiri clasificate în clasa I de risc seismic. ută este și mai gravă. Printr-o ironie a sorții – ar spune fataliștii – sau printr-o malversațiune, ar spune pragmaticii, mai multe vieți. Aceasta datorită faptului că specificitatea profilului geologic al acestor zone – conținând straturi cutremur va avea aici efecte de 10 ori mai devastatoare decât în celelalte zone ale Bucureștiului!

Allianz-Tiriac Asigurări, apariția unui seism major în România poate conduce la falimentul majorității firmelor de asigurări, care au în portofoliu asigurări ale locuințelor. Aceasta deoarece, pentru a face față plăților imense către clienți într-o asemenea tragedie, firmele de asigurări din România ar trebui să fie reasigurate la mari companii de profil din Occident. Dar asta înseamnă ca firmele să-și reducă profitul prin cheltuirea unor mari sume de bani cu reasigu-

5. Generali, 6. BCR Asigurări, 7. ASTRA. În schimb topul marilor firme de asigurări după **primele brute încasate** arată puțin schimbat: 1. Allianz Tiriac, 2. AIG Romania, 3. OMNIASIG, 4. ASIROM, 5. BCR Asigurări, 6. Generali, 7. ASIBAN. Să ne documentăm bine înainte de a alege asigurătorul. Să aflăm dacă în spatele companiei se află o bancă românească sau străină puternică! Doar maximum patru societăți ar supraviețui...

macroseismică să fie majorată cu 1 grad.

Profilul geologic al terenului de sub orașul București este, din nefericire, exact tipul de sol care amplifică unele destructive ale seismelor majore. Aceasta deoarece depozitul de sedimente moi atinge grosimea de aproape 3.000 de metri în nordul Bucureștiului și numai 80 de metri în apropierea albiei Dunării. Prin urmare, locuințele din nordul orașului vor trebui să facă față unei intensități macroseismice mai mari decât cele resimțite în restul orașului, datorită unei amplificări mai mari a undelor seismice. La același risc seismic ridicat – ca urmare a substratului geologic sedimentar – sunt expuse și clădirile din zonele adiacente Dâmboviței și Colentinei.

Un exemplu grăitor îl constituie și faptul că marile companii aflate în căutare de spații destinate birourilor încep să achiziționeze terenuri mai mari de 2.000 mp în zonele Pipera și Grozăvești-Semănătoarea, care – împreună – însumează circa 80.000 mp. Marile companii imobiliare trec sub tăcere faptul că ambele zone sunt periclitare din punct de vedere seismic. Aceasta deoarece prima zonă se află în regiunea Lacului Floreasca și a Lacului Morii, iar cea de-a doua lângă albia râului Dâmbovița. Comportarea la seisme a zonelor cu sedimente tip „sandviș” aluvionar, precum zonele din cartierele amintite, este mult mai periculoasă decât a zonelor care au un profil geologic rigid, constituit din roci, după cum au demonstrat și urmările cutremurului din Mexic, din 1995. Acest seism a afectat grav capitala țării, Ciudad de Mexico – construită pe un relief de forma unei „căldări” umplută cu sedimente, constând din straturi de sedimente moi. Explicația este foarte simplă și ține de fizica solidului: **propagarea undelor seismice într-un mediu plastic face ca amplitudinea undelor să crească de 10 ori!** Altfel spus, un seism a cărui intensitate macroseismică va fi în sudul Capitalei de 7,2, va avea – în nordul Capitalei și în apropierea albiilor râurilor și a lacurilor – efecte distrugătoare corespunzătoare unui seism cu intensitatea de 7,3 grade pe scara Mercalli modificată (MSK)!

Text: **Valentin-Laurențiu Gheorghiu**

Foto: **arhiva Flacăra**

rarea, ceea ce firmele mijlocii nu-și permit, iar – de multe ori – nici firmele cu o cotă mare de piață, cum ar fi cele care dețin 25% din piața asigurărilor de acest gen! *Ecuatia câștigului în asigurări este însă simplă: ca să câștigi cât mai mult, te reasiguri cât mai puțin!* În cazul unui dezastru seismic, mare parte dintre clienții asigurați nu-și vor putea recupera banii de asigurare, iar firmele de pe piața românească – exceptând câteva în spatele cărora se află bănci respectabile sau care și-au permis să se reasigure în străinătate – vor da faliment.

Clasamentul primelor șapte firme de asigurare – după **primele brute subscrise** pentru asigurări de incendiu și calamități naturale (potrivit **Raportului Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor pe 2003**) este: 1. Allianz Tiriac, 2. ASIROM, 3. AIG România, 4. OMNIASIG,

Lăcomia companiilor imobiliare poate produce o catastrofă în Capitală

Studiile geologice recente bazate pe forajele efectuate în Câmpia Română demonstrează faptul că la sud de Ploiești s-a format, în Miocen și în Cuaternar, un depozit sedimentar constituit din nisipuri, pietrișuri, mame și argile, având la suprafață loessuri și depozite loessoide. Seismicitatea terenului este influențată hotărâtor de condițiile hidrogeologice ale regiunii – variabilitatea nivelului hidrostatic, adâncimea pânzei freatice care determină creșterea intensității macroseismice în depozitele friabile și îmbibate cu apă. Aceasta face ca – în zonele cu sedimente de umplură de pe cuprinsul interfluvial Dâmbovița-Colentina, intensitatea

DISPĂRUȚI din dragoste

De aproape doi ani, la masa
familiei Gheorghe e un scaun
gol. Ionuț a dispărut fără
urmare.

e de viață

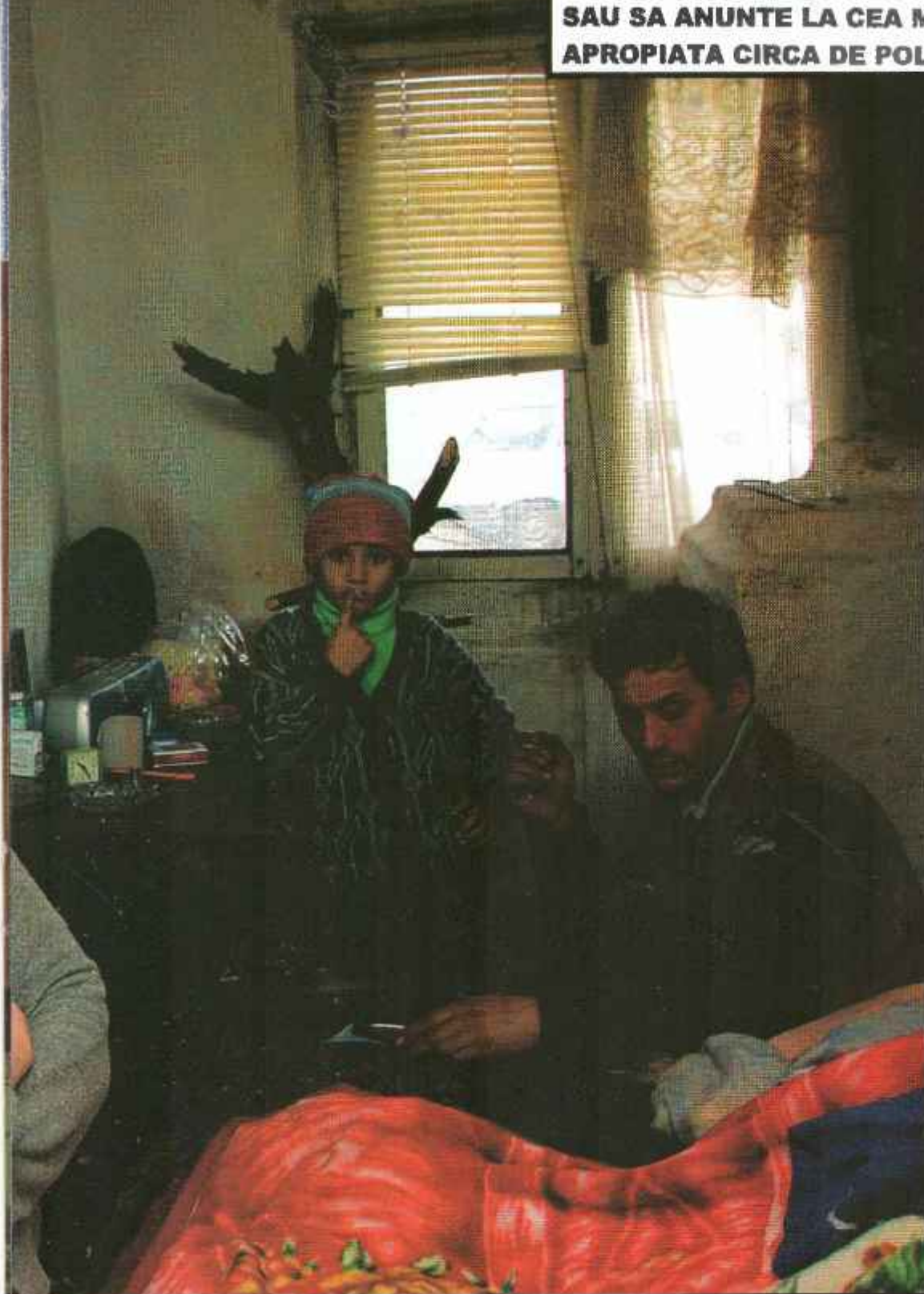
**S-A PIERDUT COPILUL
GHEORGHE IONUT
IN VARSTA DE 9 ANI.
CINE POATE DA RELATII
RUGAM SA CONTACTEZE
FAMILIA TUDOR GHEORGHE
LA TEL: 772.01.13, SAU IN
STRADA DREPTATII NR. 10
BLOC 10, SCARA 3, ETAJ 4,
AP.135, SECTOR 6 - BUCURESTI
SAU SA ANUNTE LA CEA MAI
APROPIATA CIRCA DE POLITIE.**

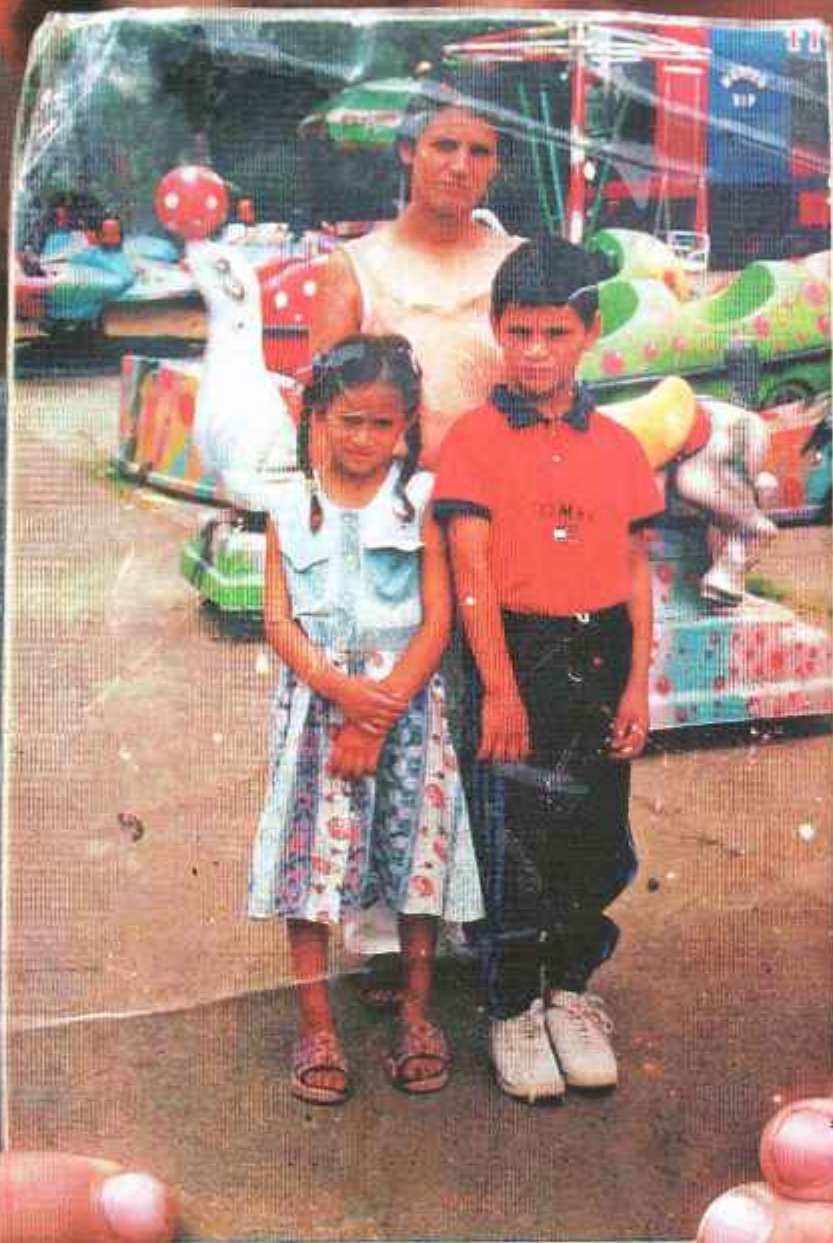
Cum ar fi ca mâine să vă dispară copilul? Sau iubita, nevasta, bărbatul, părinții, alți frați, chiar prieteni? Fără urmă, ca și când ar fi intrat în pământ. În prima fază, este trist oricum. Groază, isterie, sesizări la poliție. Nopti nedormite, răbdare și tutun. Mai apoi, poate deveni chiar tragic. Un băiețel dispărut de sub ochii mamei, lângă o mănăstire din județul Tulcea, a fost găsit mort, într-o pădure. După trei luni de la dispariție, o familie întreagă, din Mangalia, s-a reîntors acasă sub formă de cadavre.

La extrema cealaltă, poate fi și ridicol. În timp ce familia se dădea de ceasul morții și o armată de polițiști îl căuta și în gaură de șarpe, domnul inginer avea o banală ședință cu amanta. Cu o ordine de zi destul de încărcată, de vreme ce nici n-au băgat de seamă că trecuseră vreo două săptămâni. Sau cazul Vasile. Paznic responsabil la un spital din București. Prieten cu un proxenet din zonă. Așa că nu s-a jenat să poștească și el la o fetiță. S-au tocnit la preț, data și locul „livrării”. Numai că, surprize, surprize, peștele l-a adus-o chiar pe fiică-sa. Disparută de acasă și dată în urmărire generală.

La capitolul dispăruți, în evidențele Inspectoratului General de Poliție figurează peste 1.640 de români. Pentru comparație, în anul 1991 erau doar 110 cazuri de acest fel.

Daniela își visează
fratele aproape în
fiecare noapte. Uneori
se trezește plângând.
Promite să nu-i mai
spună niciodată
Mutulică, așa cum îl
alinta ea, de drag.
Numai de s-ar întoarce
acasă!

Moldova — mulți *di tăt*, Ardealul — doar *oleacă*

Comisarul-șef Gheorghe Chițu, de la Inspectoratul General de Poliție, păstorește, printre altele, și „turma” dispăruților. După câteva clic-uri, calculatorul de pe biroul său afișează un fel de inventar al pierzaniei. Date de identificare, semne particulare, amănunte de orice fel. Și fotografiile din acelea tip, de nu știi niciodată dacă sunt de buletin sau de cruce. Copii, adolescenți, oameni în toată firea, un azil de bătrâni. Dintre dispăruți, cei mai mulți sunt bărbați. Excepție face categoria 14-18 ani, dominată de fete. Prietenii știu de ce! La capitolul cauze, se remarcă dorința de aventură, certurile din familie, sărăcia și problemele de sănătate, în special psihică. Nu sunt excluse nici răpirea și sechestrarea de persoane. Dacă ar fi să ne uităm pe harta țării, întâmplător sau nu, zonele cu belele în acest sens sunt cele care au votat cu PSD-ul. Moldova — mulți *di tăt*, Ardealul — doar *oleacă*.

După investigațiile poliției, pentru soarta dispărutului există doar patru variante: se întoarce acasă de bunăvoie, este găsit în viață, pe unde o fi, i se constată decesul ori este identificat din poziția de cadavru cu identitate necunoscută. Unii rămân dispăruți pe veci, cu acte în regulă. Conform Decretului 31/1954, „O persoană poate fi declarată dispărută prin hotărâre judecătorească dacă a trecut un an de la data ultimelor știri din care rezultă că era în viață.”

„Nu cred că băiatul este mort”

De câte ori le bate cineva la ușă, Cristinei i se face inima cât un purice. Poate că Dumnezeu să fie domnul de la poliție. Sau vreun străin care i-a găsit copilul. Dar dacă o cheamă să identifice un cadavru? De aproape doi ani, de când a dispărut Ionuț, viața familiei Gheorghe nu mai are noimă. Bucatele sunt amare. Oare băiatul o avea ce mânca? Noaptea au devenit un fel de priveghi. Dacă mai e în viață, o avea o pernă sub cap? Rar am văzut bărbat să plângă așa ca tatăl lui Ionuț. Apăsându-și ochii cu palmele noduroase, ca și când ar vrea să împingă lacrimile înăuntru: „Ne-am luptat pentru viața lui, doamnă, că a stat aproape un an la incubator, avea probleme de la naștere. Și-acuma, la nouă ani, când s-a înzdrăvenit de-a binelea, să vină nenorocirea pe noi!”

Copilul a dispărut de lângă fusta mamei, cum s-ar zice. Ea făcea curățenie în curte, el se juca prin preajmă. Pe atunci locuiau într-o casă cu chirie, în zona Cuțitul de argint, din București. La început, Cristina nici n-a băgat de seamă. Era obișnuită cu zbuguiala odraslei, adeseori alerga pe străzile din jur, sau în parcul din apropiere, cu prietenii lui. Numai că s-a făcut seară, s-a lăsat întunericul. Nici urmă de băiat, nimeni nu-l văzuse în după-amiaza aceea. Așa a început cosmarul. Au căutat toată noaptea. Prin gări, stații de metrou, benzinării, peste tot pe unde s-au priceput. Au anunțat și poliția sectorului patru. De atunci, Ionuț figurează pe lista dispăruților. După o lună a fost dat în urmărire generală. Polițiștii au verificat centrele de plasament, spitalele, locurile frecventate de auroaci, cadavrele neidentificate... Părinții au împrăștiat fluturași cu fotografia lui, peste tot prin oraș. Cristina povestește că a ajuns și la situația ridicolă de-a opri un străin pe stradă, ca să-l întrebe dacă nu l-a văzut copilul. De-abia când omul o privește nedumerit, realizează și ea că e un gest deplasat. Și-atunci se întoarce acasă, se roagă și plânge: „Ajută-mă, Doamne, să nu-mi pierd mințile, să se întoarcă băiatul și să mă găsească așa!”

Chiar dacă se jecăză să o spună, în ideea că n-ar vrea să păcătuiască, acuzând pe nedrept, tatăl copilului este ros, totuși, de o bănuială: „Ceva îmi spune că el a plecat de frică. Și să vă explic de ce. Noi stăteam în casa unui om bogat, patron la o fabrică de cartoane. Eu sunt zidar, îi făceam toate lucrările de genul ăsta. Soția se ocupa de curățenie. Așa era înțelegerea, că noi trăgeam să adunăm bani, ca să ne cumpărăm un locșor al nostru. Ei, bine, pe omul ăsta cred că l-a stricat bunăstarea. Vorbea urât, ne privea cu dispreț, era tot timpul nervos și agitat. Și încă n-ar fi nimic, dar avea ce avea față de copii. Îi amenința, îi bătea, pe Ionuț l-a închis de câteva ori în beci. Sora lui, că avem și o fetiță, plângea numai dacă-l vedea pe acest domn Nelu. Poate i-o fi spus sau făcut ceva ce eu nu știu și băiatul a fugit de frică. La fel cum e posibil să se fi înhăitat cu o gașcă din astea de cartier. Nici eu nu mai știu ce să cred. Destul și bine că, după atâta necaz și amar de vreme, parcă nici nu mai știu cum arăta Ionuț.”

Agentul șef Aurel Urse, de la Biroul de urmărire al Poliției sectorului patru, un bun cunosător al cazului Ionuț, ar merge mai degrabă pe o variantă optimistă: „Eu nu cred că băiatul este mort, pentru că avem toate verificările în situații de acest fel. Sunt aproape convins că trăiește pe la vreo fermă, sau în gospodăria cuiva. Am avut multe cazuri asemenea, parcă este o modă. Din motive numai de ei știute, sunt puști care fug de acasă și muncesc, pentru ceva bani, pe la casa cuiva. De obicei spun o poveste lacrimogenă, că sunt orfani și că îi bat îngrijitorii de la centrul de plasament. Autogara Filaret, de pildă, este un loc de unde se racolează copii pentru muncă. Eu cred că asta s-a întâmplat și cu Ionuț. Cine știe pe unde o fi, prin ce amănunt vom ajunge la el. Dacă nu, ca și în alte cazuri, într-o zi poate se întoarce singur acasă. Oricum, băiatul trebuie căutat în continuare, chiar dacă, de aproape doi ani, nu avem nici un semn în legătură cu el.”

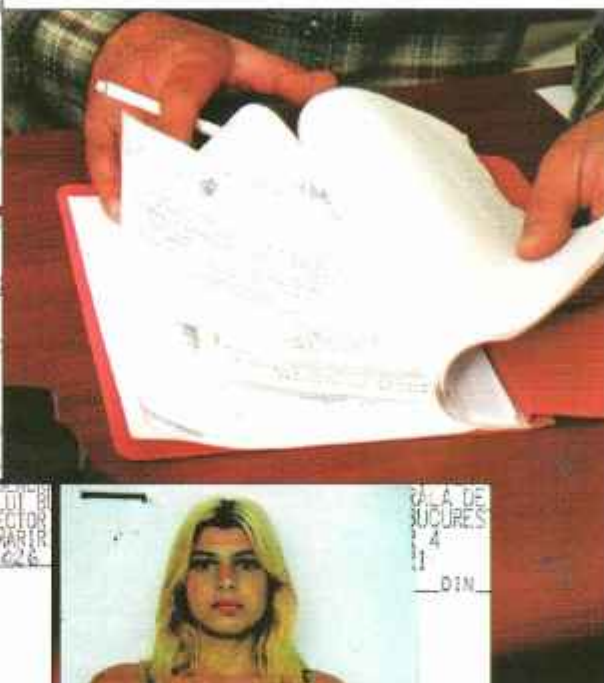
Răpire cu trandafiri roșii

Dacă ar fi să o credem pe Adela Nechoianu, din Craiova, dispariția ei a fost romanticism curat. Într-o zi de primăvară, în timp ce de-abia ieșise pe poarta Liceului *Gheorghe Chițu*, unde era elevă, patru indivizi au răpit-o și au pus-o „pachet” într-o mașină. Fata spune că a fost cazată într-o cameră albă, fără ferestre, și că la ușa ei stătea tot timpul un bodyguard. N-avea voie să iasă din clădire, era sechestrată. Răpitorii, însă, nu i-au făcut nici un rău. Ba, dimpotrivă. Îi aduceau trandafiri roșii, în fiecare zi. Și îi pretindeau să poarte doar haine roșii, inclusiv lenjerie intimă. Povestea asta cică a durat vreo lună. Timp în care poliția o căuta, iar familia era disperată. Adela a fost găsită aproape în stare de inconștientă, undeva spre Filași. Era îmbrăcată în roșu, ce-i drept, numai că avea și o colecție impresionantă de lovituri. Au urmat spitalul, IML-ul și cercetările poliției. Florentina Popescu, purtător de cuvânt la IJP Dolj, susține că rezultatele investigațiilor nu se prea potrivesc cu varianta fetei. Se pare că ea a plecat de bunăvoie cu niște băieți care au acostat-o într-o discotecă. Raportul medico-legal nu exclude încercarea de viol, dar nici nu se pronunță în acest sens, dovezile fiind insuficiente. Clar este doar faptul că Adela a fost lovită cu un corp dur și că agresorii ei au dispărut în ceață. Cazul a fost preluat de Judecătoria Craiova.

Diplomă de... dispărută

Într-o zi, din senin, Elena și-a anunțat sotul și familia că are de gând să facă o facultate. Nimeni nu s-a opus. Doamna noastră, în vârstă de 25 de ani, din Giurgiu, și-a făcut bagajele și a plecat la București, pentru admitere. Ghinion, a picat. Numai că i-a fost rușine să recunoască asta. Așa că s-a dat studentă și timp de patru ani a făcut

naveta spre Capitală și retur. Se plimba prin oraș, mai un film, o cafea... În fine, a venit și vremea absolvirii. Ea, că a terminat cu bine, bărbatul, că unde e diploma. C-o fi, c-o păți, mai durează, știți cum e cu birocrația. Când a obosit de atâtea întrebări, pentru o nenorocită de hârtie, Elena a plecat de-acasă. Era în luna mai, numai bine pentru sezonul estival. S-a aciuat în Eforie și s-a angajat la o cârciumă. Vară, soare, bani, trai neneacă. Familia, însă, se ruga la biserici și la poliție: „A plecat după diplomă, la București, și nu s-a mai întors.

Sigur i s-a întâmplat ceva! În decembrie, după ce cazul său scosese, deja, unul din polițiștii implicați, Elena, ca o floare, s-a întors acasă. De data aceasta, a spus adevărul gol-goluț. Și, pentru că o iubește, cu sau fără facultate, bărbatul a iertat-o.

Director de ziar, în excursie

În martie, anul curent, directorul unui ziar din Pașcani și-a anunțat familia și redacția că trebuie să facă un drum la București. Avea o sedință la Clubul Român de Presă. Unul dintre colegi l-a dus cu mașina până în gara din Iași, de unde cică avea un tren la orele patru și zece minute. După ce s-au despărțit, „soferul” l-a sunat de câteva ori pe mobil. Cum nu obișnuia să-și închidă telefonul, căsuța poștală a fost considerată un amănunt ciudat. Când s-a luminat de ziuă, îngrijorată că nu are nici un semn, după cum era obiceiul casei, soția a început să sune și ea. Aceeași căsuță poștală. Apoi telefoane la

București, la prietenii, la gară. Ziaristul nu se afla în nici unul dintre locurile unde ar fi trebuit să fie. Mai mult, în jurul orei anunțată de el nu pleca nici un tren spre București. Redacția s-a alarmat, soția a reclamat dispariția la poliție. Nici n-au început bine investigațiile, că domnul director s-a întors acasă. Supărat, nevoie mare, de atâtea agitație pentru nimic. Varianta domniei sale este că și-a schimbat, pur și simplu, destinația. A fost într-o mică excursie în Republica Moldova. Cu iz de turism sexual.

Olimpiada rățacirii pe străzi

Colegii și profesorii de la Liceul *Frații Buzzești*, din Craiova, au numai vorbe bune despre Anca. O elevă eminentă, olimpică ani la rând. Toate bune și frumoase până în ziua bacalaureatului. După zeci de telefoane la colegi, prietenii și cunoștințe, spre seară mama fetei a alergat la poliție. Anca dispăruse din peisaj. Panică în familie, nopți nedormite, declarații și cercetări cu duimul, urmărire generală. Ultima persoană care o văzuse pe Anca, un barman, și-a amintit că era cu o altă fată, pe la prânz, au servit oareșce pe terasă. În rest, nimeni nu știa nimic, parcă se evaporase. Portretele robot, împrăștiat în toată țara, n-au adus nici o informație folositoare. Investigațiile poliției băteau pasul pe loc. După trei săptămâni, dispăruta a fost găsită de unul dintre angajații tatălui său, pe o stradă mărginașă din cartierul Craiovița nouă. Era în stare de șoc. Medicul psihiatru a interzis categoric interogarea ei. Familia a cerut sistarea cercetărilor, în ideea că, de vreme ce fata este acasă, teafără, nu mai contează ce s-a întâmplat. Tatăl a dat verdictul: „A avut un moment de rătăcire, atâta tot.”

Pierdut în... mașină

Directorul unei firme din sectorul patru al Capitalei s-a certat și el cu nevasta, ca tot omul, într-o seară. Ea, că-i laie, el, bălaie, până când omul nostru s-a enervat rău de tot. Și-a luat cheile mașinii și dus a fost. A doua zi, deja îngrijorată, soția a început să întrebe pe la rude și prietenii. Nimeni nu știa nimic de el. S-au alarmat cu toții, că, de, un om serios, la 45 de ani, nu prea face bancuri din astea. Cazul a fost reclamat poliției, *Dacia* dată în urmărire. Scenarii peste scenarii, care de care mai prăpăstioase. Nevasta se dădea de ceasul morții, se credea vinovată. Disparutul a fost găsit destul de repede, pe marginea unui lac. Cugeta profund la cele lumesti. Aproape că înțepenise pe scaun. Trei zile și trei nopți nu a coborât din mașină.

Text: **Liliana Petrus**

— Foto: **Octavian Tîbăr și Robert Hancîarec**

Fără garant!

www.bancatiriac.ro

**Cheltuiiești
atât cât îți dorești!**

Produse de creditare

Creditul Personal

Când ai **Credit Personal** de la Banca Țiriac, faci cumpărături cu inima ușoară. Îți poți permite orice, oricând. Deoarece Banca Țiriac te creditează cu până la de 6 ori valoarea salariului tău, fără să îți solicite un garant, bani pe care îi cheltuiiești așa cum dorești, plătind dobândă doar pentru suma folosită.

Contact: (021) 302.57.12; info.client@cbit.ro

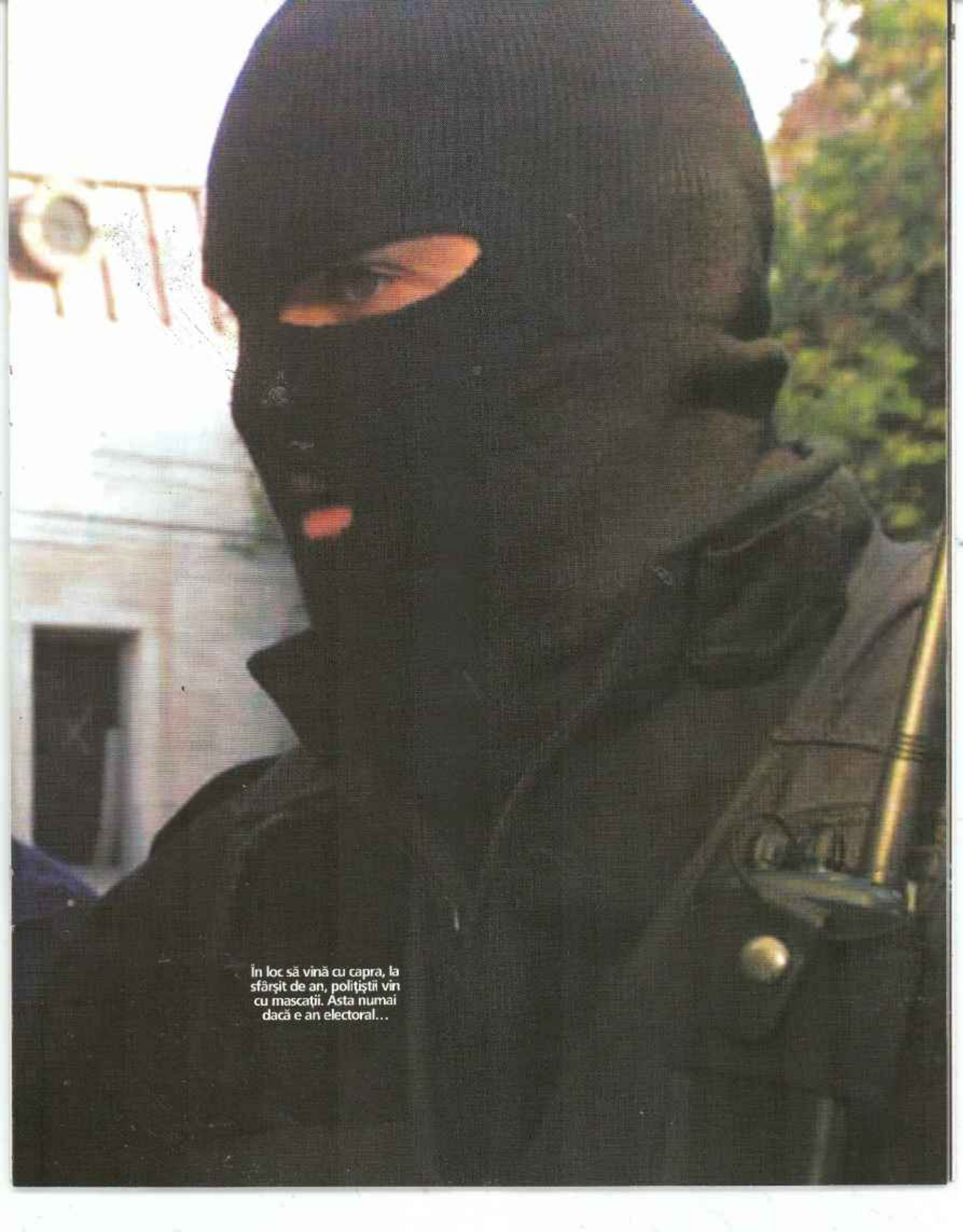
Banca Țiriac

Privește înainte

Sindromul arestărilor interlope din campania electorală

Cu două luni în urmă, alegerile au însemnat (și de această dată) o serie de „acțiuni concertate împotriva lumii interlope și a criminalității organizate”. Din 1996, românii s-au tot învățat cu acest tip de campanie electorală care a fost adoptată de toate partidele și pusă în practică de toți șefii poliției. Conform tradiției, în perioada următoare este de așteptat să fie eliberați toți infractorii arestați în timpul de dinainte de alegeri. Așa s-a întâmplat în 1996 cu Gigi Kent și în 2000 cu Sandu Geamănu, deci nu ar fi nici o noutate dacă aceeași soartă ar avea-o și dosarele fraților „Cămătaru”, ale lui Csibi Istvan sau ale lui Gabriel Bivolaru. În general, astfel de dosare au un curs stereotip, iar personajele principale păstrează de obicei aceleași caracteristici.

În loc să vină cu capra, la
sfârșit de an, polițiștii vin
cu mascații. Asta numai
dacă e an electoral...

Gigi Kent — mult fum pentru nimic

Problemele de la *Credit Bank* erau cunoscute de mai multă vreme, dar nici nu se puneau problema ca să ia cineva măsuri. În ciuda amplelor articole care existau despre Vasile Gheorghe zis Gigi Kent, nimeni nu își îndrepta atenția spre acesta în mod deosebit. Așa se face că el a fost chemat pentru a fi audiat în procesul referitor la această fraudă abia pe 5 septembrie 1995, cu trei luni înainte de intrarea în anul electoral.

Marcel Ivan a scăpat ieșind, în prima fază, doar un an la răcoare

Gigi Kent s-a sustras, până la urmă, în modul cel mai inteligent, urmărirea penală: a murit

La jumătatea lunii ianuarie a anului 1996, președintele *Credit Bank*, Marcel Ivan, primea o condamnare de un an de zile, iar ceilalți acuzați erau achitați. Reacția opiniei publice a fost defavorabilă, iar oamenii legii au considerat că în campanie trebuie să ia o măsură împotriva corupției.

Numai așa se explică faptul că la o lună după achitare, poliția a descins în forță la Hotelul Alpin din Sinaia unde era fiul liderului lumii interlope. Foarte interesant este că acțiunea din 20 februarie 1996 a fost condusă chiar de generalul Ion Pitulescu, șeful Inspectoratului General al Poliției, și de generalul Nicolae Berechet, șeful Serviciului Judiciar din IGP.

Capii poliției au dat buzna în hotel și au chemat televiziunea națională să le transmită marea ofensivă împotriva corupției. Cei doi generali declarau în momentul descinderii că au o mulțime de probe despre implicarea lui Gheorghe Vasile în activități de contrabandă, înșelăciune și fals. Trei zile mai târziu, la Focșani, capul mafiei autohtone din acea perioadă era arestat. Imediat, presa a prezentat imagini din timpul descinderii la hotelul Alpin și a explicat faptul că acolo mafioul avea un adevărat dispozitiv de ascultare și supraveghere a invitaților. În afară de asta, opoziția a încercat să lege afacerile lui Gigi Kent de oameni ai puterii, prefectul de Vâlcea și chiar Doru Ioan Tărăcilă (ministru de Interne

Radiografie a campaniei prii

– 22 martie – fostul deputat PSD, Gabriel Bivolaru este condamnat pentru devalizarea BRD. Liderii partidului aflat la guvernare accentuează ideea că justiția este independentă, iar ei se luptă cu marea corupție

– 24 martie – Gabriel Bivolaru este dat în urmărire generală

– 25 martie – PSD comunică faptul că poliția își face treaba în cazul lui Bivolaru

– 26 martie – Adrian Năstase anunță că lupta împotriva corupției continuă

– 31 martie – Gabriel Bivolaru dat în urmărire internațională

– 01 aprilie – Gabriel Bivolaru se predă poliției

– 24 aprilie – afaceristul Csibi Istvan este reținut în Miercurea Ciuc, iar anchetatorii îl prezintă ca pe un veritabil lider mafiot.

– 26 aprilie – PNA anunță că are un alt dosar care îl vizează pe Istvan

– 26 aprilie – IGPR destituie conducerea poliției din Harghita

– 27 aprilie – ministrul Ioan Rus cere verificarea averilor polițiștilor din Harghita

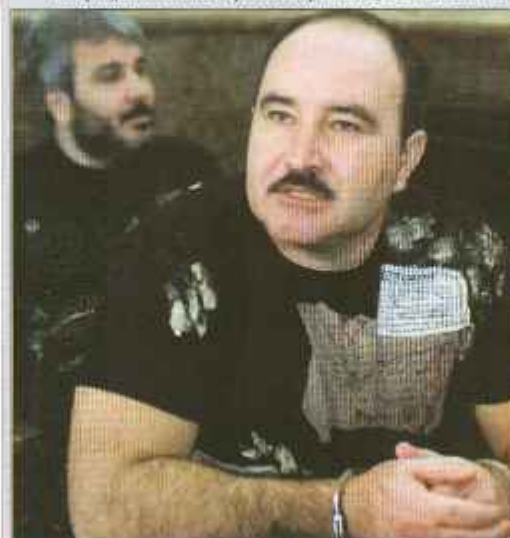
– 28 aprilie – magistrații verifică opt dosare mai vechi ale mafioului

– 30 aprilie – șeful Parchetului din Harghita e liberat din funcție

– 30 aprilie – șefii Gărzii Financiare din Harghita destituiți

– 04 mai – Csibi trimis în judecată pentru tentativă de omor

Frații „Cămătaru” și ceilalți fărtați ai lor din lumea interlopă, Csibi Istvan și Gabriel Bivolaru, sunt scoși din

la vremea respectivă) fiind legați de acest scandal.

În aprilie, pe numele lui Gigi Kent se deschide un nou dosar referitor la alte infracțiuni economice, iar pe 7 august 1996, cu trei luni înainte de alegeri, acesta se mai alege cu un dosar penal pentru trafic de influență. După 20 de zile, Vasile Gheorghe este trimis cu același fast în fața instanței, în dosarul de contrabandă. Toată lumea vorbea însă despre casetele care este posibil să fi fost ridicate de la hotelul acestuia. La nouă zile după alegeri misterul s-a rezolvat. Polițiștii care descinseseră în „bărlogul” lui Kent au trimis la parchet o singură casetă înregistrată, iar cazul părea că se stinge încetinel. Imediat după aceea, liderul mafiei a început să anunțe că va face tot felul de destăinuirii despre afacerile cu politicienii, iar apoi a intrat într-un con de umbră.

Geamănu-Bucurenciu — Operațiunea Luna

Anul electoral 2000 a debutat furtunos pentru guvernarea de atunci. La câteva zile după ce zărele au anunțat că unui patron i-a fost furată suma de 500.000 de dolari, un membru mărunț al lumii interlope din București s-a pocăit și a declarat că a fost sechestrat și torturat de mai multe persoane. Vali Răducanu îl acuza în principal pe frații Sandu și Marian Geamănu și pe Amet Metin. El spunea că aceștia ar fi acționat la ordinul omului de afaceri Mihai Bucurenciu.

Imediat, în lumea interlopă din Capitală s-a produs un cutremur de proporții. Prima dată, guvernării au fost acuzați că aveau afaceri cu Bucurenciu. S-a vorbit chiar despre implicarea

ministrului de Interne în acest dosar, iar apoi a venit reversul medaliei, care a avut o desfășurare asemănătoare cu cea din cazul Gigi Kent. În februarie frații „Geamănu” au fost dați în urmărire generală, iar presa a început să le creeze o imagine de mari lideri ai lumii interlope. La scurt timp, Alexandru Ilie zis Sandu Geamănu este arestat. Tot atunci, poliția a găsit de cuviință să rezolve un dosar mai vechi al acestora legat de tâlhărirea unui tir cu 3,5 tone de cafea, iar pe 10 martie 2000, Marian Ilie zis Marian Geamănu este arestat după ce împușcase un tânăr într-un cazino bucureștean. La două săptămâni, șeful Poliției Capitalei, Mirocea Bot, și șeful Direcției de Combatere a Crimei Organizate, Petre Albu, sunt sancționați, iar șefii Ministerului de Interne încercau să dea de înțeles că urmează să curățenția în lumea interlopă. Pe 30 martie, anchetatorii mai descoperă încă un dosar pentru Marian Geamănu. Ei îl acuză pe acesta și de port ilegal de armă și îl prezintă ca pe un lider incontestabil al lumii interlope, imagine de care infractorul era destul de departe. La scurt timp, acest dosar urma să fie uitat, iar Marian Geamănu urma să iasă din arest pe motive de sănătate.

După câteva zile, poliția declanșa cea mai ilară operațiune din istoria sa. Operațiunea Luna se dorea a fi un fel de exemplu că mafia nu mai are nici o șansă. Începută la mijlocul lunii martie, aplicația s-a materializat prin descinderi furtunoase în casele dărăpănate de pe la marginea marilor orașe. Oamenii legii anunțau că prind infractori pe bandă rulantă, dar era vorba numai despre pești mărunți de care apoi nu s-a mai auzit vreodată. Nume precum „Caleea”, „Sadoveanu” sau „Nixon” erau prezentate ca adevărate capturi deși aceștia nu erau decât plevușcă.

Pe 1 aprilie 2000 se anunța cu mare fast că peste 4.500 de infractori și 1.000 de persoane care erau date în urmărire au fost capturate în urma acestei operațiuni. În același timp, spre deliciul publicului, poliția făcea hărți ale lumii interlope și numea capi ai mafiei niște infractori cu nume întortocheate, dar despre care nu auzise nimeni. În iulie este finalizat cu mare pompă dosarul în care era implicat Petrișor Duduianu, iar apoi, preocuparea pentru campanie a făcut ca acest mod de publicitate să fie dat uitării, la fel ca și persoanele care fuseseră așa de mult implicate. De Bucurenciu s-a mai vorbit abia peste câțiva ani, Marian Geamănu a fost arestat abia peste trei ani, iar Duduianu a mai intrat în atenția presei abia în timpul operațiunilor generate de actuala campanie electorală.

Text: **Marius Beldiman**
Foto: **Mediafax**

poliție în anul electoral de grație 2004

- 05 mai - Sile Cămătaru este arestat pentru o tâlhărie, iar poliția vorbește despre el ca unul dintre cei mai puternici capi ai mafiei din țară.
- 12 mai - Vasile și Ion Balint ziși Sile și Nuțu Cămătaru sunt condamnați într-un dosar vechi de 9 ani. Ei primesc câte șase ani de închisoare. Lumea începe să vorbească despre faptul că și Nuțu va fi arestat.
- 25 mai - procurorii îi întorc dosarul lui Sile Cămătaru încă un dosar pentru proxenetism
- 07 iunie - PNA anunță că verifică opt funcționari cu funcții de conducere pentru legături cu Csibi.
- iunie-iulie - mai mulți infractori arestați în România sunt prezentați de poliție ca membri ai bandei lui Sile și Nuțu Cămătaru. Cei doi sunt considerați cei mai puternici infractori din țară, iar arestarea lor este văzută ca o megalovitură dată corupției.
- 23 iulie - Nuțu Cămătaru este arestat în același dosar
- 13 august - se pune sechestru pe bunuri în valoare de 10 milioane de dolari care aparțin fraților Cămătaru.
- 29 august - mama celor doi este reținută împreună cu un frate vitreg al acestora
- 30 august - patru polițiști sunt cercetați pentru că au cooperat cu frații Cămătaru
- 15 octombrie - avocatul „Cămătarilor” este arestat și eliberat o zi mai târziu pentru un dosar mai vechi pe care îl aveau polițiștii
- 18 noiembrie - Smaranda Stoica, sora „Cămătarilor”, este arestată.

„cutia cu maimuțe”, de fiecare dată când e nevoie de recuzită în paranghelia electorală

Și-a ținut discursul de Anul Nou nu sobru, în fața camerelor de luat vederi, ci, expansiv, în Piața Universității, unde a destupat o sticlă de șampanie, din care a tras un gât zdravăn. Motivații posibile: dorința de a sublinia dife-

rențele față de ceilalți președinți, încercarea de a capta simpatia oamenilor simpli sau urmarea unei dorințe personale (așa și aici mă simt eu bine).

Gafe?

sau

calcule

Traian Băsescu a anunțat că va fi un președinte-jucător, și nu spectator, încă înainte de a fi sigur de rezultatul alegerilor. Cunosând limitele prerogativelor prezidențiale, stipulate în Constituție, lumea a zâmbit condescendent ori s-a indignat, după caz. Ce să facă, în afară de a acorda ordine și medalii, plus grațieri, de a face și primi vizite sau, Doamne ferește, de a declara starea de război!?

Președintele-jucător vr

Ei, bine, Băsescu descoperise ce poate să facă un președinte: **să-și dea cu părerea!** Permanent. Despre orice găselniță: da, un efect major în țara clădită de Ion Iliescu în cultul „tătucului”. Astfel, Băsescu a întors în favoarea sa lumea ciulește urechile. De la alegeri și până acum, Băsescu a fost omniprezent, chiar vag ubicuu, și peste tot două întrebări: dacă își depășește limitele constituționale, respectiv dacă gesturile și vorbele sale sunt rezultatul de a greși. În cele ce urmează, ne vom ocupa de această a două

lată fa

■ A schimbat din mers ceremonialul depunerii jurământului, ducându-se la Patriarhul Teoctist să-l întrebe ceva. Până azi nu știm ce, dar cel mai surprins dintre toți a fost însuși Prea Fericitul. Nu întâmplător: între cei doi se acumulaseră mari tensiuni, ca urmare a opoziției ex-primarului față de proiectul ridicării Catedralei Neamului în Parcul Carol I. *Motivații posibile ale gestului:* un semn de împăcare, o dovadă de respect necondiționat de diferendul existent sau un gest spontan, neprogramat.

■ La scurt timp după instalare, a acordat un interviu în care a lansat trei idei „seis-

mice”: alegerile anticipate imediate, „pentru a scăpa de soluția imorală numită PUR”; unificarea PD cu PNL; demersurile pentru înlocuirea celor doi președinți PSD ai Camerelor. Reacțiile nu s-au lăsat așteptate, dar trebuie precizat că Băsescu răspunsese unor întrebări, nu vorbise singur. *Motivații posibile:* subtile calcule politice de genul „bate șaua” sau, pur și simplu, opinii sincere, fără pretenția de a se ține cont de ele, ca răspuns la întrebări.

■ În mod evident, se află în spatele propunerii spre guvern a trei directori din

Primăria Capitalei, la care se adaugă ministrul Transporturilor. Cristina Pârvulescu, din primul grup, a „căzut” la audieri, iar Băsescu avea să-și recunoască greșeala (lucru rar la politicienii români). Cât despre Gheorghe Dobre, implicat în venirea minerilor la București, în iunie 1990, președintele a argumentat neconvins că ar fi fost responsabil în altă regională CFR. *Motivații posibile:* insuficientă încredere în discernământul partenerilor politici sau convingerea fermă (cu eventualul risc de a greși) că acei oameni sunt cei mai potriviți.

■ S-a apucat să comenteze public prea

ea să fie centru atacant

În direct și la ore de vârf. N-are voie? Ba da, la fel ca oricare alt cetățean. Dar are vreun efect? Aici a fost a doua unul dintre elementele cele mai specifice ale epocii Iliescu: când președintele – indiferent care – vorbește, toată spus ori a făcut ceva neobișnuit. Pentru că, totuși, nu este Iliescu, și nici Constantinescu. Foarte repede, au răsărit nei spontaneități necenzurate, cu eventualul risc de a gafa, sau ale unui calcul politic sofisticat, cu eventualul risc întrebare, pentru că la prima răspunsul este evident negativ.

tele:

lunga longevitate în post a președintelui FRF, la care Mircea Sandu i-a răspuns, de la distanță, miștocar. *Motivații posibile:* o vorbă conjuncturală, fără greutate, o preocupare specială pentru soarta fotbalului sau dorința de a capta simpatia microbiștilor.

■ L-a lăudat public, excesiv și repetat, pe directorul Serviciului de Telecomunicații Speciale, gen. Tudor Tănase, lăsând să se înțeleagă că nu-l va schimba, în ciuda faptului că acesta este personaj principal în cartea *Moștenitorii Securității*, de Marius Oprea și, în această „calitate”, fusese trecut în rezervă de Constantinescu și reactivat de Iliescu. *Motivații posibile:* insuficiența cunoaștere a cazului (dublată de lipsa unei consultări cu consilierii) sau convingerea că suspiciunile nu contează.

■ Deși, din aceleași declarații, reieșea că Radu Timofte, directorul SRI, își va pierde postul, acesta nu s-a jenant să respingă propunerea lui Băsescu privind „dublul sigiliu” pe arhivele fostei Securități. Propunere, de altfel, respinsă și de prietenul președintelui, Mircea Dinescu. *Motivații posibile:* încercarea de a găsi o soluție, fără a se consulta cu cineva.

■ A discutat, amical se pare, cu gen. Eugen Bădălan, șeful Marelui Stat Major, și apoi i-a luat apărarea împotriva acuzațiilor de implicare în reprimarea revoluției. *Motivații posibile:* aceleași de la Tudor Tănase.

■ L-a numit consilier de stat pe problemele Apărării pe gen. Constantin Degeratu, la rândul lui suspectat pentru decembrie 1989. În plus, când era șeful MSM, Degeratu a emis un celebru ordin prin care angajații MSM, militari și civili, nu aveau voie să mai dea presei declarații despre revoluție. La fel ca în cazurile Bădălan și Dobre, Băsescu s-a prevalat de inexistența unei sentințe împotriva respectivilor. Rămâne însă întrebarea: la început de mandat, când totul contează pentru imagine, chiar nu găsea alții, fără suspiciuni? *Motivații posibile:* aceleași de la Tudor Tănase.

■ A asistat la finala Cupei de hochei (primul șef de stat, de la Regele Ferdinand I încoace, în această postură), meci despre care cei din Miercurea Ciuc au afirmat ulterior

că a fost furat de arbitri în favoarea Stelei și la care fanii acestei din urmă echipe au scandat „Afară, afară cu ungurii din țară!” E drept, președintele nu avea cum să prevadă lucrurile astea și, de altfel, a renunțat să mai înmâneze trofeul. Mai mult, s-a amestecat la stărsit în galeria ciucană. *Motivații posibile:* simpla plăcere de a asista la meci sau încercarea de a consolida imaginea unui președinte interesat de toate.

■ A venit să răspundă la telefon în cadrul teledonului organizat de *Realitatea TV* și *World Vision România*. Momentul trebuie menționat și din alt motiv: în zona *Hotelului Athenée Palace Hilton* și în holul acestuia se circula liber. În afara a trei mașini de la Președinție, nimic nu dădea de știre că acolo se află șeful statului. Spre comparație, la concertul *Phoenix 40* de la Operă, acum doi ani, la care era așteptată sosirea premierului Năstase, nu se circula deloc în zonă – iar Năstase nici măcar n-a venit. *Motivații posibile:* credința în puterea exemplului personal sau încercarea de a fi cât mai popular.

■ A vizitat, în cascadă, serviciile secrete, MAI, Consiliul Superior al Magistraturii etc.

Peste tot, a spus limpede ce așteaptă de la lucrătorii respectivi și a dat a înțelege că în caz contrar vor fi schimbați. De câteva ori, li s-a adresat cu „voi” în loc de „dumneavoastră”. *Motivații posibile:* credința că doar prezența și cuvintele lui critice ar putea disloca inerția instituțiilor respective.

Este Traian Băsescu dominat de ideea de a trage după el guvernul, parlamentul societatea? Va continua să impună numirea, destituirea, respectiv demisia unor demnitari? Va ieși în față mai departe, atacând toate problemele României? Probabil că da. Cât din această atitudine este determinat de profilul psihologic definit prin expresia „n-are stare” și cât de calcule strategice pe termen mediu și lung? Greu de spus, deocamdată. Va continua să facă lucruri neașteptate, să gafeze, să greșească, să-și recunoască senin greșelile, să se bată pentru păreriile lui, inclusiv cu partenerii politici? Mai mult ca sigur că da.

O să lase ceva din toate astea? Să sperăm.

text **Tudor Călin Zarojanu**
foto **Mediafax Foto**

Sunt zece. Nu erau toți acasă. Fete și băieți între 14 și 18 ani. Ca toți cei de vârsta lor, sunt veseli, plini de energie, creativi. Merg la școală, ascultă muzică, fac și primesc vizite, dau petreceri. O familie fericită, care are și părinți – doar că, atipic, două mame: Mia și Viorica. Trăiesc împreună, într-o casă din comuna Mihail Kogălniceanu, și au de toate, inclusiv o fermă de animale: găini, rațe, găște, bibilici, iepuri, cinci purcelușe, patru câini, oaia Mioara și capra Didina. Nimic, absolut nimic din felul în care se mișcă și vorbesc acești adolescenți nu dă de știre că sunt, toți, seropozitivi. De ani mulți, trăiesc cu virusul ucigaș așa cum dv., doamnă, domnule, trăiți cu o gastrită, ceva hipertensiune, colesterol. Ei sunt niște învingători.

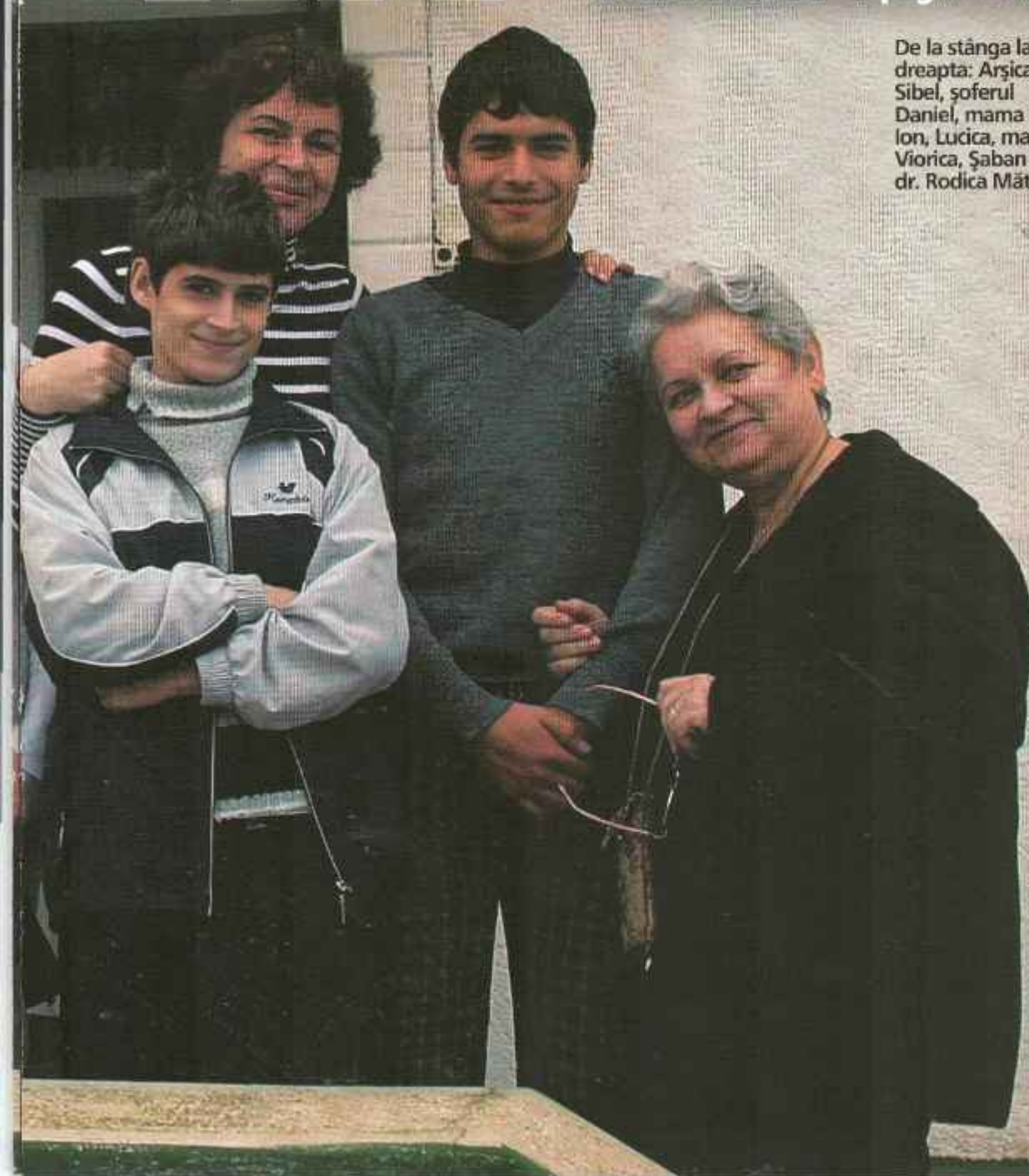

Viata cu HIV

SIDA s-a răspândit în România ca urmare a a șantajului prin care marinarii erau presăți să doneze sânge pentru a „prinde” un alt drum pe mările lumii, dar și a unor proceduri medicale aberante.

Această informație cutremurătoare am primit-o o dată cu aceea că, urmare a unui control al ANC, Centrul româno-american de la Constanța destinat copiilor purtători de HIV a suferit un seism bizar. Nimeni nu părea să știe exact ce s-a întâmplat. În afară de fosta directoare a Centrului, dr. Rodica Mătușa, un om care a făcut miracole pentru micii năpăstuiți ai sortii. Povestea lor, a ei și a inutilului scandal - în paginile care urmează.

De la stânga la dreapta: Arșica, Sibel, șoferul Daniel, mama Mia, Ion, Lucica, mama Viorica, Șaban și dr. Rodica Mătușa.

Rațiunea înv

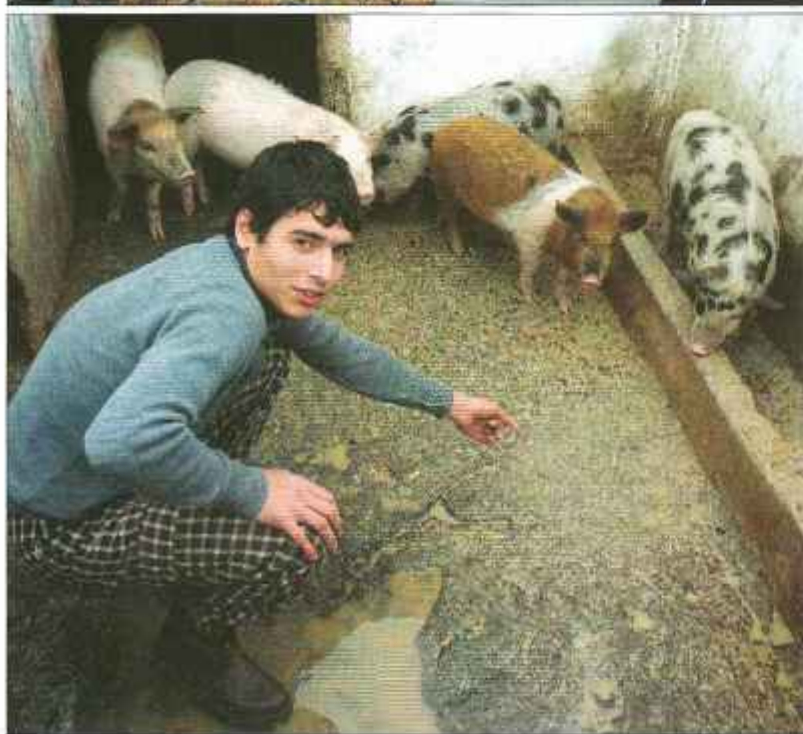
Gospodăria este numai una dintre numeroasele case familiale ridicate în județul Constanța pentru copiii seropozitivi. Toate – pe banii unor ONG-uri străine. Măndrii noștri locatari ai Topului 300 n-au bani pentru așa ceva, în schimb o jumătate dintre neamurile planetei au venit să-i ajute pe românii loviți de soartă. Casa mamei Mia și a mamei Viorica, îngrijită de Fundația Speranța, are două aripi. Prima a fost renovată de japonezi, în 1995; a doua a fost construită cu totul, în 2002, de o asociație din Luxemburg, sprijinită de guvernul acestui stat. Străinii nu s-au mulțumit să le dea copiilor un acoperiș: au cumpărat câteva hectare de pământ lângă casă, unde familia și fundația au amenajat grajdurile pentru animale, un teren agricol, o grădină, o mică vie. La primăvară, e gata și solarul.

Pentru cel care nu s-a mai aflat niciodată față-n față cu un seropozitiv, e un test psihologic. Oricât ai citit și ai auzit că virusul nu se ia prin simplu contact, tot îți pui o mie de întrebări, inclusiv: dare spaimile mi se vor citi pe față? Ar fi cumplit să-i fac să se simtă stingheriți.

Dar nu e cazul: sunt atât de dezinvolti și de bucuroși de oaspeți încât par să nici nu-și pună problema. Abia am trecut pragul și Ion îmi scutură viguros mâna. De la primele lui fraze, cu toată emoția care mă domină, observ că vorbește ca din cărți. E normal: a fost în Japonia și în State, știe engleza, ascultă rock meseriaș și semnează articole (foarte bine scrise, cum

Pentru ajutorul oferit românilor, singura rugămin-te a japonezilor a fost ca, o dată pe an, unul din-tre copii să viziteze câteva școli nipone. Motivul? Locuitorii „Țării soarelui răsare” sunt foarte pu-dici când vine vorba despre lucruri delicate precum sexul sau SIDA. Or, pentru educația copiilor lor, cel mai convenabil interlocutor e tot un copil. Șaban și apoi Ion s-au aflat astfel față-n față, într-o sală de sport imensă, cu câte o mie de mici samurai – c-așa sunt școlile la ei. Cu un deceniu și jumătate în urmă, medicii se apropiau de acești copii doar purtând costume de protecție tip scafandru.

La început, toți desenau numai case. A avea un acoperiș – visul suprem. Acum pictează orice, chiar și pe perne, meșteșugăresc în lemn și metal, fac de toate. Casa e un mic muzeu de artă.

inge spaimetele idioate

aveam să constat) în revista *Clubul copiilor*.

Aripa veche este modestă. O casă de țară, curată, îngrijită și atât. Dar plină de viață. Atât prin prezența adolescenților, cât și prin decor. Peste tot sunt arisate micile lor opere de artă, precum și cele primite cadou de peste mări și țări.

Aripa nouă e mai dichisită, cu mobilă și dotări noi. Nenumărate flori, alături de desene, sculpturi în lemn, perne viu colorate și câteva cupe cu grâu de Sf. Andrei.

După ce cunoscăm pe toată lumea, vizităm și băutura, apoi ne întoarcem în sufragerie pentru o cană de ceai și o prăjitură cu nuci marca Arșica. Din nou simt crispări nemărturisibile. Să beau din ceașca asta? Să mănânc delicata pregătită de mâinile acestea? După o scurtă luptă, **rațiunea (dar și rușinea) învinge spaimetele idioate**. Prăjitura era excelentă.

Stăm de vorbă pe îndelete. Unii sunt mai expansivi, alții mai tăcuți. Ion ia caimacul. Are ceva de spus despre orice. La 17 ani, limbajul lui este rafinat. Spune: „Am cochetat și eu cu jurnalistică”. Și-mi atrage atenția, în trecăt: „Tokuna (școală din Japonia - *n.r.*) se scrie cu k”.

Încet, încet, mentalitățile au fost dislocate: familia e vizitată de copiii din vecini, se distrează împreună, de Crăciun au fost la colindat. A fost nevoie de 15 ani pentru ca locatarii Casei să poată merge la școală fără riscul unor priviri urâte.

Ghidul nostru prin această lume, doctorița Rodica Mătușă, președinta *Fundației Speranța*, ne

spune că pentru majoritatea acestor copii, **tratamentul a funcționat foarte bine!** În sângele lor, virusul a devenit nedetectabil. Medicii știu că nu putea dispărea cu totul, dar Sibel, Șaban, Narcisa și ceilalți au acum viața înaintea lor. Cu o oră înainte, la sediul fundației, pe unii dintre ei i-am văzut în **fotografiile de la începutul anilor '90: schelete de Auschwitz!** Este incredibil.

Atâta doar că, pentru a păstra starea actuală, iau în fiecare zi, cuminti, un pumn de medicamente. De altfel, se află aici nu pentru că sunt seropozitivi, ci pentru că au fost abandonați de familii. Uneori, soarta este exagerat de crudă.

Dar soarta mai depinde și de tine însuși, și de oameni precum dr. Mătușă.

E cald și plăcut, casa zumzăie, fiecare s-a întors la treaba lui, e timpul să facem și noi același lucru. La plecare, copiii ne însoțesc, gălăgioși ca orice copii. Rămân în ușă, făcând semne largi cu mâinile, până când mașina noastră dispăre în ceața densă care sufocă mijlocul de ianuarie.

Ce se-ntâmplă?

După ce s-au confruntat cu birocrația românească, americanii au devenit excesiv de prudenți în Centrul din Prolungirea Liliacului nr. 10 nu poți face poze fără aprobarea lor. Dar America e departe...

Americanii i-au organizat dr. Rodica Mătușa o festivitate frumoasă. ANC i-a organizat un control urât.

La Centrul româno-american pentru copii HIV/SIDA din Constanța s-a întâmplat ceva. Dar ce? Am luat-o pe firul apei. Ce spune doctorul Costin Cernescu, directorul de la Ștefan S. Nicolau, citiți mai încolo. Dar americanii? Mihaela Armășelu, atașat de presă al Ambasadei SUA, zice că nu știe nimic și ne îndrumă către USAID. Cei de aici ridică din umeri: nu gestionează ei programul – de ce nu vorbim la ambasadă? Păi, tocmai ce vorbirăm. Să mai vorbim o dată. Între timp, însă, a fost Crăciun, a fost Anul Nou și dna Armășelu este încă în concediu. O colegă a domniei-sale zice că nu știe nimic, da' ne caută ea când află. Obținem de la Informații telefonul Centrului din Constanța. Nu răspunde însă nimeni. Or fi și ei în concediu? Sau am nimerit într-o gaură neagră? A doua zi, ne sună Mihaela Armășelu, care tot nu știe

nimic, dar ne-o dă la telefon pe o doamnă din State, care nici ea nu știe nimic, dar ne recomandă să vorbim peste o săptămână cu un coleg, despre care presupune că nu știe nimic. E groasă. Bine, dar dacă e un centru româno-american, cum află ce se întâmplă aici ăia din America? Doamna, care vorbește binișor româna, râde: „Cum știu și eu: vin aici și văd!” E tare.

Când nu mai speram nimic, răspunde cineva la telefonul din Constanța. Dar nu e Centrul, ci altă fundație anti-SIDA. Primim un nou număr. Dar tot nu e Centrul, ci Spitalul de boli infecțioase. Primim alt număr. Miracol: am nimerit!!! Vorbim chiar cu directoarea, Nicoleta Vaseliu, aflată aici doar din noiembrie, după reorganizare. Tot e bine că am prins pe cineva! Convenim să-i trimitem câteva întrebări prin e-mail, apoi să-i facem o vizită.

La fața locului, surpris! Dna Vaseliu (medic stomatolog, agreată de americani, ca directoară, după un masterat la Baylor) ne spune că **nu ne poate declara nimic și nici nu putem face fotografii fără acordul părții americane.** Noroc: un reprezentant al acestora, Mike Mizwa, sosește chiar azi în România. Ghinion: va călători de la București la Constanța exact când noi o să-o facem invers. Nicoleta Vaseliu ne

promite că va încerca să ne obțină o întâlnire la București, înainte de urcarea în avion, și îi va cere voie să ne pună pe mail niște poze de arhivă (n-a făcut nici una, nici alta). În rest, nu știe ce s-a întâmplat anul trecut, nici nu vrea să afle, și la orice insistențe ale noastre zâmbește – serafic sau ironic, după caz.

Din surse neoficiale, asadar, aflăm că, după scandalul de anul trecut, americanii au decis să ia controlul integral, drept care au înființat, într-un parteneriat public privat, *Fundația Baylor Marea Neagră*, care patronează și locuința familială *Casa soarelui*. Personalul fundației (medici, asistente, administratori etc.) e român, dar Consiliul de Administrație – integral american.

Asistenții sociali urmăresc viața copiilor în familii și îi sprijină după puteri. Centrul are și un *hot line*, care colectează probleme și opinii, și se străduiește să facă și educația comunității, în special în școli (nu există nici una, în județ, fără măcar un elev seropozitiv!). Din fericire, măsurile medicale și educative au făcut ca incidența cazurilor noi să scadă foarte mult. Practic, vorbim aproape exclusiv despre cei care erau seropozitivi în momentul 1989, iar mortalitatea este nesferat de scăzută.

PSD CRUCE SIDA

Mai rar un om căruia să i se potrivească atât de bine numele! Rodica Mătușă, medic specialist în boli infecțioase, s-a implicat în lupta anti-SIDA încă de la identificarea primelor cazuri. Pe atunci, la Spitalul de boli infecțioase, micuții erau înghesuți câte patru-cinci în pat, de-a latul, și mureau pe capete. Dar, desigur, cauzele oficiale ale deceselor erau cu totul altele. Din peste 1.700, au supraviețuit până azi vreo 700. După decembrie 1989, grație specialiștilor străini, educația și tratamentele anti-SIDA au început să dea roade, dar spitalul conștient a continuat să fie suprasolicitat. Încât americanii de la Baylor au decis să preia o fostă crescă, abandonată, și s-o reclădească de „la roșu”. Sediul Centrului a fost inaugurat în 2001 și, cu dr. Mătușă ca director, a început să funcționeze în plin, asigurând tratamentul, educația și monitorizarea. Spitalul asigură personalul, americanii – medicamentele. Vorbim despre o mie de dolari pe lună pentru fiecare pacient.

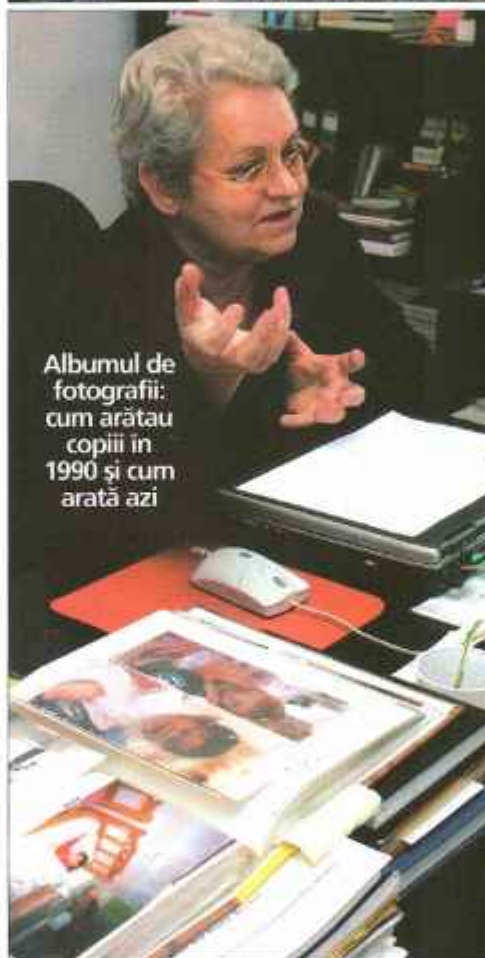
Toate bune și frumoase până în 2003. În ianuarie, dr. Mătușă s-a pensionat de la spital. În aprilie, americanii s-au gândit să-i organizeze o ceremonie de pensionare (românii nu le dăduse prin cap): întâlnire profesională, plus festivitate. A fost grandios: ambasadorul Michael Guest, primarul Radu Mazăre, lume bună și multă.

Exact în acel moment, pică vreo 15 cetățeni trimiși de Autoritatea Națională pentru Control. Acuzație: fraudarea statului prin **gestionarea dubioasă a medicamentelor**. Era vorba despre milioane de dolari, ce mai! Detaliu nesemnificativ: **medicația NU era plătită de statul român, ci de americani**. Și, mă rog frumos, cum am fraudat? Păi, **„dat” tratamente morților!** Pardon!? Las' că știm noi! Vreo dovadă, ceva? Las' că găsim noi!

Controlul a lăsat în urmă reputații distruse și o muncă de ani de zile, aruncată la gunoi. Pacienții au fost trimiși înapoi la coadă la spital, Centrul a intrat în *stand by*, rezultatele analizelor n-au mai plecat la București, pentru continuarea studiilor, totul s-a dus dracului. La scurt timp, un nou control, de data asta al Ministerului Sănătății, a dat verdictul: nici o fraudă, deci nici o sancțiune. Dar

„Șefa” colțului zootehnic e Arșica. Pe ea o acceptă cel mai bine toate animalele, inclusiv dobermanul. Și tot pe ea am găsit-o, în bucătărie, gătind alături de mama Mia. În schimb, Șaban nu s-a dat în lături, când a fost cazul, să are cu tractorul.

Albumul de fotografii: cum arătau copiii în 1990 și cum arată azi

răul fusese făcut. Vreun raport, ceva, al ANC sau scuze prezentate conștientenilor? Ați ghicit: nu.

Între timp, „vinovaților” le-a picat prima fișă: ambasadorul SUA făcuse o declarație în care, printre altele, semnală faptul că **unele medicamente se vând în România de trei ori mai scump decât în State**. Cum se știe, dl Guest n-a prea fost blând cu PSD. Și-atunci, ce le-a dat prin cap geniiilor de la ANC? Ia să verificăm noi ce-a zis americanul, chiar în curtea și chiar în prezența lui, când alde Guest o omagiază pe directoarea Centrului (**Man of the Year 2002 în SUA, anterior felicitată epistolar de președintele Clinton, by the way!**). Bine-bine (adică rău-rău), da' de unde morții!? Fișa asta a picat mult mai târziu. În evidențe, medicamentele erau alocate pacienților bolnavi de SIDA și celor **HIV+**. Ei, bine, se pare că „plus”-ul ăla a fost interpretat drept „cruce”, adică decedați!

Ziceți că-i o poantă sinistă? Că membrii echipei de control nu puteau să fie retardați? Atunci aflați că fiecare dintre cei de pe lista „HIV+” a fost căutat prin județ, toți fiind găsiți vii și în tratament! Drept care ANC și-a pus palma-n fund și s-a cărat fără un cuvânt de regret.

Probabil absolut întâmplător, în anul următor, PSD-ul lui Ionel Blănculescu funda alianța PSD + PUR, pe care, ca replică la glumița „PNL minus PD”, Traian Băsescu a botezat-o „PSD cruce PUR”. Amin.

Cum a apărut SIDA în România

interviu cu dr. Costin Cernescu, directorul Institutului de virusologie Ștefan S. Nicolau

▼ Când ați aflat de existența virusului HIV în țara noastră?

— La sfârșitul verii lui '89, Institutul a fost solicitat să lămurească un episod epidemic de boală diareică, apărut într-o serie de orfelinate. Boala diareică, într-un orfelinat, nu este o raritate, din cauza condițiilor igienice precare și a insuficienței personalului. Curios era însă faptul că tratamentul obișnuit și dieta nu dădeau nici un fel de rezultate. Copiii evoluau spre deces! La început a fost vorba doar despre Dobrogea: Năvodari și alte două localități. Dar, când am extins studiile, am descoperit același fenomen și în alte zone. Am obținut niște rezultate care ne-au speriat: jumătate dintre probe erau pozitive! Cei mai expuși erau copiii cărora li se făcuseră multe injecții, în condițiile în care nu existau seringi de unică folosință, transfuziile nu erau securizate și se foloseau pentru vaccinuri flacoane de doze multiple. Dar copiii pot moșteni infecția și de la mamă — or, la grupul de 0-3 ani, în care peste 11% erau infectați, părinții aveau virusul în proporție mai mică de 0,5%. Asta însemna că majoritatea cazurilor au fost provocate de intervenții medicale nesecurizate: sânge, derivate de sânge, precum imunoglobulina, seringile insuficient sterilizate. Cum cele mai multe cazuri fuseseră găsite în Constanța și în împrejurimi, scenariul conturat de noi suna în felul următor: marinarii plecați pe perioade lungi, care aveau contacte sexuale neprotejate în diferite porturi ale lumii, li s-a impune să doneze sânge ca să obțină aprobarea pentru o nouă călătorie. Erau oameni tineri, care își doreau un job în străinătate și care nu se gândeau că ar putea fi infectați. Acest sânge a mai fost folosit și ca urmare a unei idei nefericite care provenea din practica medicală sovietică: exista ideea că, dacă îi faci copilului o microtransfuzie cu sânge „proaspăt”, de la oameni presupuși a fi sănătoși, îl faci mai rezistent la boli. Practic, nu aveau cu ce să-i hrănească în orfelinate și le dădeau în schimb sânge! Astfel, sângele de la un donator ajungea la cinci copii și infecția se răspândea în proporție geometrică! Reutilizarea seringilor făcea restul... Amintiți-vă că, la sfârșitul anilor '80, nu ne permiteam nici să aruncăm pungile de plastic pentru cumpărături: le spălam și le refoleam. Asta era mentalitatea impusă de sărăcie. După 1989, când am fost prima oară să văd ce se întâmplă la Constanța, începuseră să se izoleze copii seropozitivi, dar m-a surprins să văd cum în așa-numitele clinici de zi o serie de medicamente se administrau schimbând acul, dar păstrând seringă! Aștăzi știu că, în conformitate cu reglementările internaționale, nu trebuie să te duci într-un salon de spital cu mai multe seringi gata umplute, faci o injecție și așezi seringă lângă

celelalte! În plus, nu se foloseau mănuși, iar instrumentele de sterilizare erau neconforme, adică fără controlul temperaturii. Abia din '91 a început să fie securizată transfuzia de sânge — cel puțin pentru HIV, iar mai târziu și pentru hepatita C. Întârzierea asta a produs un mare număr de infecții care puteau fi prevenite! A mai existat însă un element favorizant: din cauza politicii pro-demografice, nu aveai voie să declari un copil mort înaintea vârstei de un an! Chiar

dacă avea malformații congenitale sau mama avea sub 15 ani! Pediatrii erau atât de speriați să nu le moară copiii, încât înregistrarea la starea civilă a nou-născutului se făcea la 6 săptămâni sau la două luni și, ceea ce era mult mai grav, convinși că părinții sunt incapabili să asigure un tratament oral, cu lingurița, recurgeau masiv la injecții. Oricum, în primul an de viață copilul este supus la 12 vaccinări obligatorii, ceea ce explică de ce virusul s-a răspândit mult mai mult decât la adulți. Plus expunerea la colectivitate, în orfelinate, creșe și grădinițe — unde contractează infecții banale, respiratorii sau digestive, pentru care i se dau antibiotice. Or, acestea erau recomandate exclusiv prin injecții, care se fac de patru ori pe zi — fiecare fiind pe atunci o posibilă sursă de a contracta HIV! Când au venit colegii americani care colaborează cu noi, au cerut să vadă fișele medicale și am descoperit împreună copii care, până la un an, primiseră sute de injecții! Cum acestea se fac în partea anterioară a coapsei, am găsit copii care practic nu mai aveau aici mușchi, ci o fascie de carne întărită! Injecții făcute deseori de o vecină care „steriliza” seringă pe aragaz... Următoarea surpriză neplăcută a venit în '93-'94, când au început să fie detectați și copii din familii înstărite, care trecuseră însă printr-un spital. Copilul face 40 de grade, părinții se sperie de convulsii, merg la Camera de gardă, unde, ca să-l liniștească, prima variantă la îndemână este să-i facă un fenobarbital. Am avut cazuri din acestea chiar în familii de medici, inclusiv copilul unei colege pătate în străinătate

să se specializeze în HIV/SIDA... Bunicii l-au dus la camera de gardă a unui spital, i s-a făcut o injecție și a contractat virusul!

— Cum a început colaborarea cu americanii?

— În 1990, ei au fost cei care au făcut o investigație de tip detectiv: care sunt centrele, care sunt sursele, bolnavii, persoanele expuse etc. Așa s-au descoperit practicile medicale curente și nivelul de educație al personalului sanitar mediu. În studiul publicat în 2003 sunt semnalate numeroase hibe care încă există: prepararea medicamentelor injectabile în aceeași încălțăminte în care se depozitează acele care ar putea fi contaminate, nu se folosesc tot timpul mănuși, nu se cunosc bine principalele boli transmisele... Ei au vrut să facă aici un Centru care să asigure educarea și specializarea tuturor factorilor implicați, de la autorități și medici, până la cei care fac curățenie. Mai mult, intenția lor a fost ca instituția de la Constanța să devină un Centru regional. De ce s-a întrerupt efortul acesta — îmi scapă...

— Ce s-a întâmplat efectiv?

— În primăvara lui 2004 a avut loc un control, extrem de mediatizat, pe care nu știu ce l-a provocat. Pe urmă, lucrurile au intrat „sub cortină”, nu se mai știa nimic. Centrul era finanțat, în colaborare cu Institutul Național de Sănătate, de Colegiul Baylor din Houston, Texas — una dintre cele mai prestigioase universități americane, cu Centre în Africa, America Centrală și Europa. Blocajul Centrului din Constanța a însemnat că noi nu mai putem să asigurăm controlul medical al proceselor, studiile pe care le efectuam. Grav este faptul că noi am pierdut astfel imaginea de ansamblu, ceea ce se cheamă *studiu longitudinal*, adică observarea pacienților de-a lungul mai multor ani.

— A luat cineva vreo atitudine?

— Ambasada Statelor Unite, în numeroase rânduri! Dar n-am putut să înțeleg exact ce s-a întâmplat nici din discuțiile particulare cu colegii din Constanța, nici din cele cu reprezentanții Ambasadei SUA!

— Dacă blocajul se prelungește, cât de mari ar fi efectele?

— Efectele se văd deja: dacă îți lipsește controlul periodic, rezultatele studiilor devin discutabile! Eu, la institut, am continuat să primesc fonduri, ca și donații în aparatură, cu care nu mai am ce face, pentru că nu mai am acces la probe și la pacienți! În plus, există și niște probleme de etică medicală: eu am avut două sute de copii despre care dețin toate datele — ce fac acum cu aceste informații? Le pot implementa la alți copii? Îmi pot asuma răspunderea asta?

_____ pagini realizate de Tudor Călin Zorojanu

_____ foto: Octavian Tibăr și Robert Hanciarac

DANUTZ S.R.L.

Pune pretz pe vedetele tale preferate.
Iese show cu Dan Bittman!

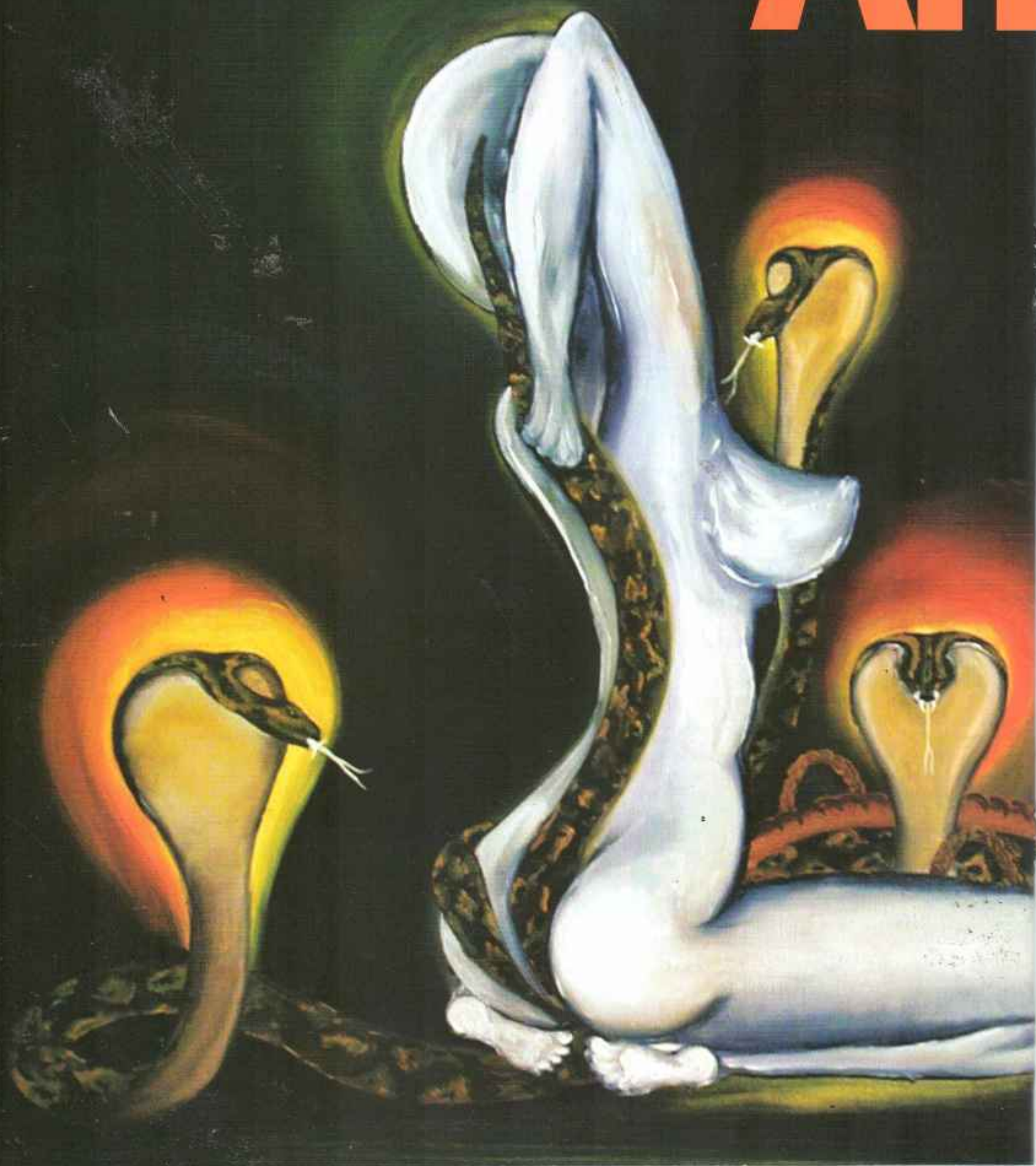
duminica de la
ora 14:15

www.tvr.ro

Imaginea timpului tău

An

na

face artă

Rareori o cântăreață tânără de pe la noi dă semne că s-ar pricepe și la altceva decât la muzică (și aia șoptită fals pe play-back) ori la zbânturarea fundulețului regulamentar prin fața camerelor de luat vederi. Ei, bine, Anna Lesko poate mai mult. Ce dacă în ultimul timp s-a strigat numai despre despărțirea ei de omul de afaceri Irinel Columbeanu și despre apropierea de Marian Ionescu? În fond, fiecare experiență cu beneficiile ei. Totuși, în viața Annei există cel puțin două experiențe la care ține: muzica și pictura. Pentru că Anna e o femeie creativă.

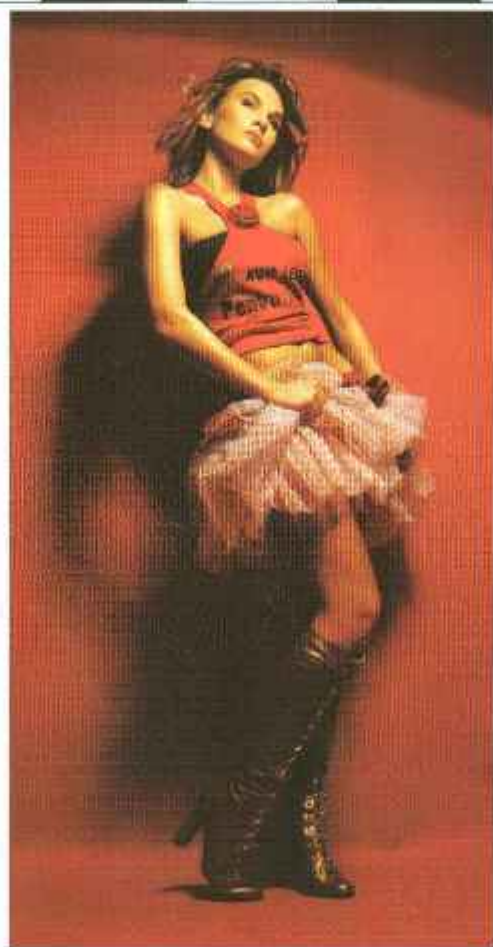

Pânzele semnate Anna Lesko nu sunt nici geniale, nici încărcate de semnificații adânci. Dar nici naive nu sunt. Prospețimea culorii nu poate trece neobservată. Și nici plăcerea și încăpățânarea studiului. Puțin suprarrealism (dinspre Dali), puțin Sabin Bălașa (pe care l-a și avut ca profesor la un moment dat), dar și peisajul poveștilor rușesti sunt amestecate potrivit în pânzele Annei. Plăcerea naturii coboară în mare, într-un albastru adânc. De multe ori, în aceeași pânză, sunt separate două lumi: una întunecată, sumbră, alta luminoasă, senină. Astfel, pe lângă copăcei cumiți și văi bogate, apar lilieci ori bolovani mâncați de timp. Spațiile antagonice sunt separate clar de câte o cărare ori o linie fină. Să fie Anna veșnic prinsă între două lumi? Ea spune că peisajul cel mai frumos al vieții ei este cel al copilăriei. „Copilăria mea a fost una de poveste. Aș putea-o picta în culori calde, așa cum am avut norocul să fiu crescută într-o familie veselă, cu simț artistic foarte bine dezvoltat. Peisajul moldovean pentru mine înseamnă tot ce este mai frumos, mai aproape de inima mea.” Atunci care să fie aspectul întunecat al vieții ei? Probabil nici unul. Este vorba doar despre o preluare a unei simbolistici la modă. Căci dacă nici România de azi nu i se pare cenușie, atunci nimic nu o mai poate întrista pe Anna: „Cred că România este un tablou în care sunt folosite aproape toate combinațiile de culori. Și nu cred că este un tablou sumbru. Trebuie doar să privim mai optimist.” Zvârluga de fetiță care altădată își lega surioara mai mică lângă gard și alerga ziua toată împreună cu prietenii, care se juca de-a coaforul retezând părul băieților sau care mai târziu, pentru că îi confiscase mama trusa de farduri, se dădea cu var albastru pe ochi și cu sfeclă roșie pe buze, își folosește astăzi altfel energia creativă. E preocupată de design vestimentar și pictează uneori cu înfrigurare. „Nu îmi fixez un program ca de la 4 la 6 să pictez. Nu. Am dorința să mă așez în fața șevaletului când simt că trebuie să

mă exteriorizez pictând. Uneori sunt săptămâni în care pictez în fiecare zi și alteori sunt zile când nu văd pânza. Asta se întâmplă, în general, atunci când am foarte multă treabă, când merg la concerte, când am înregistrări în studio, când muzica mă „absoarbe” cu totul. Doar atunci nu pictez. Dar, chiar și așa, uneori

când vin noaptea frântă de oboseală acasă, pictez și mă relaxez.” Și nu numai atât. Anna citește cu plăcere Turgheniev dar și Lazarev, iar pictorii ei preferați sunt Velasquez, Dali și Monet. Tehnic, e pe drumul cel bun în privința picturii. Că Anna înmoaie cu talent pensula în culoare și o

luncă interesant pe pânză, l-a spus-o chiar Sabin Bălașa. „Continuă, rusoaică, ești pe drumul cel bun!”, i-a spus maestrul când l-a văzut lucrările. Apoi, în câteva ore de tehnică a picturii, se vede că Anna a învățat multe de la el. Și cu Mircea Novac s-a mai perfecționat artista, lucru care se observă. Dar faptul că are sensibilitate și gust pentru detaliu se vede și în felul în care Anna povestește. Să luăm, de pildă, amintirile ei de fetiță (tocmai pentru că la întrebarea asta nu s-ar mai fi oprit din povestit): „Ultima dată am fost acasă acum un an și atunci

am stat extrem de puțin. Acasă înseamnă Chișinău și un sătuc aflat la vreo patru ore de mers cu mașina de la Chișinău. Acasă înseamnă familia: mama, tata, încă două surori, plus bunicuțele. Toată familia era implicată într-o afacere de familie, numită Cooperativa. Care reprezenta un soi de tradiție familială, pe linia framei. Practic, bunicul avusese înainte de război o fabricuță, în care producea paltoane și cizme. De la el a preluat mama ideea și așa am ajuns să aducem noi lână de capră din Caucaz, pe care trebuia s-o prelucrăm, s-o vopsim, s-o uscăm, după care o împleteam pe ată. În final, obțineam niște pulovere pufoase, foarte călduroase și viu colorate, cușmulțe, berete... Când coseam, bunicuța se apuca și ne povestea despre bunelul, care a murit când eu eram încă micuță. De asta nici nu mi-l amintesc prea bine. Dar îl port în suflet datorită poveștilor bunicii. Momentul cel mai incitant și de turmă în viața familiei noastre l-a constituit războiul. Pentru că bunica avea casă mare – trebuia să adăpostească 14 copii – la venirea nemților aceștia și-au stabilit cartierul general în băutura noastră. Intenția inițială a fost ca întreaga familie să fie evacuată și deportată, cu vaporul, spre America.

Ceea ce s-a și întâmplat, însă doar parțial, fiindcă bunica nu a putut pleca pentru că era însărcinată. Bunicul a mers pe front, iar ea a rămas să-l aștepte și să-și protejeze copiii de nemți. Care, spre surprinderea tuturor, s-au comportat foarte bine: le aduceau bunicuțel și copiilor haine, mâncare, dulciuri... Niciodată nu s-au atins de fete și mereu îi spuneau bunicii să nu mai fie îngrijorată, că soțul ei se va întoarce și totul va fi bine. Într-adevăr, bunicul s-a întors, dar noua conducere a țării i-a adus ruina totală: i-au fost confiscate afacerile, pământul, averea, totul. Așa că bunicul a trebuit să o ia de la capăt și primul pas a fost să revină la meșteșugul inițial: săpatul fântănilor. Bunicul a fost unul dintre cei mai talentați fântănari ai zonei aceleia. Îmi amintesc cu mare plăcere de perioada copilăriei: eram o fetiță zbuciumată, plină de idei și de energie... Și de simț al aventurii: mereu dispăream prin păduri. Unde mă duceam ca să mă întâlnesc cu prietena mea cea mai bună, o câprioară blândă și delicată. Vezi, m-ai întrebat de căsuța mea, de Chișinău și copilărie... nu m-am mai putut opri."

O copilărie destul de bogată în nuanțe, în culori, peisaje vii care se regăsesc acum și în picturile Annei. Dar mai există o temă predilectă aici. Femeile pictate de Anna Lesko au o cu totul altă soartă decât peisajele. Natura care le înconjoară este dură, chiar agresivă. Sunt femei încarcerate, înălțate de pânze de păianjen, încolăcite de șerpi, închise în spații înguste, rănite chiar, sângerânde. Chiar așa crudă să fi fost soarta Annei? Nu ne putem permite să psihanalizăm. „Mulțumesc lui Dumnezeu că viața mea, inclusiv cea amoroasă, este OK. Mai multe nu vreau să comentez pe această temă.” Anna evită să dea o explicație, bazându-se, firește, pe importanța impresiei vizuale. Cuvintele nu mai au sens atunci când pictezi. De aceea, spune ea, „satisfacția este foarte mare atunci când îți urmezi instinctele. Mult mai mare decât dacă ar veni cineva competent și ți-ar impune o temă arhi-studiată. Nu cred o iotă în critica de artă. Pictura ocupă

un loc atât de important în viața mea încât nimeni nu m-ar putea despărți de șevalet și de culori. Pictez pentru că îmi place, pentru că și așa mă pot exprima. Artă nu se judecă și nici nu se cuantifică. Este, pur și simplu, artă.” O oarecare duritate, care se întrevede și pe pânză. Și, neapărat, personalitate. Oricâtă bărbărie ar

curge prin ziare e limpede că Anna are, deja, la 26 de ani, identitate artistică. Un stil căutat, care va fi, fără îndoială, cizelat pe parcurs, prin studiu. Și în muzică, aceeași încăpățănare: „Categoric, muzica reprezintă un capitol serios și de viitor în existența mea. Nu e o etapă pasageră. Pasiunea mea pentru muzică e mult prea puternică și, apropo de sânge, cred că mi-e înscrisă și ea în gene. Muncesc mult ca să învăț, să mă perfecționez, pentru că, pe lângă datele native trebuie să intervină și studiul, șlefuirea... Muzica și pictura îmi ocupă mai tot timpul. Sunt un Capricorn ambițios, care nu se lasă până... mai am multe de învățat.” Trei albume în doi ani, un Disc de aur oferit de casa de producție Nova Music pentru al doilea album, *Inseparabili*, clipuri bine făcute și dorința de a face film, iată performanțele Annei Lesko. Chiar dacă acum cântă *Nu mai am timp*, pentru *Inocență* este timp și mai ales dorință. „În dragoste, ca și în pictură, este nevoie de inocență. De fapt, cred că atunci când „pomești” o poveste de iubire mergi pe inocență, pe încredere în celălalt”, spune Anna. O practică exersată bine în pictură, inocența privirii. Iată cum, o prospețime probabil uitată în România modernă, revine, mai optimist și mai colorat, din Moldova. Anna păstrează plăcerea uniunii cu natura, fiind capabilă,

cu suficientă inocență dar și cu pragmatism, și de alte uniuni. (Colaborarea de acum cu *Direcția 5* i-a adus succes și posibilitatea de a evolua artistic. Se știe că Marian Ionescu a avut puterea să cizezeze câteva destine artistice feminine...) „Îmi mai place mult să mă plimb, să admir natura. Știi, oamenii s-au transformat în niște victime placide ale problemelor cotidiene, își uită umanitatea. Eu privesc copacii și florile și gârgărițele, toată

creația lui Dumnezeu, atât de complicată, dar perfectă, și mă liniștesc, mă umplu de speranță, de optimism și încredere.” Fără îndoială, Anna are ochi de artist. Și multe altele.

Text: Gio Iova

Imag: arhiva Anna Lesko

Cu cărțile sub masă

Dan Cristea: „Dacă un scriitor apare la televiziune și vorbește despre cărțile lui, într-o săptămână vă asigur că va fi vândut, dacă nu – nu.”

Lucia Ovesea: „Practic, aceste cărți nu vor reprezenta niciodată niște venituri extraordinare și în general nu prea se vând.”

Care sunt însă cărțile și domeniile pentru care statul ar trebui să acorde bani – e clar, doar la nivel de principiu. În rest, întreg arsenalul cu care ne-am obișnuit. Despre **intervențiile făcute „de sus”** vorbește Lucia Ovesea, membră a Comisiei naționale de subvenții: „Ministrul făcea mereu promisiuni celor care îi solicitau bani. Așa că veneau oamenii peste comisie și

Într-o țară în care literatura română, clasică sau contemporană, nu se vinde, editorii recunosc că, înainte de a fi o modalitate de reducere a prețului cărții, subvenția este un

subvenționate este absolut trist. **Banii ajung în cel mai fericit caz doar pentru cinci sute de exemplare** și, cum editurile nu au bani să le promoveze, Lucia Ovesea, care este și președintele Asociației de difuzori din România, mărturisește: „Din cele 500 de exemplare, o mare parte se fac cadou, câteva mai sunt achiziționate de biblioteci și în rest se străduiesc autorul

la alte ministere, MCC s-a întrecut pe sine. Astfel că toți acești bani, mulți sau puțini, mai legitimi sau mai puțin legitimi, au venit nu ca în anii precedenți în octombrie ci, după mulți nervi și mai multe variante de contract, abia de Crăciun.

Obiectivitate doar în intenție

Singura comisie care a funcționat și a beneficiat de un buget ceva mai consistent (21 de miliarde pentru carte și 7 miliarde pentru publicații) este cea de subvenții, a cărei obiectivitate este pusă la îndoială de Dan Cristea, care afirmă: „Este o comisie care la prima vedere pare inatacabilă. În regulamentul de constituire este stipulat că Academia trimite doi reprezentanți, unul de scriitori câte unul, ca și asociațiile de editori, Ministerul Educației și cel al Culturii câte unul, așa că pare o perfectă democrație. Numai că democrația nesupravegheată ajunge la anarhie. La fel este și cu comisia. Dacă nu este lăsată presa să se exprime despre alegerile pe care le face această comisie, dacă nu lucrează și nu-și arată rezultatele cu toată transparența, dacă nu-și spune criteriile după care a ales cărțile de subvenție, dacă nu susține aceste criterii, nu vom ști niciodată cât de juste sunt deciziile ei.” El a mai criticat accentul pe care fostul ministru l-a pus pe academicieni, declinand competența unui academician cu „excelente opere” în domeniul istoriei atunci când trebuie să decidă cu privire la o „literatură care se scrie sub ochii noștri”. Pe de altă parte, din interiorul comisiei există voci care se plâng de felul în care a fost tratată comisia de către fostul ministru al Culturii, care a dat o anume interpretare legii. Lucia Ovesea: „Ceea ce a lucrat comisia a putut fi modificat sau au fost făcute anumite repartiții de bani de care comisia a trebuit să țină cont, chiar dacă nu a fost de acord cu ele.” Chiar de la începutul lucrărilor, comisia a fost pusă în fața faptului că o parte din bani fuseseră deja împărțiți: fie pentru Editura Academiei (trei miliarde, despre care

cereau banii promiși de domnul ministru. Mai mult chiar, veneau și cu bilețele semnate de Răzvan Theodorescu, în care erau promise sume foarte mari”. Altfel, tocmești și presiuni făcute asupra membrilor comisiei – care, în parte, sunt la rândul lor editori, academicieni sau pur și simplu prieteni ai celor care au nevoie de o subvenție. Există cu siguranță cel puțin suspiciunea că unele dintre editurile de pe lista celor optzeci și ceva care au primit anul trecut subvenție nu ar fi trebuit să se afle acolo. Jocurile pare că s-au făcut nu neapărat cu sume mari de bani, ci cu edituri mici care au primit câte o sută de milioane de lei pentru lucrări care nu se încadrau în normele stabilite de lege. Pe de altă parte, destinul unei cărți

ajutor pentru ei ca să poată publica, deși banii sunt adresați în primul rând cititorului, ca să poată găsi anumite cărți mai ieftine. Dan Cristea, directorul editurii Cartea Românească, face un calcul simplu: „La editura noastră, o carte a unui scriitor contemporan, fără subvenție, ajunge pe piață la 200.000 de lei; cu ajutorul subvenției prețul scade la 80.000-90.000 de lei.”

și editorul să le ducă pe cont propriu la librărie”, pentru că sunt prea puține spre a putea fi preluate de o rețea de distribuție a cărții. Punând cap la cap toate aceste lucruri, situația de anul trecut a fost cam așa: MCC a dispus de niște bani pentru care majoritatea editurilor s-au bătut, însă criteriile s-au amestecat mai mult ca altădată, punându-se ca de obicei în aceeași căfulă banii pentru operele lui Eminescu, pentru Anale de istorie, dar și pentru poezia, literatura și critica contemporană și, așa cum spune Dan Cristea: „S-a creat astfel o falsă concurență, o luptă de clasă dacă vreți, care văd că în România se mai poartă! O luptă de clasă între ăia mai bogați și ăia mai puțin bogați”. Pe final de mandat, ca să nu se deosebească de cele-

mai târziu s-a aflat că nu ar fi fost bani din bugetul de subvenții, ci că ar reprezenta bani veniți, prin Legea 186, de la *Loteria Națională*, fie pentru niște edituri care nu fuseseră în stare să-și onoreze contractele în 2003, dar au primit bani și din bugetul lui 2004, în pofida faptului că sumele nefolosite într-un an nu se pot reporta în cel următor. Evident, răspunzător din punct de vedere legal este doar ministrul. Problema comisiei rămânea doar că nu era foarte clar de ce buget dispune exact și mai ales ce se întâmplă cu banii care se pierd. „Noi am cerut ministrului Răzvan Theodorescu să se respecte hotărârile comisiei, să se menționeze de fiecare dată care este decizia ei și, dincolo de asta, ceea ce operează ministrul în numele ministerului să intre într-o rubrică separată, pentru că ni s-a părut normal să fim răspunzători doar pentru lucrurile pe care le-am decis în cadrul comisiei”, a adăugat Lucia Ovesea.

Nesubvenționată, cartea de poezie ar dispărea

Ca să primești o subvenție trebuie să faci un dosar pe care trebuie să-l depui la serviciul carte al MCC, care urmează să realizeze un material pe care vor lucra membrii comisiei. Anul trecut, o editură a solicitat subvenții pentru 180 de titluri (!), care au trebuit să fie citite, să fie redactat materialul și

în afara Comisiei de subvenții, legea prevede încă două: cea de achiziții și cea de susținere în străinătate a culturii române scrise. Cel mai simplu se poate vorbi despre ultima: ea nu există. Cesiată da, dar are „criterii regionale”, după cum afirmă Ion Tomescu, președintele APLER (foto sus): „În marea lor majoritate sunt directori de biblioteci județene. De la editurile de pe unde provin aceștia s-au luat masiv cărți. Totuși, pentru mulți

dacă nu ar fi subvenționată, ar dispărea” sau „Dacă nu avem o literatură română contemporană, nu vom avea nici o literatură de clasici”. Dar Lucia Ovesea susține că: „Anul trecut nu s-a mai ținut cont de domeniile respective. Criteriile au fost duble până la urmă: cele legate de autor, de valoarea și de necesitatea cărții au concurat cu acelea legate de edituri, pentru că sunt unele, cum este cea a Academiei, sau *Scrișul românesc*, care trăiesc foarte mult din subvenții”. Au existat și situații când a fost pusă la îndoială seriozitatea editurii. Au existat confuzii de nume sau se cereau subvenții pentru un autor despre care membrii comisiei nu știau absolut nimic. Comisia își dă girul în privința valorii și seriozității atât a operei, a autorului, a îngrijitorului ediției, cât și a editurii. Se poate vorbi de obiectivitate doar în

intenția membrilor comisiei, care încearcă să facă un lucru cât se poate de bun în fiecare an.

Așteptând un telefon de la doamna Guga

În luna august s-au dat publicității titlurile aprobate de comisie. La fiecare carte există un contract care prevede numărul de pagini, costurile, termenele etc.

Dacă s-a încheiat contractul și este semnat de ministru, nu mai poți să schimbi o virgulă din titlu. Sunt contracte foarte ferme, care ar fi trebuit să fie semnate chiar de atunci. Pe măsură ce cărțile erau tipărite și se puteau depune cele cinci exemplare prevăzute de lege, plus dosarele și factura de la tipografie, editurile își puteau recupera banii. În realitate, contractele s-au semnat abia în decembrie, dacă nu „pe genunchi”, ca voturile în Parlament, în orice caz pe colțuri de birou încărcate cu maldăre de hârtii și dosare. În spatele tuturor acestor lucruri trăiește cu neplăcere, umilintă și indignare de cei care, mai bine sau mai prost, trăiesc făcând cultură, a stat aproape neclintită, timp de aproape șase luni (interval în care a avut și un scurt concediu), celebra Marilena Guga, interfața pentru cărți a lui Răzvan Theodorescu. Despre felul în care au fost tratați editorii, Ion Tomescu mărturisește: „Te duci, te duci, te duci, devii oaia neagră a ministerului, uite, a venit și Tomescu să se mai plângă!” Lucia Ovesea spune

că nu-i place să semneze „în tensiune, să stai la coadă și de fiecare dată când merg la minister să găsesc o persoană stresată, care nu-și mai vede capul de treabă, care nu mai are răbdare din cauza acestei munci în sal-turi. Practic, din punctul de vedere al editurilor, imaginea ministerului pe domeniul carte înseamnă doar doamna Guga”. Georgeta Dimisianu, directoarea editurii *Albatros*, nici nu a vrut să mai comenteze acest subiect: m-a trimis să vadă cu ochii mei ce se întâmplă la minister. După o promisiune de interviu din partea doamnei Guga și o vizită fără succes la MCC, ambele demersuri făcute pe la mijlocul lunii noiembrie, am acceptat cu inima îndoită un dialog prin e-mail. Fără răspuns. După o săptămână am revenit cu un telefon. Mi se părea important faptul că am numărul de mobil al doamnei Guga și credeam că nu o să-mi scape. Mi-a spus că îmi va da „din toată inima” acest interviu, dar să o mai păsolesc, că este ocupată: începuse, în sfârșit, semnarea contractelor. Efortul care s-ar fi putut desfășura pe parcursul câtorva luni de zile era înghesuit în ultimele zile ale anului, undeva între turul unu și doi ale alegerilor prezidențiale (coincidență). Am așteptat alte două săptămâni, timp în care mi-am mai făcut de lucru sunând-o pe doamna Guga. Din nou am fost asigurată că „din toată inima” voi primi răspuns. Într-o zi am anunțat-o că trebuie să predau materialul. Fără răspunsul ministerului. Atunci a stabilit rapid o întâlnire. Ajunsă la minister, am aflat că este într-o ședință cu ministrul, ultima probabil. În biroul în care așteptam văzând cum se pregătesc ultimele dosare pentru semnătură, a apărut un domn politic, dar care părea foarte convins de faptul că eu nu am ce căuta acolo. Mi-a spus că doamna Guga a plecat. Asta e. A rămas ca-n gară.

O afacere de 50 de milioane de euro

Și totuși, de ce nu se cumpără și nu se vinde cartea românească? Cel mai la îndemână răspuns este că nu se citește. De aici se deschid cel puțin două perspective: una psihanalitică, aducând după sine întrebări chinu-toare, cum ar fi „de ce cei care au citit până în 1989 n-o mai fac și acum?”; și una comercială, care arată că edituri care au beneficiat sau nu de un suport financiar inițial, dar au privit cartea ca pe un produs, au reușit să prospere. Faptul că ele nu publică

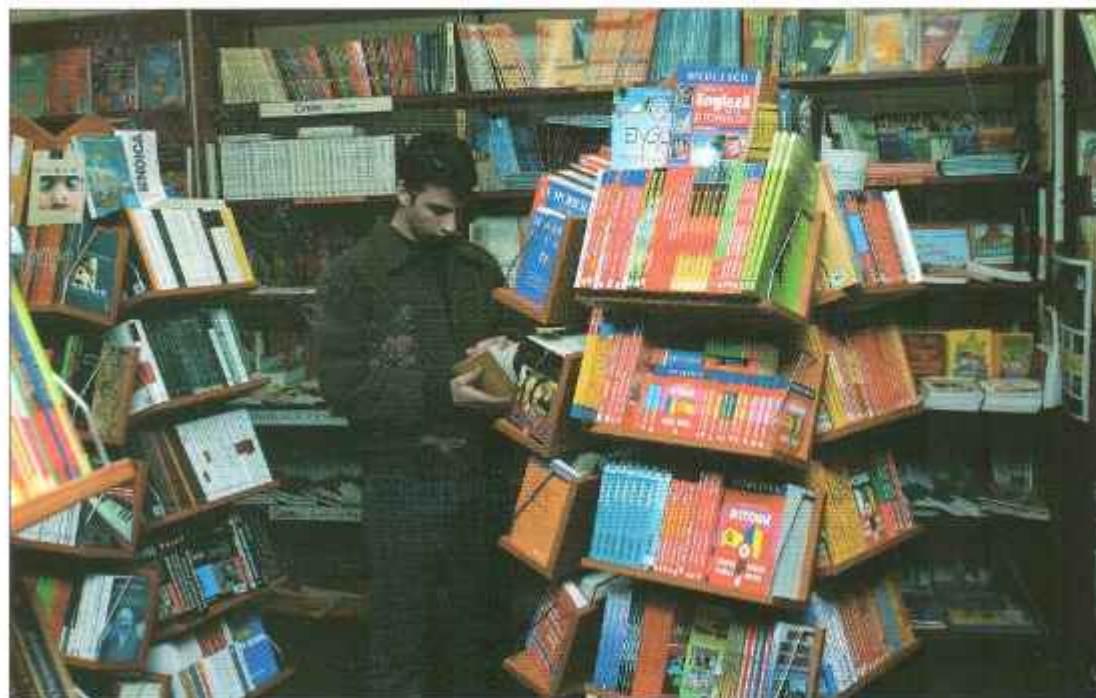
după aceea comisia să stea să delibereze. Evident, subvenție a primit doar pentru câteva titluri. Acest lucru a fost posibil datorită unei ciudate forme de democrație, cultivată de Răzvan Theodorescu, care a dorit să nu nemulțumească vreun editor, asta cel puțin în prima parte a anului. Membrii comisiei ceruseră să se impună un regulament prin care să fie stabilit un număr de cereri acceptate pentru fiecare editură. Domeniile sunt în general consacrate, pornindu-se de la premise cum ar fi: „Cartea de poezie,

editorii achiziția ar fi mai bună decât subvenția. Unul dintre ei este Dan Cristea (foto jos): „Dacă aș avea garanția că o parte din tiraj îmi va fi cumpărat de bibliotecile din țară, chiar dacă nu am banii să scot cartea respectivă, găsesc soluții”.

același gen de carte (*Humanitas*, *Nemira*, *ALL*, *Teora* sau *Polirom*) pare a fi o dovadă în plus că **atitudinea contează**. Majoritatea acestor mari editori și-au dezvoltat propria rețea de difuzare, cu lanțuri de librării. În același timp, s-au impus publicând carte străină, ceea ce poate fi explicat

găsească. Dacă află dintr-o publicație de specialitate despre apariția unei cărți, singura șansă a celui care o dorește este să se adreseze direct editurii. Nu există un sistem centralizat de genul: ceri de la o librărie, librăria face comanda și aduce cartea. Recent, o parte a mass-media a venit

Vânzarea directă de către editură ar fi o soluție, dar uneori numărul de telefon

prin satisfacerea orizontului de așteptare al cititorului care visa la Occidentul interzis. O explicație mai subtilă, însă, este cea legată de **etichetă**: aceste cărți sunt însoțite de opinii ale unor personalități străine. Or, românul, suspicios la părerile conaționalilor, este foarte atent la pulsul internațional. În fine, timpul a consacrat **brand-uri**: pentru intelectualul rafinat, sigla *Humanitas*, de pildă, este un criteriu suficient.

De partea cealaltă, editorii cu cifre de afaceri mai mici încep să găsească răspunsuri la întrebarea cum se poate vinde și cartea românească: „Dacă vrei un motiv, eu vă și spun unul: este ceea ce se cheamă marketing. Or, marketing se poate face în primul și în primul rând prin televiziune și apoi prin presă. Dacă un scriitor apare la televiziune, dacă se vorbește despre cărțile lui, într-o săptămână vă asigur că va fi vândut, dacă nu – nu”, spune Dan Cristea. Deocamdată **nu există soluție pentru tirajele mici**. Cinci sute de exemplare nu ajung, la nivelul țării, nici măcar ca să fie una într-o librărie. Intervin și cheltuielile de transport, dar și expunerea – o carte pierdută între alte mii de titluri face aproape imposibil ca un cititor eventual interesat de titlul respectiv să îl

în întâmpinarea producătorilor de carte, cerându-le să renunțe la maniera statică și neatractivă de a-și prezenta cărțile. Creând **spectacol**, presa ar putea face din lansarea unei cărți un eveniment mediatic. În acest sens, Lucia Ovesea precizează: „Este prevăzut în Legea 186 (*Legea cărții – n.r.*) ca un anumit timp de reclamă al postului public să fie dedicat reclamei pentru carte”. Cui are urechi de auzit, să audă.

140 de exemplare pentru premiul US

În 2004, *Cartea Românească* a primit 430 de milioane pentru 22 de cărți. Suma cea mai mare pe care au primit-o pentru un titlu a fost de 35 de milioane. Pentru că este puțin, iar prețurile tipografice sunt mari, s-a ajuns la „un fenomen urât”: tiraje pentru poezie de 200 de exemplare. Ba chiar și la proză se ajunge la această situație, o carte care a primit Premiul *Uniunii Scriitorilor* era tipărită în 140 de exemplare! Ce înseamnă 20 de milioane, cât este în medie o subvenție? Un volum de poezie de 100 de pagini în 300 de exemplare. „Dacă te apuci de o carte, cât de subțirică ar fi ea, trebuie să știi că ai cincisprezece milioane. Eu nu vorbesc de romane, un roman de 250 de pagini la un tiraj de

ai acesteia nu există în cartea de telefon! Site-urile pe Internet deschid o altă perspectivă de comandă către edituri, dar deocamdată vânzarea electronică nu depășește 1%.

cinci sute de exemplare merge la 60 de milioane numai tipografia. Noi nu am fost niciodată acuzați, pentru că 95% din producția noastră este carte de autori români contemporani. Cam 60 de titluri pe an. Dacă avem traduceri, le rezolvăm cu alți bani. Dacă e vorba de cele franceze, funcționează excepțional Institutul francez, care sprijină traduceri”, spune Dan Cristea.

Editura Libra a obținut subvenții pentru cinci titluri. Ion Tomescu, directorul editurii, precizează: „Ni s-au aprobat niște sume modeste: 15-20 de milioane de titlu, când numai tiparul costă 30-40 de milioane. Ideea ministerului a fost de a mulțumi cât mai mulți editori și atunci dă sume mici, să nu se spună că nu le-a dat. În schimb, Ministerul Educației și Cercetării oferă sume care acoperă 70-80% din cheltuielile unei cărți”. Cu câțiva ani în urmă, Curtea de Conturi ridica problema legalității mai multor subvenții pentru aceeași carte. Legea 186 rezolvă și această problemă, prevăzând posibilitatea ca mai multe instituții sau organizații să poată subvenționa un titlu de carte cu sume care pot acoperi între 20% și 100% din cheltuielile de publicare. *Libra* publică în jur de 30 de titluri pe an, dar în ultimul timp s-a axat pe producția de CD-uri, de pildă poezii de Eminescu traduse în șase limbi de circulație, și are mai multe pagini pe Internet, printre care unul consacrat lui George Apostu și altul Părintelui Stăniloae.

Florin Lăzărescu, *Polirom*: „Problema subvențiilor de carte a fost un subiect întors pe toate părțile în 2004. Au existat mai multe anchete și articole care nu au rezolvat nimic. Cât privește editura *Polirom*, aceasta și-a făcut public punctul de vedere în repetate rânduri. Suntem o instituție privată. Reușim să publicăm în continuare din fondurile obținute prin vânzarea tuturor titlurilor din oferta noastră. Din cele 450 de titluri apărute la *Polirom* în 2004, doar trei au fost subvenționate de la minister, cu bani care nu au acoperit nici prețul de tipar.”

Cu chiu, cu vai, contractele s-au semnat pe ultima sută de metri a anului și a mandatului. Va fi altfel în 2005 și în anii care urmează? Pe de altă parte, se va fi reasezat în sine cititorul român, după un deceniu și jumătate în care ziarele au fost mai „tari” decât cărțile? Rămâne de văzut.

text **Dana Zoroianu**

foto **Octavian Tibăr**

și **Robert Hancianec**

Andrei Codrescu: „Mântuitorul este două femei”

▼ **Exercițiți o atracție hipnotică asupra tinerilor americani, sensibili la discursul dumneavoastră ironico-subversiv. Ce a presupus comutarea de la română la engleză și care au fost dificultățile și atuuri-le integrării în cultura americană?**

– Am avut ambiția, de prin 1967, când l-am cunoscut pe poetul Ted Berrigan la New York, să devin și eu, ca el, un monstru. A trebuit să mă grăbesc, că Era Monștrilor se închidea, și am scăpat din ea ca Harrison Ford în *The Raiders of the Lost Ark*. Comutarea, cum spuneți d-voastră, a fost exact așa, o „comutare”. Din când în când spun oamenilor că folosesc limba ca autobuzul, să ajung unde mă duc. În engleză am început să scriu când aveam un vocabular de 20-25 de cuvinte, suficient pentru un poet de genul Ungaretti. Până la urmă am învățat o enciclopedie și mă simt bine în compania lui Michaux și Musil.

– **Vocea dumneavoastră artistică a fost comparată, datorită umorului negru, cu un jazz funerar – aluzie nu numai la stilul dv. dar și la New Orleans – lângă care locuiți – unde s-a născut jazzul. A exercitat într-adevăr acest perimetru vreo influență asupra personalității dv. artistice?**

– Iubesc New Orleansul. Romanul meu *Messia* spune că Mântuitorul vine la New Orleans. Mântuitorul este două femei, una metisă și una refugiată din Serbia, care împreună se ocupă de salvarea omenirii. La New Orleans, muzica și parfumul inspiră poezii nonstop și străzile-s croite ante-automobil pentru pedestri. Are mult în comun cu Sibiul copilăriei, dar e un Sibiu pentru adulți, cu iz de aventuri sexuale iminente. Jazzul vorbește despre sex și moarte. La New Orleans, cimitirile și cafelele freacă toată noaptea.

– **De ce alegeți în mod constant filtrul umorului și al ironiei burlești când vă relaționați cu lumea?**

– Le-aș alege dacă ar fi cu puțință, dar am fost ales eu de ele. Genul ăsta de persiflaj mortal face parte din chimia aerului la balcanici și a fost aspirat de Tristan Tzara (trist în țară) printre alții. Pentru mine, bășcălia orientată în primul rând către mine, este un fel de sfială, politețe. Cum să le spu oamenilor că muncesc pe brânci să-și susțină dobitocizarea? (Am scris cartea *Zombification*, se poate traduce *Rinocerizare*.) Sau că autoritățile-s corupte și tot ce citesc în ziare sunt minciuni? Sau că aceia ce fac nu-i ceea ce cred ei că fac? Ocupația de moralist și pedagog a dispărut din cauza tonului moralizant și pedagogic al dascălilor. Ca eseist eu sunt dascăl de școală veche ca Montaigne și Twain și Tzadik. În poezie umorul și burlescul sunt de altă calitate, mai radicală, mai aprinsă; acolo se-nchină unor cerințe metafizice mai greu de înțeles. În plus, mi-e frică de miliție și fac eu ca lăic în bancuri.

– **Vorbiți-ne despre proiectul *Exquisite Corpse*. Care este miza lui?**

– L-am numit *Exquisite Corpse* când l-am fon-

Andrei Codrescu s-a născut la Sibiu pe 20 decembrie 1946, a emigrat în Statele Unite în 1966. Poet, romancier, eseist, scenarist, autorul unei emisiuni la National Public Radio, editorul revistei literare *Exquisite Corpse* www.corpse.org, încununat cu distincția MacCurdy ca profesor de engleză la Universitatea Louisiana din Baton Rouge, Codrescu este astăzi una dintre cele mai importante prezențe în spațiul cultural american. Este cetățean american din 1981.

dat, în ianuarie 1983, pentru că eu vedeam conversația literară în SUA ca un cadavru elegant. Frumos îmbrăcat și bine premiat, dar cadavru, mort, rece gheață. Faceam aluzie și la jocul suprarealist de colaborare poetică, *cadavre exquis*, aluzie cu care exprimam optimism. Vreme de 17 ani de activitate a revistei am găsit mulți scriitori noi și buni și am contribuit la înmuntărea discursului public despre literatură. Azi, în parte datorită Leșului Dandiat, cadavru discutiilor s-a ridicat din sicriu și **promenează** prin universități. Sau publicat trei volume antologice din paginile lui *Exquisite Corpse* și suntem citați chiar la știrile naționale o dată sau de două ori pe an, în ton ultragrat. Acum *Exquisite Corpse* trăiește în Ciberia unde a migrat cu milioanele de ciber-imigranți.

– **În societatea americană există dezbateri?**

– Întrebare de 25 de puncte. Dezbateri există, dar nu există difuzare. Difuzarea opiniilor este făcută de o mână de corporații foarte mari, interesate în *bottom line*, vânzarea reclamelor. Pe de altă parte, Internetul și cablul cresc foarte repede și diversitatea opiniilor este enormă. Se creează și mecanisme de filtrare pentru aceste niagare de opinii și informații poetice sau nu. Problema atitudinilor față de politică este alta: americanilor nu le place să fie conduși, nu se interesează de guvern până când îi atinge în buzunar. Oamenii de rând pretind că guvernul nu există fiindcă adevărul este că oamenii se guvernează local foarte bine prin organizații civice, biserici, voluntarism și oficiali aleși pentru abilitate practică, nu pentru „idei”. Modificarea genetică a plantelor și animalelor are mulți oponenți, dar majoritatea cred în progres și nu prea se sperie de scenarii apocaliptice. Productivitatea și abundența mâncării modificate este probă suficientă pentru majoritate că

schimbările-s bune. Pe chestia asta nici eu nu-s prea sigur: nu există plantă sau animal care nu a fost modificat în conviețuire cu umanoizii. Războiul din Irak este subiect serios, dar nu zguditor sau dător de insomnie cât avem amata de voluntari și credit carduri.

– **Cât de importantă este prezența artiștilor în spațiul public și atitudinea lor civică?**

– Fără încredere în influența noastră în spațiul public n-am face nimic, chiar dacă bănuim că influența noastră este minimă. Vorbesc despre artiști acum, nu despre intelectualii profesioniști care se ceartă la televizor pe mese rotunde. Diferența este că noi artiștii folosim spațiul public să-l umanizăm și să-l complicăm, în vreme ce profesioniștii simplifică totul pentru telespectatori. Pentru Sontag am afecțiune (a scris frumos despre Cloran) dar chestia cu „eroismul” teroriștilor a fost o prostie de primă mână. Sinucigașii, irakieni sau japonezi, sunt roboți programați de fanatici. „Vina politicii americane” este un clișeu bazat pe transferență transparentă: un criminal are circumstanțe atenuante dacă l-a bătut tata măr, dar vina rămâne a lui. Justiția noastră este bazată pe principiul responsabilității individuale: nu dracu’ te-a făcut să faci.

– **Există o elită americană?**

– Există multe elite, în domenii diverse. În literatură mai supraviețuiesc două elite fără public: cea academică, dar care se târăște în circuit închis, și cea de la editurile new yorkeze mari, care lansează „best-seller”-uri și, din când în când, ceva „artistic”. Unele publică panicat romane de debut. De poezie nu se ating. Din fericire, sunt sute de reviste, mici edituri, Internetul, cenacluri și scene literare care nu deind de elitele în naftalină; se înalță pe ceea ce creează artiștii din cercul lor și devin elite în momentul în care cineva cere să le aparțină.

– **Filmul documentar pe care l-ați realizat, *Road Scholar*, este cotelat cu cinci stele pe Amazon.com și a fost distins cu premii importante. Spre sfârșitul filmului spuneți: „În mod paradoxal, America este cea mai materialistă țară din lume și în același timp cea mai spirituală”. În ce constă spiritualitatea Americii de astăzi?**

– Evident, americanii practică toate cultele din lume și-s lăsați în pace să creadă ce vor. Cei ce nu practică un cult recunoscut sunt abonați la o spiritualitate panteistică, născută în anii '60 (descinsă din metafizicienii din secolul 19, de unde se adăpau Thoreau și Whitman). Întrebări fundamentale sunt țesute în discursul politic la dreapta (*right to life* etc.) și la stânga (*inalienable rights* – drepturi inalienabile ale indivizilor). Americanii simt în oase că au o misiune mesianică și, până acum, cred eu, așa a fost. O să vedem cum mai merge când vin alți mesianici din pan-Arabia.

intervi de **Adina Dabija**

Cum să combatem osteoporoza?

Fundația Internațională de Osteoporoză apreciază că, la fiecare 20 de secunde, apare o fractură cauzată de scăderea rezistenței osoase. Una din cinci persoane aflate în această situație va mai suferi o fractură osteoporotică în decursul aceluiași an. 40% dintre femei și 15% dintre bărbații de vârstă medie riscă să sufere cel puțin o fractură osteoporotică. Boala vizează în special femeile la 15-20 de ani după menopauză, în timp ce la bărbați, masa osoasă scade mult mai lent. Fractura de șold reprezintă principala complicație a bolii, fatală în proporție de 30%. Recuperarea pacienților afectați este adesea incompletă și într-o treime dintre cazuri persoana are nevoie de îngrijiri pe termen lung. Statisticile medicale sunt sumbre, cam unul din cinci cazuri de osteoporoză se sfârșește cu un deces.

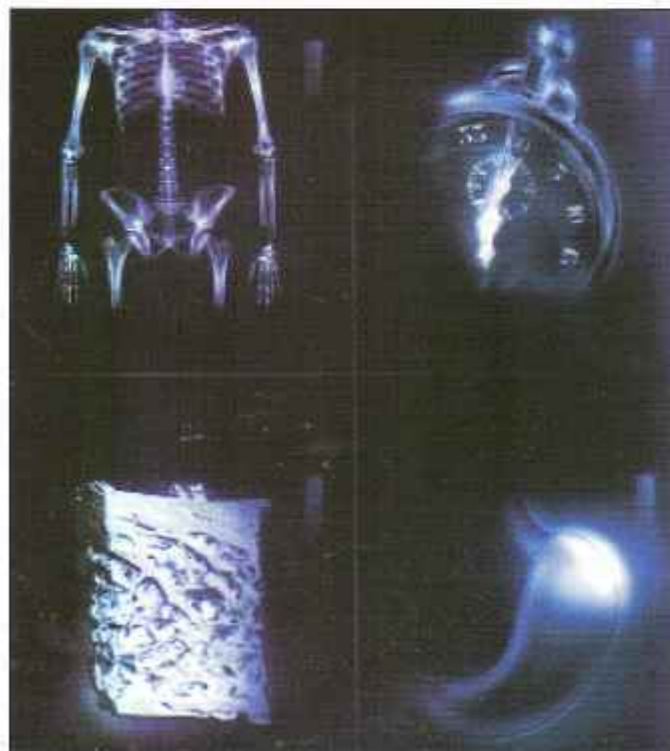
Osteoporoza este o afecțiune caracterizată prin scăderea densității și calității oaselor, proces care determină creșterea fragilității osoase și a riscului de fractură. Fracturile osteoporotice se asociază cu creșterea semnificativă a mortalității, morbidității și a costurilor impuse societății.

Osteoporoza este o afecțiune preponderent feminină și se instalează de obicei postmenopauză. Cauza o reprezintă oprirea secreției de hormoni ovarieni (hormoni estrogeni) care mențin masa osoasă. Fractura de șold determină o mortalitate de 25% în primele șase luni

de la producere, pentru supraviețuitori existând riscul unui handicap motor permanent în 50% din cazuri. În plus, majoritatea pacienților suferinzi de osteoporoză (care au avut fracturi) sunt condamnați să suporte boala multă ani, pierzându-și independența, capacitatea de autoîngrijire, deci suferă o alterare gravă a calității vieții. Fracturile vertebrale sunt, de asemenea, foarte frecvente în cazul osteoporozei. Fractura de colcană reprezintă tasări ale coloanei vertebrale. Datele existente actualmente demonstrează că, în anul care urmează primei fracturi vertebrale, una din cinci femei va suferi o nouă fractură vertebrală. Acest efect „cascadă” a determinat Fundația Internațională de Osteoporoză să insiste asupra necesității prevenirii primei fracturi. Tratamentul osteoporozei este foarte dificil și costisitor. Aplicarea unor programe complexe de profilaxie și tratament precoce reprezintă soluții mult mai eficiente și mai ieftine. La Spitalul de boli reumatice Dr. Ion Stoia există un aparat de osteodensitometrie care ajută la investigarea acestei boli. Ținând cont de amploarea osteoporozei, se impune în acest sens instituirea la întreaga populație, feminină în mod special, a unor măsuri generale care să stimuleze formarea unei mese osoase înalte și să împiedice pierderea de os cauzată de menopauză. Asigurarea unui aport de calciu și vitamina D din alimentație sau suplimentarea

lor medicamentoasă, alături de promovarea unui program echilibrat de activitate fizică, stau la baza modificării stilului de viață în sensul formării unor deprinderi sănătoase care să contribuie la prevenirea osteoporozei. Alimentația bogată în lactate este utilă, dar nu suficientă. Se impune, de asemenea, evitarea altor factori de risc cunoscuți a determina osteoporoza. De exemplu: fumatul, consumul excesiv de alcool, administrarea unor medicamente care favorizează osteoporoza, precum și tratamentul bolilor care o pot induce. La persoanele în vârstă se acordă o atenție sporită evitării traumatismelor și căderilor, a imobilizării prelungite, încurajându-se mișcarea în aer liber. Există două feluri de tratament: cu medicamente antiresorbtive, care împiedică pierderea de os (*Raloxifen*, *Calcitonină*, *Alendronat*), și cu medicamente care ajută la formarea de masă osoasă (*Parathormon*). Grupul Sanofi Aventis a prezentat, în cadrul unui simpozion destinat osteoporozei, un nou medicament – *Actonel*. Cu efect rapid la nivelul întregului schelet osos, *Actonel* reduce semnificativ, încă din primele șase luni de tratament, riscul apariției fracturilor vertebrale și de șold. Se administrează simplu, un comprimat pe săptămână, fiind bine tolerat inclusiv de către persoanele cu probleme digestive.

text Alice-Claudia Gherman

Remedii

Stada Pharma International GmbH a lansat pe piața medicamentelor destinate combaterii răcelii și gripei un nou medicament – **Grippostad® C**. Produsul are următoarele calități: acțiune antiinflamatoare, efect de decongestionare nazală și îmbunătățire a calității somnului și o mai mare doză de vitamina C pentru întărirea sistemului imunitar. **Grippostad® C** are și avantajul de a fi singurul produs antigripal sub formă de capsule, având astfel un efect mai rapid și o mai bună tolerabilitate.

Eurovita și-a propus să le ajute pe femei pentru a arăta mai bine cu ajutorul a două noi produse: **Eurovita pentru păr și unghii** și **Eurovita Artromin**. Vitaminele, mineralele și extractele nutritive naturale vă vor ajuta să aveți un păr mai strălucitor și unghii mai sănătoase. Durerile articulare, rigiditatea și inflamația articulațiilor și mobilitatea redusă pot fi tratate cu **Eurovita Artromin**, un supliment nutritiv ce conține mai multă glucozamină, substanță având rol în menținerea mobilității articulare, reducând durerea și îmbunătățind funcția articulară.

1902

scribi ochii celui care nu vrei să te vadă

ura vine din neînțelegere și din neacceptare

toți oamenii sunt și buni și răi

ceea ce e scris nu se mai poate șterge

Există o mie de explicații, dar o singură reparație:
restaurarea picturilor și refacerea mănăstirilor
din Bucovina.
Prin programul "Bucovina pentru Bucovina",
o parte din prețul sticlelor de apă minerală
Bucovina se va folosi pentru restaurarea
frescelor, climatizarea muzeelor, reconstrucția
ansamblurilor mănăstirești.

Esti ceea ce faci. Si ceea ce nu faci.

O ipoteză stupefiantă:

Un român susține că po

La sfârșitul lui 2001, circula în presa română o știre potrivit căreia un inginer fizician, Gabriel Pascu, și un medic chi era de așteptat să dea lovitura de grație teribilei maladii. Au trecut mai bine de patru ani de atunci, dar cancerul autorul ipotezei izolării nervoase a tumorilor maligne, continuă să creadă în valabilitatea teoriei sale privind reintroducerea tumorii în locul de unde a fost extirpată, cu scopul stimulării sistemului imunitar și declanșării a românească. Abordând cancerul din perspectiva teoriei informaționale din cibernetică, fizica sistemelor deschise

Tumora este o ființă vie care se apără!

Teoria lui Gabriel Pascu a pornit de la ideea că tumora canceroasă structurală (de țesut sau de organ, nu leucemie ori tumoră cerebrală) este o ființă vie, de sine stătătoare, care se manifestă inteligent.

„Tumora are reacții coordonate la stimuli, exact cum se întâmplă în cazul unui organism viu, bine structurat, absolut independent, dar în anumite limite. Acceptând ideea că tumora este o structură coerentă, înseamnă că toate fenomenele chimice din structură țin cont unele de altele, iar această coordonare nu poate fi dată decât de o rețea informațională, adică de sistemul nervos vegetativ. Tumora este formată din două straturi: stroma (coaja) și parenchimul (miezul). Stroma este zona activă care invadează țesuturile vecine când se află în organism. Această tumoră are tot ce-i trebuie ca să poată fi decelată a fi un corp străin, iar organismul să înceapă să se apere. Cu toate acestea, sistemul imunitar al organismului nu reacționează până la metastază. Mai exact, are un „obiect al muncii” pe care efectiv nu-l vede, nu-l recunoaște ca fiind un intrus. Aceasta este problema multor tratamente specifice”, explică fizicianul Gabriel Pascu. Ce înseamnă tratamente specifice? Este vorba despre efectuarea unor biopsii de celule maligne tratate cu interferon, cu seruri antigenice ș.a. care se comportă foarte bine *in vitro* (în eprubetă), dar care, testate pe viu, dau rezultate exact pe dos.

Fizicianul Gabriel Pascu susține că vindecarea cancerului se poate face prin introducerea la loc a tumorii extirpate

Chiar dacă tumora pare să aibă involuție pentru o anumită perioadă de timp, iar pacientul începe să se simtă bine, dându-i-se astfel speranțe, în cele din urmă tumora explodează și se ajunge la metastază. De asemenea, în practica medicală curentă se aplică tratamentele nespecifice. Adică, tratamentele cu radiații, (cobalt), chimioterapie. Acestea omoară tot ce este viu, se concentrează pe tumora ca atare, dar un tratament în care se folosește cobalt, spre

exemplu, poate să genereze la rândul său cancer. Există două fenomene care apar în cazul acestor tratamente, unul de *blocaj* (celulele maligne sunt distruse *in vitro* prin metode specifice/nespecifice), iar celălalt de *facilitare imunologică* (adică tratamentul eficient *in vitro* transferat viului, fie la om, fie la animal, duce la metastază). Explicația lui Gabriel Pascu? „Sigur, după aplicarea unor asemenea tratamente, pacientul pare să se simtă bine inițial. Ce înseamnă asta însă în realitate? Tratamentele cu pricina încearcă să facă rău tumorii, dându-i de lucru acesteia. Ea se luptă să supraviețuiască, iar influența sa asupra organismului scade o perioadă. Iată de unde starea de bine a pacientului. Problema apare în clipa în care tumora supraviețuiește metodelor specifice sau nespecifice de eradicare a carcinomului (tumorii). Conform binecunoscutei zicale *Ceea ce nu te omoară, te face și mai puternic*, carcinomul își mărește capacitatea de supraviețuire și abilitățile informaționale, devine mai versatilă la diferitele metode de tratament și are o evoluție violentă”.

„Soluția e extrem de banală: tumora se reintroduce la loc!”

Având o asemenea viziune asupra cancerului, Gabriel Pascu a căutat și soluția, foarte simplă, dar extrem de controversată. Ideea sa a fost de a distruge contactul informațional între tumoră și sistemul nervos vegetativ al pacientului,

ate fi vindecat cancerul

chirurg ORL, Dorel Manu, experimentau o metodă de distrugere a tumorilor canceroase. O asemenea descoperire a continuă să facă ravagii. Experimentele care trebuiau să aibă loc pe cobai nu s-au mai efectuat. Gabriel Pascu, combaterea cancerului, în ciuda respingerii venite din partea autorităților române. De altfel, metoda sa – părrii organismului în fața cancerului – nici nu putea să nu stârnească dubii și controverse în lumea medicală etc, fizicianul Gabriel Pascu și-a pus problema definirii organismului viu, apoi a încercat să facă referire la cancer.

aceasta efectuându-se chirurgical, prin extirparea tumorii, după care reintroducerea ei în organism. „Cel cărora le-am pus problema aceasta au început să apeleze la clișee: sistemul nervos vegetativ este poziționat în apropierea marilor vase de sânge, iar când spui că trebuie să se taie numai nervul, orice chirurg va protesta zicând că nu se poate, va fi afectat și vasul de sânge. Totuși, eu vă spun că soluția e extrem de banală: tumora se extirpează prin metode clasice, în acel moment terminațiile nervoase sunt secționate, tumora nu mai comunică cu organismul. Apoi, împotriva oricărui bun-simț, tocmai când câmpul operator se pregătește de închidere, așa cum se face în mod obișnuit, tumora se reintroduce la loc. Aceasta e soluția! Astfel, contactul nervos între tumoră, în această fază, și sistemul nervos nu mai există. Tumoră nu mai are în acest moment activitate coordonată, se manifestă ca un conglomerat de celule maligne individuale. Organismul vede, de această dată, amenințarea și începe să lupte. Cu ajutorul medicamentelor clasice se sprijină această luptă: hormoni, stimulente ale sistemului imunitar, eventual antibiotice. Așadar, cancerul este înlăturat. Situația face ca deja o parte din metoda aceasta să fi fost testată neoficial în străinătate. Tumorile de țesut respective au intrat în remisie, experiențele pe animale au dovedit că acestea se vindecă, dar activitatea sistemului imunitar al organismului se menține la un nivel ridicat și reapar uneori cancere limfatice. Situația se schimbă dacă se va efectua un

În România încă nu s-a găsit nimeni care să experimenteze metoda de vindecare a cancerului propusă de fizicianul Gabriel Pascu

tratament complementar pe care nu l-am divulgat și nici nu-l voi divulga nimănui până în prezent”, precizează același Gabriel Pascu.

Metoda prezentată de fizician nu este chiar nouă, doctorul Toma Ionescu descria în 1927 o metodă asemănătoare numită *chirurgie vegetativă*, dar acesta nu a aplicat-o cancerelor. A recunoscut însă importanța sistemului nervos în coordonarea activității organismului. De asemenea, în Vest, s-au făcut teste pe șoareci încă din 1955, după

metode asemănătoare celei descrise de Pascu. Astfel, s-a constatat că șoarecii cărora li se extirpase tumora deveneau rezistenți la o nouă transplantare a aceleiași tumori (experiența unui oarecare Edward J. Foley – n.r.), au existat însă destule contraargumente la rezultatele acestor experimente. Cât privește teoria și soluția oferită de fizicianul Pascu, acestea nu au fost supuse experiențelor pe cobai de către nimeni în România. Nici măcar doctorul care s-a interesat de teoria lui Pascu, medicul Dorel Manu, nu a mai dus proiectul la final. Pascu a scris și la Președintele Ion Iliescu, și la diverse fundații și asociații, s-a adresat inclusiv unor neurologi și oncologi recunoscuți de la Spitalul Militar Central (medicul Dumitru Constantin) ori Institutul Oncologic Alexandru Trestioreanu din București. Rezultatul a fost același. „Metoda mea vine dintr-un tip de raționament care nu aparține medicinei. Or, cel pe care l-am contactat și-ar nega propriile titluri academice dacă acceptă o abordare de genul acesta. Ei folosesc metode destul de vicioase, de altfel, dar mult diferite de ceea ce propun eu și care nu au dus la rezultate spectaculoase”, își motivează eșecul de până acum Gabriel Pascu.

Până la stabilirea adevărului științific asupra teoriei lui Gabriel Pascu nu rămâne decât speranța ca într-o zi cineva să reușească să dea lovitura de grație uneia dintre cele mai teribile maladii – cancerul.

text **Alice-Claudia Gherman**

foto **Robert Hancianec**

Unic Models a dat imaginea uleiului **Bunica**

La ASE a învățat cum să-și deschidă o afacere, dar cariera s-a început-o în modelling. A fost un act de curaj din partea Manuelei Grecu să-și înființeze, acum patru ani, propria agentie de casting - *Unic Models*. Contactele și relațiile pe care și le-a făcut de pe vremea când era model și cursurile de la ASE și-au dovedit astfel utilitatea. Mai mult, acum s-a apucat să urmeze cursurile UNATC, secția teatru, fiindcă este o pasiune mai veche a ei. Un alt atu al Manuelei, în deschiderea afacerii, l-a constituit calitatea ei de fostă prezentatoare de emisiuni de televiziune (vezi *Vedete într-o oră*, *ZID* ori *Milioane într-o oră* de la Prima TV). „La început am organizat cursuri de modelling, mi-am făcut o bază de date și, așa, am mers mai departe realizând activități de casting și modelling.” Faptul că a fost femeie a reprezentat deopotrivă un avantaj, dar și un dezavantaj. „Ca femeie reușești să sensibilizezi și să-ți impui punctul de vedere mai ușor, pentru că bărbații sunt, în general, mai receptivi în relațiile de afaceri. Dezavantajul este că te poți lovi de favoruri și alte asemenea chestiuni. Trebuie să știi foarte bine cum să reacționezi. Să refuzi elegant, fără a jigni, menținându-ți totuși relația de afaceri”, crede Manuela Grecu.

Pe o asemenea filosofie s-a construit *Unic Models*, agentie de model-

ling și casting care, în acest moment, lucrează cu *Tempo Advertising*, *Leo Burnett*, *Ogilvy*, *McCann Erickson*, *Saatchi&Saatchi* s.a.m.d., în România, iar cu *Flash Models* în Italia. „O agentie de casting și modelling este, acum, în România, un fel de agentie satelit. Agențiile de publicitate au diverse contracte cu diferiți clienți care doresc să fie reprezentați și ale căror produse au nevoie de campanii publicitare. Pentru a scăpa de problema căutării camerelor, agențiile de publicitate și casele de producție apelează la agenții precum *Unic Models*. Noi, ca orice agentie de casting care se respectă, avem o bază de date cu diferiți oameni, cu vârste cuprinse între unu și 60 de ani, bărbați și femei, copil și adolescenți, tineri și bătrâni. În permanență, împășpătăm baza de date, iar cei care intră în această bază sunt adesea oameni obișnuiți de pe stradă, din licee, din diverse instituții (spre exemplu, actrița Monica Ghiuță, prin intermediul nostru a devenit imaginea uleiului *Bunica*) în urma unor preselectii efectuate la nivel local sau național.” Activitățile pe care trebuie să le desfășoare persoanele provenite din cadrul agențiilor de casting se referă la *sampling* (distribuirea unor mostre de produs), *hostess* (persoanele care întâmpină clientul la stand, în magazin, la expoziție etc.), *ședințe foto*, *prezentări de modă* ș.a. Criteriile de selecție ale agențiilor de casting diferă în funcție de activitatea în care urmează să fie implicat omul cerut de către agențiile de publicitate ori casele de producție. „În cazul agenției mele, dacă îmi trebuie om pentru *sampling*/*hostess*, vor conta aspectul fizic plăcut și disponibilitatea persoanei (din punct de vedere al timpului). Apoi, urmează criteriile pe care ni le impun clienții: cunoașterea unei anumite limbi străine, seriozitate, punctualitate. Aspectul fizic plăcut înseamnă anumite dimensiuni, dar nu cele de la prezentările de modă.” În cazul *ședințelor foto*, aria celor selectați este mai diversificată. Pot fi căutate persoane între unu și 60 de ani, oameni obișnuiți sau modele cu experiență. „Standardele cele mai stricte sunt aplicate în cazul

prezentărilor de modă. Un model de podium trebuie să aibă peste 1,75 m la femei și peste 1,80 m la bărbați. Dimensiunile fetelor 90-60-90 cm (cerute mai degrabă în cazul concursurilor de Miss) se schimbă uneori. Mulți creatori vestimentari doresc fete cu 85 cm la bust, ei consideră că o haină se așază mai bine pe o femeie cu un bust mai mic și, în general, mai slăbuță. În ceea ce privește greutatea, de obicei, se calculează astfel: dacă cineva are 1,75 m se scad 20 de unități din 75, adică persoana respectivă trebuie să aibă 55 kg, dacă persoana are 1,70 se scad 20 de unități din 70 și atunci greutatea sa optimă trebuie să fie 50 kg. Toate fetele mele merg la sala de fitness, țin regim alimentar, nu fumează, nu beau băuturi alcoolice, nu pierd nopțile, fac înot, gimnastică sau alergări. Acestea sunt condițiile pentru prezentările de modă sau în cazurile unor ședințe foto în scop vestimentar”, explică Manuela Grecu. Cei mai mulți bani pe care-i poate câștiga o persoană la o agentie de casting și modelling provin din spoturile publicitare sau filme. „O apariție într-un spot/film poate aduce persoanei un venit de la 100-200 de dolari la 1.500-2.000 de euro pe spot. Ședințele foto sunt plătite la jumătate față de suma oferită în cazul anterior. Dar, aici, se pot obține bani la mai multe categorii: dacă ședința este realizată pentru campanii *indoor* (afișe în magazine, pentru presa scrisă) e un preț mai mic, dacă este în scopul unei campanii *outdoor* (panouri stradale, mijloace de transport - autobuze) prețul e mai mare. Abia apoi urmează câștigurile de la prezentările de modă, iar spre final acțiunile gen *hostess*, *sampling* (1-1,5 euro/oră)”, spune Manuela Grecu. Cum româncele sunt vestite pentru frumusețea lor nativă, foarte multe case de producție din Vest preferă să ia fete de la noi pentru campaniile publicitare, prezentări de modă sau filme. Manuela Grecu face tot posibilul ca printre norocoasele fete (și uneori băieți) să se numere cele de la *Unic Models*.

Text: **Alice-Claudia Gherman**

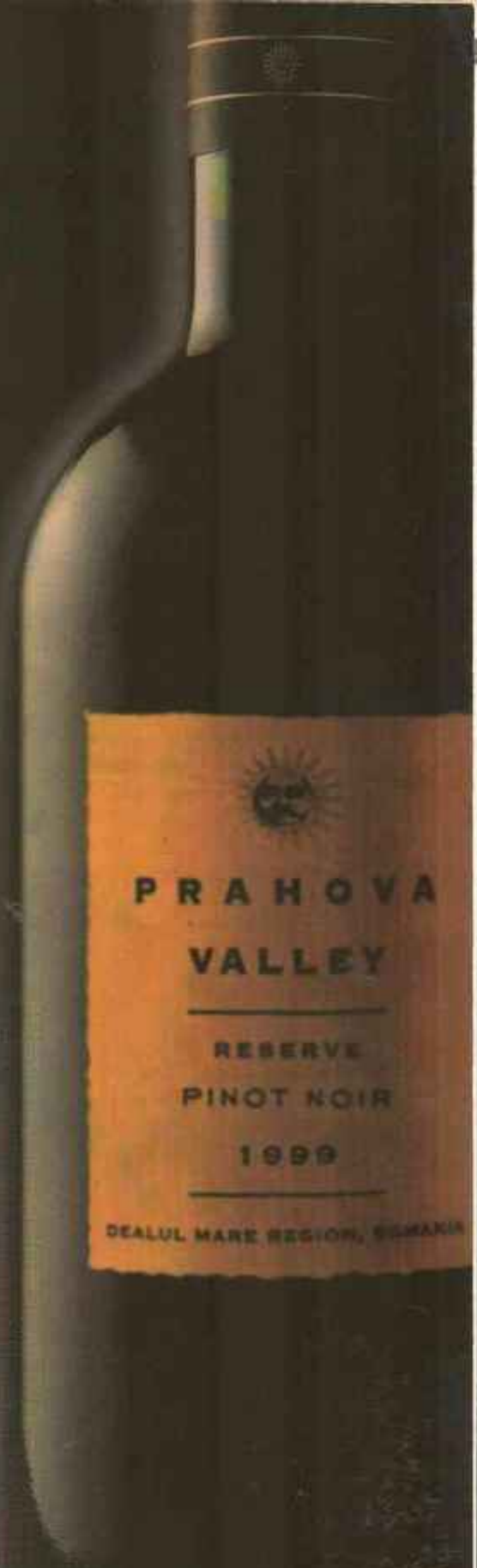
Foto: **arhiva personală**

Manuela Grecu

PRAHOVA VALLEY

VINURI FINE

**PRAHOVA
VALLEY**
—
RESERVE
PINOT NOIR
1999
—
DEALUL MARE REGION, ROMANIA

www.prahova-wine.ro

Un muzician câștigă într-un an cât un fotbalist în câteva minute!

Love story simfonic

Ce-a mai făcut Laura de când nu ne-am văzut (și, cum se va vedea, nici nu prea aveam cum să ne vedem)?

2003 – concert la Berlin și participarea la cursurile de vară din Olanda, ambele în august; participarea la Gran Gala UNESCO de la Venetia, în septembrie, la invitația Marianei Nicolesco, organizatoarea evenimentului; Premiul 1 la Concursul european de violoncel din Italia; tot în septembrie, concert la Santander; participarea la Festivalul de la Uesdom (Germania), ambele în octombrie;

2004 – Integrala sonatelor pentru violoncel și pian de Beethoven, la Schneeberg (ianuarie) și Leipzig (februarie); două săptămâni de turneu în SUA, în martie; debutul concertistic la Filarmonica bucureșteană, în mai; recitaluri la Bruxelles, în mai și iunie; recital la Ateneu, în iunie; tot în iunie, apariția pe scena Studioului de concerte Mihail Jora, într-un concert scris... pentru ea de compozitorul Cătălin Crețu, prietenul Laurei; recitaluri la Saarbrücken (Germania) și Haga; cursuri de vară în Olanda (august); concert la

Shanghai Grand Theatre, în septembrie; participarea la Întâlnirile franco-române de la Sète (Franța); tot în octombrie, câștigarea finalei *Young Performers for Radio*, de la Bratislava, urmată de un concert transmis în direct la *Radio Bratislava*.

Între timp, Laura a absolvit Conservatorul, s-a înscris la doctorat aici și urmează, la Köln, cursurile de masterat, până în octombrie 2006.

Ce urmează? În februarie, recital la Haga, cu Martin Tchia la pian (cel care i-a fost partener de scenă în mare parte dintre recitaluri); în aprilie, turneu în Italia; în mai, participarea la concursul de la Markneukirchen (Germania); în septembrie, apariția pe scena Festivalului Enescu; în octombrie, recital în Auditorium-ul de la Luvru, dar și al doilea turneu american; în noiembrie, participarea la

Flacăra a avut mână bună. În 2003, o prezentăm pe violoncelista Laura Buruiană, câștigătoare a Premiului 1 la faza mondială a concursului Young Concert Artists. Astăzi, după numai un an și jumătate, Laura a devenit o adevărată stea.

concursul Rostropovitch de la Paris. Anul 2006 nu este încă adjudecat...

Laura Buruiană este doar unul dintre cele mai noi nume de muzicieni români celebri. Peste tot pe unde a fost, se știe prea bine despre Sergiu Comissiona, Horia Andreescu, Cristian Mandeal, Mariana Nicolesco, Radu Lupu, Valentin și Ștefan Gheorghiu, Radu Aldulescu, Mihaela Martin, Silvia Marcovici, Eugen Sârbu, Marin Cazacu, Octav Aurelian Popa sau Ștefan Niculescu. De notat că marea majoritate a acestora sunt, totuși, rezidenți în România... Un caz aparte este cel al compozitorului Horațiu Rădulescu, prea puțin cunoscut în țară, dar extrem de solicitat peste hotare. Alături de Octavian Nemescu, Horațiu Rădulescu a pus bazele muzicii spectrale, care face furori în Occident.

Muzica din genurile clasice înseamnă, cu rare excepții, 90% afirmare profesională și doar vreo 10% câștiguri materiale. Un premiu internațional înseamnă vreo 5.000 de dolari (în câteva minute câștigă suma

asta un fotbalist?), iar un turneu aduce, teoretic, 10.000 de dolari, din care, după scăderea taxelor și a cheltuielilor de transport (gazdele asigură doar cazarea și masa), ceva peste 3.000 de dolari. Adică vreo 500 de dolari pe concert/recital... Firește, depinde și de felul în care ești impresariat și promovat. Laura are un impresar american, pentru evenimentele muzicale din această parte a lumii, și speră să-l câștige drept impresar european pe Peter Händler, din Luxemburg, „un om foarte serios și bun profesionist”.

Va rămâne în țară după ce-și termină doctoratul? Ezită. „Mi-ar plăcea să fiu solistă în Orchestra Radio, dar deocamdată postul e ocupat”, spune. În Occident e o mică problemă: nu poți fi solist decât dacă ești profesor, altfel trebuie să te mulțumești cu un loc într-o orchestră. De altfel, orchestrele simfonice și de cameră din toată lumea sunt pline de români (zece în cea de la Santander!). Mai așteaptă, se mai gândește... Dacă are timp să se gândească, între două avioane! De vacanțe, nici vorbă. Cu prietenul ei, Cătălin, își petrece cea mai mare parte a timpului studiind cot la cot. Sau ea repetă și el citește. În momentul discuției noastre, Laura aștepta cu febrilitate ca prietenul ei să termine *Moștenitorii Securității*, de Marius Oprea, ca s-o poată începe ea. Apropo, o bate serios gândul să... se implice în politică! Este, de altfel, membră a unui partid, dar, deocamdată, nu vrea să vorbească prea mult despre asta.

Întâlnirea cu Laura Buruiană este o încântare. O foarte tânără, foarte talentată și, pe deasupra, frumoasă ambasadoare a României. În același timp, povestea ei de dragoste cu Cătălin Crețu ar merita scenariul unui film. Nu e puțin lucru să cânti, pe marile scene ale lumii, concerte com-puse, din iubire, special pentru tine...

text Tudor Călin Zorojanu

O prețioasă lecție de armonie

În noua colecție de vinuri Jidvei, Tezaur Jidvei, soiuri de renume ale Podgoriei Târnave își împletesc aromele pentru a crea o armonie savantă, plăcut echilibrată, menită să ispitească gusturile celor mai exigenți pasionați de vin.

Respectă-ți plăcerile!

Tudor Călin Zorojanu

Intrarea în istorie a lui Valeriu Stoica

Spre sfârșitul agitatului an 1990, după ce apele politice se mai limpeziseră cât de cât (citește: împărțirea în FSN și restul lumii), în proaspăt renăscutul Partid Național Liberal au apărut niște voci de tineri care susțineau o idee născătoare de nedumerire, fiori sau umor – după caz: cum, că tranziția de la comunism la capitalism ar trebui să se facă printr-o terapie de șoc, necum printr-o lăilăială dulceagă și îndelungată. A făcut carieră atunci metafora zoologică folosită de cei care, tot în registru zoologic, au fost identificați drept „lupii tineri”: ei explicau că, dacă trebuie tăiată coada câinelui, mult mai bine este să se facă asta dintr-o singură mișcare, și nu decupând pe rând câte o bucatică. Animalul schelălăie, dar îi trece repede – în vreme ce, în a doua variantă, se va chinul în mod repetat, iar efectul va fi același, dar cu mare întârziere.

Reprezentanții noului val liberal se numeau Viorel Cataramă, Dinu Patriciu și Călin Popescu Tăriceanu, cărora li s-a adăugat regretatul Horia Rusu. La scurt timp, lămurii de inerte din PNL, ei aveau să fondeze Aripa Tânără, rebotezată ulterior PL '93 și revenită în partidul-mamă abia spre sfârșitul mileniului, când au apărut în sfârșit semnele că acesta din urmă vrea și altceva decât să înnoade tradiția.

Între timp, primul dintre cei trei și-a cam tăiat singur coada, ba chiar de mai multe ori,

inclusiv prin migrarea temporară la Partidul Național Român al ex-directorului SRI; al doilea s-a cantonat serios în sfera afacerilor, declarând repetat că pentru el politica este doar un hobby (ceea ce nu-l împiedică, din când în când, să tulbure apele); în fine, al treilea părea că s-a mulțumit și el să facă bani, până când o spectaculoasă răsturnare de situație l-a readus în prim-plan și i-a dat prilejul unei duble premii: întâiul premier liberal din ultima jumătate de secol și... **primul guvern Popescu** din istoria unei țări în care acest nume este cel mai frecvent dintre toate!

Ce nu s-a spus încă, la ora la care scriu aceste rânduri, despre zguduitorul 2004, an care, pe plan mondial, a fost marcat de trei mari tragedii (Madrid, Beslan, Asia de sud-est)? Poate un singur lucru: că, în România, nimic din ceea ce s-a întâmplat nu s-ar fi întâmplat **dacă n-ar fi existat Valeriu Stoica**. De departe cel mai stilat dintre politicienii cu care subsemnatul a stat vreodată de vorbă, Valeriu Stoica a făcut cel puțin trei lucruri cu care va intra în istorie. Unu: a reușit unificarea tuturor forțelor liberale, după un deceniu și jumătate de fisiuni, fuziuni, absorbții, resorbții, scindări, aripi și aripioare. Doi: atunci când a înțeles că (în mod nejustificat – n.TCZ) tensiunile din PNL erau cauzate (și) de prezența lui în fruntea partidului, s-a dat pur și simplu la o parte – cine a mai făcut asta, vreodată, în România!? – și, pentru a nu da

câștig de cauză nici uneia dintre tabere, a reușit să impună un om din afară. Dacă ne uităm doar la unele evenimente (retragerea din cursa pentru Președinția României, plus unele declarații nefericite), ar putea părea că alegerea lui Theodor Stolojan n-a fost inspirată. Dar nu trebuie uitat că numai prin instalarea lui în fruntea PNL s-a putut realiza victorioasa alianță cu PD, neverosimilă înainte de asta! Trei: după ce dubla manevră de mai sus i-a reușit, nu s-a relaxat, n-a considerat că, gata, a făcut tot ceea ce se putea face, ci a mai făcut valuri o dată, susținând nici mai mult, nici mai puțin decât că PNL și PD ar trebui să fuzioneze! La vremea aceea, liderii ambelor partide au respins categoric ideea, iar electoratul lor, dacă n-a izbucnit în răs, a rămas probabil cu gura căscată.

N-a trecut anul până când aceeași idee, formulată acum de numărul unu al statului, să fie imediat îmbrățișată de ambele părți... A fost amuzant (dar și trist) să vezi cum presa și-a amintit brusc de existența lui Stoica, aflat până atunci „la cutie” chiar în propriul partid.

Evident, va curge multă apă pe Dâmbovița până ce democrații și liberalii vor deveni un singur *corpus*. Nu puțin vor fi piedicile și manifestările de orgoliu. Dar cel mai greu pas a fost făcut: acceptarea oportunității ideii.

Pentru aceasta, ca și pentru celelalte, Valeriu Stoica își merită locul în istoria României.

Fuse și se duse

La împărțirea posturilor de prefect, PD a avut proasta inspirație să-l numească drept șef suprem al Capitalei pe Silviu Ionescu. Acesta putea fi un bun administrator, dar ducea în spate semnele de întrebare legate de trecuta sa calitate de ofițer DIE. De altfel, deși unele zăre s-au grăbit să afirme că ar fi „plia” președintelui

Traian Băsescu, acesta din urmă s-a declarat dezamăgit de alegerea făcută. Drept care, după șase zile, Ionescu a demisionat.

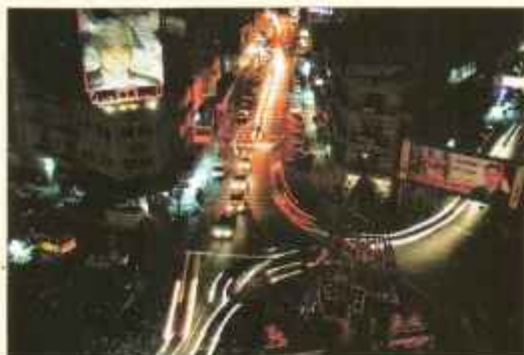
Ce se dă?

Nu se dă, ci se ia – vorba bancului cu Șostakovici. Impozite și taxe locale. La Timișoara. Dar nu numai acolo. Azi în Timișoara, mâine... Ce reiese de aici? Unu: că românii sunt emoționați de corecți față de stat. Doi: că statul este enervant de indiferent față de români.

Doamne, apără!

La ceremonia de sfințire a capelei din curtea Academiei Naționale de Informații (ANI), Radu Timofte, directorul SRI, a fost secondat de Costin Georgescu, predecesorul său. Dacă ne amintim că, exact în acele zile, Băsescu repeta că doar unul dintre șefii celor trei servicii secrete naționale își va păstra scaunul, fără a-l numi, e ușor de bănuț pentru ce bătea cruci Timofte.

Scandal în Nepal

Sute de demonstranți au ieșit pe străzile capitalei nepaleze Katmandu, la mijlocul lunii ianuarie, pentru a protesta față de creșterea prețurilor la carburanți. Și nu doar că au protestat, ci au dat foc la anvelope și au aruncat cu pietre în poliști. Când te gândești cât era benzina la noi acum câțiva ani și cât e acum... Să mai spună cineva că românii sunt nervoși!

Sucesiune

Așa cum era de bănuț, Mahmoud Abbas, alias Abu Mazen, a fost ales drept noul președinte al Autorității Palestiniene, la scrutinul organizat ca urmare a morții (destul de suspecte) a lui Yasser Arafat. Imaginea lui Abbas domina piața centrală din orașul West Bank, în Ramallah, în vreme ce premierul israelian Ariel Sharon se pregătea deja să-l întâlnească pe noul partener de dialog. De amintit că, în conformitate cu „foaia de parcurs”, anul acesta ar trebui să fie cel al creării statului Palestina.

Basil Ștefan

„Stalin își iubea mama.” Ei, și?

Editura americană Belknap Press pregătește pentru apariție un masiv volum (528 pagini) consacrat de Robert Service lui Iosif Vissarionovici Djugășvili, mult mai cunoscut sub numele său conspirativ, Stalin. Fiind vorba de cine mai știe a câte carte având drept temă viața și faptele odiosului dictator sovietic, *Stalin. O biografie* ar fi zăcut, probabil, multă vreme neobservată în vitrinele librăriilor. Căci, la urma urmelor, ce se mai poate spune, oare, în plus, la peste 50 de ani de la moartea sa și peste un deceniu de la prăbușirea sistemului pe care l-a slujit și a imperiului pe care l-a extins considerabil, despre acest sângeros satrap ajuns la conducerea fostei URSS, căreia i-a provocat între 20 și 30 de milioane de victime, adică mai mult decât cel de-al doilea război mondial?

Ei, bine, se pare că, pentru Robert Service, nu există limite. Din fragmentele devenite cunoscute grație campaniei publicitare și comentariilor de presă rezultă că autorul are destule lucruri de adăugat la ceea ce știam despre Stalin, fiindcă și-a propus să-l prezinte într-o viziune integratoare, „în același timp ca lider, administrator, teoretician, autor, membru al partidului comunist, soț și tată”. El nu uită că Stalin a fost un criminal scelerat, dar află în el și „un cugetător care, în cursul întregii sale vieți, a încercat să dea sens lumii”!

Sigur, dictatorul este o personalitate „periculos de deviată”, dar era „foarte muncitor”, ba și „capabil de tandrețe față de rude”. Și laudele continuă: Stalin era „un autor coerent și plin de idei”, „un fermecător imitator și povestitor de anecdotă”, „un guvernant foarte asiduu”.

La atâtea frumoase și înduioșătoare însușiri încep să ai unele îndoieli că e vorba, totuși, despre unul dintre cele mai sumbre personaje ale celui mai sumbru secol din istoria universală. Este clar că în cazul lui Robert Service s-a întâmplat un fenomen destul de frecvent în rândul biografiilor, care devin victime ale fascinației pe care o exercită, adesea inconștient, eroul de care se ocupă. Când este vorba despre o personalitate pozitivă, consecința este un exercițiu de admirație, în bună măsură firesc și chiar recomandabil, oferind un model demn de urmat: Gabriel Liiceanu stând de vorbă cu Cioran, Mircea Eliade sau Petre Țuțea. Dar pierderea simțului critic devine problematică, ba chiar păgubitoare și etic inacceptabilă când „eroul” este un monstru, ca în cazul de față. „Stalin își iubea mama”, notează de exemplu Robert Service. Ei, și? Cu ce devine Stalin mai acceptabil? Ce relevanță poate avea acest detaliu față de cele 20-30 de milioane de victime ale sinistrului personaj? Sau față de teroarea indescritibilă în care au trăit, timp

Mărire și decădere

În ianuarie 1984, premierul chinez dădea mâna, la Washington, cu vicepreședintele George Bush. Cinci ani mai târziu, lua atitudine față de reprimarea manifestației din Piața Tien An Men. Urmarea? Excluderea din partid și peste 15 ani de domiciliu forțat. În ianuarie 2004, la 85 de ani, a fost internat în spital, într-o stare precară de sănătate. Nu e vorba despre un anunț oficial, ci despre declarația unui activist pentru democrație...

de peste 30 de ani, alți 200 de milioane de sovietici, cei care au reușit să supraviețuiască regimului său? Service caută explicația brutalității lui Stalin în copilăria grea și frustrările cauzate de sărăcia familiei sale, care i-au înscut resentimente și dorința de a face rău la o scară infinit mai mare. Posibil. Dar, pe de o parte, sărăcia, deși nu este un viciu, nu este nici un merit – sau un criteriu de promovare politică – și cu atât mai puțin o justificare pentru comportamente criminale. Pe de altă parte, sărăcia nu explică nici ascensiunea la putere, într-o țară imensă, a unui individ mic de statură, aproape hidos, bătăran, cinic și bolovănos la vorbire. Nu este valabil nici argumentul lui Service că, manifestând înțelegere față de Stalin, dorește să ajute societatea să se apere de asemenea oameni. El opinează că, prezentându-i pe Stalin, Hitler, Mao, Po! Pot ș.a. drept bestii și monștri, nu vom fi niciodată în stare să-i depistăm pe viitorii candidați la dictatură. El pare să vadă o soluție în „umanizarea” monștrilor și ajunge, de pildă, să compare metodele lui Stalin cu cele ale lui... Tony Blair! Or, mergând atât de departe, Service aduce un deserviciu enorm nu numai imaginii premierului britanic, ci și logicii celei mai elementare. Monștrii nu pot fi umanizați.

Angela

În ajunul Crăciunului, la Sala Palatului s-a împlinit o minune: Angela Gheorghiu a susținut, după mulți ani, un concert în România. Într-un amalgam de senzații auditive, care au spart bariera dintre pământesc și divin, Angela Gheorghiu a fost, pentru mai mult de două ore, muza compatrioților săi. Orchestra Filarmonică a Radiodifuziunii și corul *Madrigal* au întregit un eveniment în care arile din *Carmen* și *Madama Butterfly* au fost continuuate într-un firesc surprinzător de *Trei crai de la răsărit* sau *Moș Crăciun cu plete dalbe*, ce au lăsat impresia că „tot ce-i românesc nu nu piere”.

Premiant Flacăra

Cu firească mândrie am participat la reuniunea *Asociației Scriitorilor din București* în cadrul căreia colegul nostru Mihail Gălățanu a primit Premiul anului 2004 pentru poezie. Distincția a fost acordată pentru volumul *Mormântul meu se sapă singur*, publicat la Editura Vinea, în anul 2003. De altfel, Mihail Gălățanu (în stânga imaginii, alături de Dan Silviu Boerescu) figurează și pe lista finală din recenta anchetă a *României literare* pe tema „cel mai mari poet român din toate timpurile”. Festivitatea de la Casa Vernescu a fost o adevărată reuniune de familie, din care n-au lipsit glumele și destăinuirile. Radu Cosașu, de pildă, a mărturisit că n-a mai vorbit în public din anul... 1956!

Identitate

Despre postmodernism s-au scris nenumărate cărți. Una dintre cele mai recente, dar și dintre cele mai interesante, este cea intitulată *Despre identitate*. Temele postmodernismului și semnată de Ioan Bogdan Lefter. Critic literar, analist cultural și politic, conferențiar universitar, director al *Observatorului cultural* și președinte al *Asociației Scriitorilor Profesioniști (ASPRO)*, Lefter reunește în acest volum eseuri consacrate principalelor teme ale postmodernității românești, de la tranziție la exil și de la mituri la comportamente sociale.

O nouă apariție la Editura Fundației Premiile Flacăra

NECURĂȚIL DIN COLGA

de George Arion, un maestru al literaturii polițiste.

Un oraș din nordul țării (să-l zicem Colga), un șir de crime, cinci-șase, neelucidate, legende readuse în actualitate spre profitul nu se știe cui, tabere secrete de instrucție, înconjurate de garduri de sârmă ghimpată, afaceriști veroși, politicieni corupți și extremiști, polițiști incompetenți, o populație terorizată (cam seamănă cu România post-decembristă!) – acesta este fundalul ultimului roman polițist semnat de George Arion, cel despre care critici și cititori deopotrivă au afirmat că a revigorat romanul polițist autohton. Nu vom mai dezvălui decât că, potrivit autorului, cititorul are de ales între a leșina de răs și a leșina de frică. Enorm pentru o lectură.

Ziarul de duminică, nr. 3, 21 ianuarie 2005

Puteți primi această carte (208 pag.; preț 145.000 lei) contra ramburs, comandând-o telefonic la numărul 021/222.66.28 sau pe adresa S.C. Publicațiile Flacăra S.A., București, Piața Presei nr. 1, sector 1, cod 013701, oficiu postal 33. Taxele de expediere vor fi suportate de către editură. Cartea va purta autograful autorului.

De asemenea, cartea se poate procura și în rețeaua de librării **diverta** din toată țara. (www.doi.ro)

Verona la București

Arena di Verona este un festival liric de operă, balet și muzică simfonică, a cărei tradiție se întinde pe mai bine de 80 de ani. Pe scena lui au evoluat o parte dintre cei mai mari artiști ai tuturor timpurilor, printre care și Maria Callas. Prima reprezentație a avut loc pe 10 august 1913, cu *Aida* de Giuseppe Verdi. În decembrie, Banca UniCredit Romania, împreună cu acționarul său majoritar, Grupul UniCredit, a oferit la Ateneul Român un spectacol unic de operă cu *Arena di Verona*. De altfel, Grupul UniCredit este principalul susținător și promotor al valorilor *Arena di Verona*. Spectacolul este prezent a doua oară în România, grupul UniCredit dorind să transforme acest eveniment cultural într-o tradiție și pe plan local.

unii oameni stintesc locul

VIP

PAV

YM

În fine, Kalamis

ceea ce e scris nu se mai poate șterge

Antoni

Sergiu

Ant

acum multe mii de ani, banii erau întrebuințați
ca mijloc de comunicare în ceremonii religioase

banii nu sunt răi sau buni: ceea ce facem cu ei e rău sau bun

Există o mie de
explicații, dar o singură
reparație:
restaurarea picturilor și
refacerea mănăstirilor
din Bucovina.
Prin programul
"Bucovina pentru
Bucovina",
o parte din prețul
sticlelor de apă
minerală Bucovina se va
folosi pentru
restaurarea frescelor,
etnizatizarea muzeelor,
reconstrucția
ansamblurilor
mănăstirești.

BUCOVINA
pentru
BUCOVINA

Esti ceea ce faci. Si ceea ce nu faci.

Respiro

„Respiro” – Franța-Italia, 2002 – 95 minute

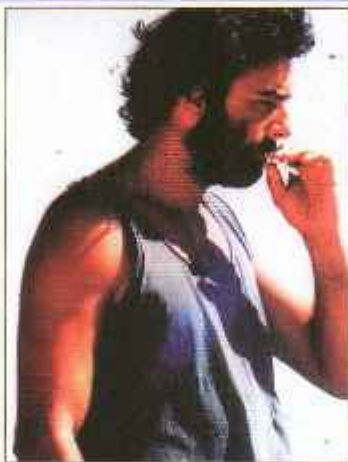
Distribuit de: INDEPENDENTA FILM

Câștigător al **Marelui Premiu al Criticii** și al **Premiului Publicului** la **Festivalul CANNES-2002** (precum și al altor premii internaționale, obținute până în anul 2004, inclusiv!), această veritabilă și oarecum singulară „**bijuterie cinematografică**” a pătruns pe ecranele noastre exact la sfârșitul anului ce s-a scurs – pe când oamenii se chinuiau să-și pregătească sărmanele sarmale și spriturile autohtone! – astfel încât, sunt absolut convinși!, **Respiro** va trece oarecum neobservat... cu atât mai mult cu cât, în aceeași perioadă, aceiași oameni au fost copleșiți de alegerile unui nostim și mai ales dător de speranță „iepură” (câștigător, în cele din urmă!) – dar, să nu uităm!, aflat pe atunci în contrapartidă cu o variantă ofensivă și tupeistă la culme, dar care, mai ales, asta în cazul reușitei celei din urmă!?, ne-ar fi obligat pe mulți să alegem soluția... „emigrării în Congo!”

Una peste alta, atât alegerile cât și sarmalele sau spritul s-au fost consumate... iar filmul a cam pierit de pe ecrane; ceea ce nu ne împiedică să-l pomenim, **acum și aici**, drept una dintre **cele mai interesante pelicule** ce au rulat pe ecranele noastre în ultimul timp: pentru că este vorba de un **FILM** – în adevăratul și aproape ultatul sens al cuvântului – și nu de un „divertisment cinematografic” (precum majoritatea producțiilor cu care suntem **INDOPAȚI**, sistematic...!).

Respiro (un titlu aparent optimist, dar care ascunde o dramă) este un film care **nu se poate povesti**, ceea ce e bine; este un film care

trebuie văzut, ceea ce devine cam greu de realizat în condițiile în care totul ține de interesul material al distribuitorului (lucru care mi se pare normal – **n.a.**).

Rămâne varianta **reprogramării** sale pe ecrane (sau a **cinematecii** – dar care are puțină priză la public); oricum, valoarea acestei pelicule – repet, singulară în peisaj! – este irevocabilă. Întrucât ea vine – **vizual!** – în întâm-

Horia Pătrașcu

pinarea unora dintre cele mai elementare atitudini umane necesare supraviețuirii precum: intoleranța, mila, umorul și – de ce nu?! – **meditația**.

Pe o insulă aridă pierdută în sudul Siciliei – dar având de acum un ecou fabulos: **LAMPEDUSA!** – trăiește o comunitate restrânsă de pescari formată din puțini părinți și mult mai mulți copii, neastâmpărați, uneori violenți; viața bărbaților e aspră, cea a copiilor e bântuită uneori de o cruzime gratuită; mama unora dintre copii, Grația, sufocată de lipsa de perspective a viitorului și pe jumătate nebună, își însenează propria sinucidere... ceea ce răscolește, la modul grav, întreaga comunitate (acesta **nu este subiectul filmului** – ci pretext pentru analiza profundă a unor stări nu atât de

fapt, cât mai ales sufletești...!). Autorul filmului, regizorul și scenaristul **EMANUELE CRIALESE** – împreună cu soția sa **VALERIA GOLINO** în rolul Grației și cu încă o serie de colaboratori tehnici (printre care se remarcă excepționalul operator **FABIO ZAMARION**, realizând un final subacvatic absolut stupefiant în care o mulțime de oameni se ridică la suprafața mării precum bancurile de pești) – se numără printre puținii „**profesioniști**”; întreg grupul interpretilor (printre care o mulțime de copii, precum și câțiva pescari, jucându-și uimitor de autentic rolurile!), fiind **AMATORI...**!

Un soi de MIT cinematografic modern, născut din drama vieții contemporane, plin de poezie și misticism deloc ostentativ – **filmă în întregime pe sus-pomenita insulă Lampedusa** (vecină cu Malta și Tunisia), născătoare de atâtea legende... ■

Podium

"Podium" - Franța, 2003 - 95 minute

Distribuit de: INDEPENDENTA FILM

Un foarte reușit „MUSICAL” (cu câteva la fel de reușite momente comice), pomind de la un pretext plauzibil: un post tv organizează anual un concurs al „sosilor” celor mai cunoscuți cântăreți de muzică ușoară ai Franței din a doua jumătate a secolului trecut (și, Doamne!, câți au fost).

Eroul nostru își alege a fi sosia celebrului CLAUDE FRANÇOIS, iar pentru a câștiga premiul își schimbă radical modul de viață spre disperarea familiei. Interpretarea actorului (și cântărețului?!, și dansatorului?!) **BENOIT POELVOORDE** - care, mi s-a spus, a făcut parte și dintr-un juriu al Festivalului de la Cannes - **îți taie respirația...**

Pe de o parte, filmul redă dorința disperată de a deveni vedetă în lumea modernă; pe de alta - și prin ricoșeu (întreaga bandă sonoră a peliculei fiind susținută de interpretările **autentice** ale lui Claude François, aduse la nivel *Dolby*) - filmul demonstrează fără drept de apel cât de valoroasă a fost muzica acelor ani... cât de perenă este ea, în fața melosului și

ritmurilor moderne. „Urâtul”, „năsosul” ăsta de Poelvoorde - cu talentul, cu **patima** cu care și-a abordat rolul! - te pune pe gânduri: oare dacă vom ajunge cândva pe Marte, **ce vom lua cu noi...?** Printre altele: melosul unor **BEATLES** ce rezistă, iată, chiar și unor „translații” simfonice... sau *blenorapp*-ul textelor de Mica Publicitate ale unui **EMINEM** de pildă - băiat talentat, de altfel! - dar care își pierde consistența informatică (și mai ales defel muzicală!), cu o zi încă înainte de a fi enunțate public...?! ■

Celularul

"Cellular", SUA, 2004 - 90 minute

Distribuit de: INTERCOM FILM ROMANIA

Iată un subiect **gras**, deosebit de propice pentru realizarea unui „thriller” de succes: bănuita de a fi complicea unui jaf substanțial, o profesoară - mamă a unui copil - este răpită și sechestrată cu brutalitate într-un loc secret; speriată și mai ales inocentă, femeia reușește să obțină o legătură prin telefon cu un oarecare surfer, proprietar de celular; convins la început că e o farsă, tânărul realizează în cele din urmă că se află în fața unui fapt deosebit de grav și - menținând, pe parcursul filmului, legătura telefonică împreună cu victima - reușește în final să o salveze, demascându-i pe bandiți.

E bine...? Sigur că e bine, atâta doar că iată ce face regizorul **DAVID R. ELLIS** (având o experiență de peste 30 de ani de cascadorie și regizor-secund, umblând astfel pe la filme precum *Harry Potter*, *Matrix* etc.), **din acest subiect:**

Unu: transformă acțiunea într-o spectacu-

loasă cursă de urmărituri-izbituri-ciocniri-explozii ale unor rabe de mașini (dintre care una e roșie, iar în cadrul următor devine albastră - pentru a redeveni roșie!); **doi:** îl face pe bietul

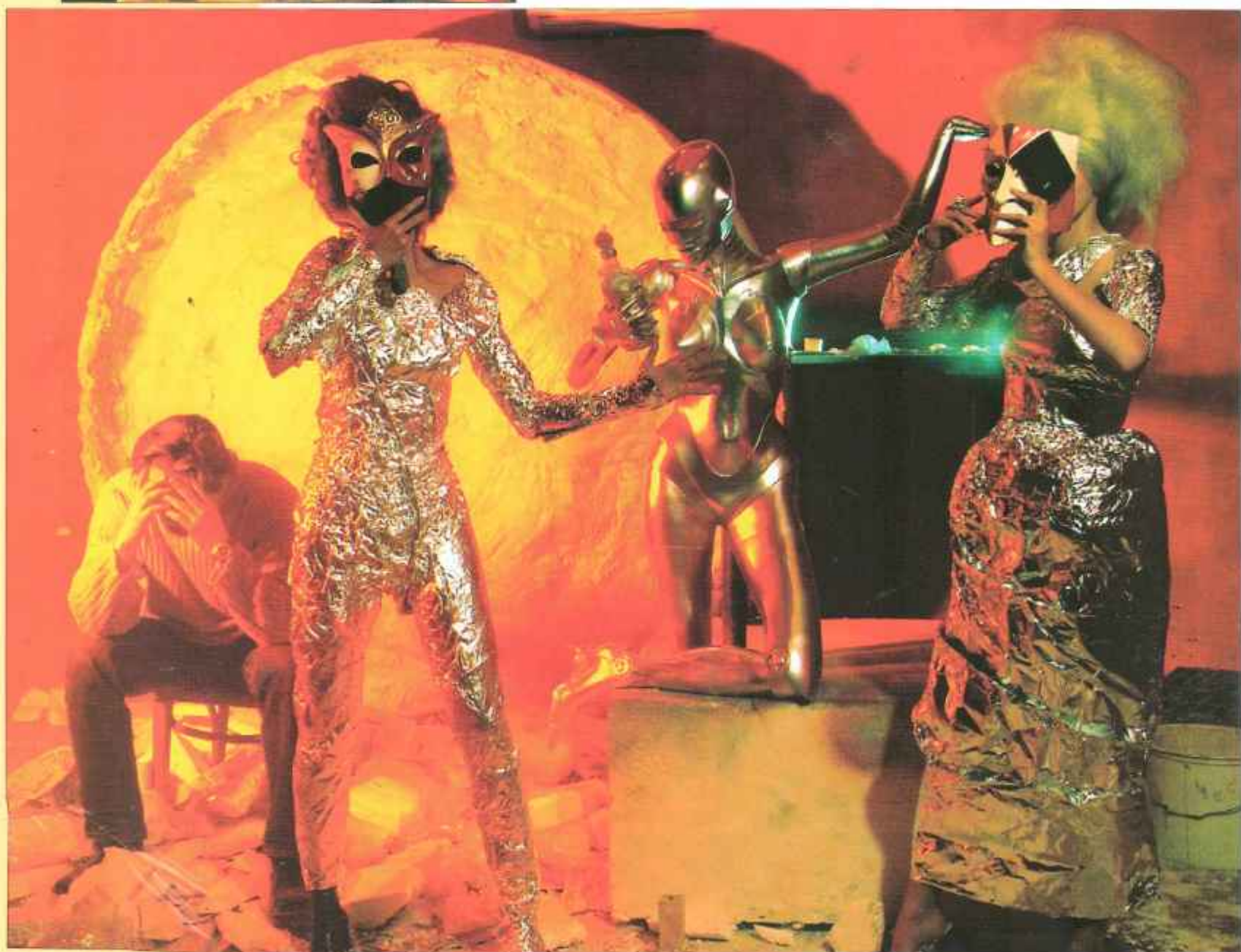
surfer când isteț precum James Bond, când, imediat apoi, idiot precum Bulă; **trei:** pune niște hândrălai scrâșnind oribil să o bată sistematic pe inocenta profesoară (în rol - oscarizată și frumoasă **KIM BASINGER!**), pe întreg parcursul filmului și neuitând ca, dărâmată din pumni, aceasta să-și poată neapărat dezveli superbe-le picioare; **patru:** îți prezintă hodoronc-tronc, în final, **CINE** sunt adevărații bandiți ai comerțului cu droguri - nimeni alții decât membrii la vârf din **conducerea POLIȚIEI FEDERALE** a statului în cauză...

(CINCI: ...plesni-v-ar sufletul de „numiți „cinești”.) ■

MAESTRUL ȘI

Vogue, Flacăra, Femeia, USA Today sunt câteva dintre publicațiile cele mai expresive unde au apărut imagini semnate de Dinu Lazăr. Este unul dintre cei mai buni cunoscători ai acestui domeniu, ceea ce presupune multă experiență și o documentare continuă.

FOTOGRAFIA

**Dinu
Lazăr**

„Fotografia cu manechinele pe masă, în spatele cărora se vedea portretul lui Ceaușescu, a ajuns în mâna secretarei PCR de acolo și a ieșit un mare scandal, pentru că «faceam poze porno cu tovarășu'»”

Dacă vrei să știi cum se fotografia în trecut sau cum o poți face în prezent fără a folosi aparatură extrem de sofisticată, cel mai bun interlocutor este Dinu Lazăr. Are soluții la orice problemă, nimic nu îi poate sta în cale. Se documentează cel puțin patru ore pe zi, i se pare o activitate absolut necesară pentru a se menține la un anumit nivel. La începutul discuției noastre ne arată un album cu nuduri editat în Italia care reunește creațiile mai multor artiști din întreaga lume, printre care este inclus și el, singurul de la noi din țară. Este cel mai vârstnic dintre toți cei cu care am stat de vorbă pentru acest serial și mă așteptam să comunicăm mai greu. Dar, din fericire, m-am înșelat. Discuția se înfiripă foarte ușor, am în față un om sobru, dar care îmi vorbește foarte calm, sigur pe el. Din când în când îmi zâmbeste.

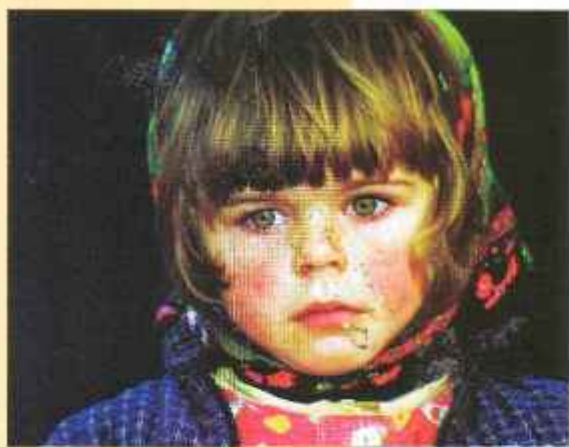
Ține să precizeze de la bun început că există trei genuri de fotografie: grafică, clasică editorială și comercială, iar pentru fiecare tip, este nevoie de o altă abordare, de o compoziție diferită. Din punctul său de vedere este foarte importantă munca în echipă în acest domeniu, deoarece: „Un fotograf bun e un fotograf care lucrează în echipă, el nu mai e asemenea unui pictor, singur în fața sevătelui.” Nu se implică deloc în producția imaginilor, motivând că fiecare trebuie să își facă treaba sa într-o echipă, iar el preferă să fie o cărămidă într-un zid perfect.

De asemenea, pentru el este foarte importantă distincția între momentele când lucrează ca pentru un job și cele când immortalizează imagini pentru sufletul său. Și pe site-ul său lucrurile sunt strict împărțite în: *commercial work* și *personal work*. „Sunt ca un alergător. Pentru el, una e să alerge

într-o competiție și alta să facă o plimbare seară”, îmi explică râzând puțin. Îmi povestește o întâmplare amuzantă petrecută într-un moment când a mers să immortalizeze ceva pentru propria plăcere: „În ziua când trebuia să aibă loc ultimul meci al lui Doroftei – care s-a anulat până la urmă – am fost acolo și am făcut numeroase fotografii. A doua zi am plecat cu amicul meu Cosmin Bumbuț să facem niște fotografii. Tot mergând noi am parcurs vreo 500 de kilometri, am ajuns în Munții Buzăului. La un moment dat ne-am oprit și, când să scot aparatul, ara văzut că nu îl aveam la mine. Îl uitasem în geanta cu care fusesem în ziua anterioară.” Nu știe imediat după ce a apăsât pe buton care imagine este bună și care nu, are nevoie de ceva timp pentru a se putea pronunța. Din punctul său de vedere tehnica nu are un cuvânt esențial de spus, din contră, fotografia este mai apropiată de pictură.

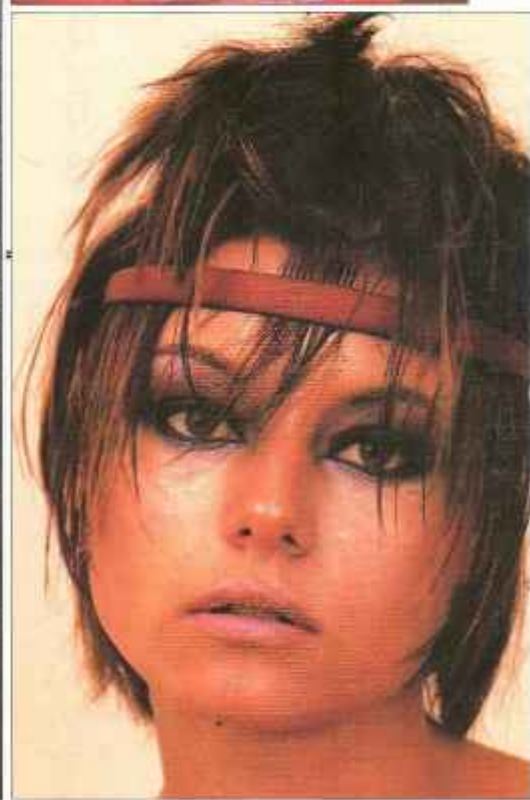
A început să meargă pe acest drum din pasiune. În clasa a șaptea s-a înscris la Clubul pionierilor din București la un cerc de fotografie și de atunci nu a mai lăsat din mână aparatul. În clasa a zecea a luat primul premiu. A fost ajutat și de un unchi care lucra la o editură și traducea lucrări de specialitate și astfel a avut posibilitatea de a citi multe cărți. Din atracția pentru acest domeniu, a urmat secția de operatorie a Institutului de Artă Teatrală și Cinematografică. A fost timp de cinci ani operator la Buftea, apoi de la jumătatea anilor '80 a fost fotograf la revistele *Femeia*, *Flacăra* și la diverse ziare. În prezent, lucrează numai pentru publicații și clienți din afara țării de mai bine de trei ani. Ne arată câteva fotografii care au apărut recent ca ilustrație în *USA Today* la un reportaj despre copiii orfani din România.

Apoi altele care au apărut în *Vogue*, ediția din Italia, cu ocazia Festivalului de la Veneția, la realizarea cărora a muncit o echipă formată din 30 de oameni. În acest scop s-au construit decoruri speciale, iar modelele aveau bijuterii și ceasuri foarte scumpe. Este genul de imagine care îi place foarte mult, deoarece are lumină caldă care

crează umbre ce dau volum. Povestirile sale de la ședințele foto sunt foarte interesante. „În 1986 am petrecut câteva zile de iarnă în preajma lui Constantin Noica la Păltiniș. În camera lui erau patru-cinci grade, chiuveta îngheța dimineata, el mânca din niște pungi de plastic niște chestii incerte și reci. Eram emoționat și complexat, dar Noica mi s-a părut copleșitor. Am făcut câteva imagini importante, zic eu, de care acum se bucură cel puțin o editură care face bani buni cu ele”, își amintește fotografii. O altă istorisire, de culoare, am spune, este cea a unei imagini pentru care la vremea respectivă a avut probleme: „În 1989 eu eram fotograf la *Femeia*, dar făceam și un catalog pentru Casa de modă. Manechinele de acolo au devenit nume mari azi. Vorbesc de Romanita, Botezatu, Janine. Într-o pauză am făcut o fotografie cu manechinul pe masa de consiliu de acolo și în spatele ei se vedea poza lui Ceaușescu. Din nefericire, ea a ajuns în mâna secretarei PCR de acolo și a ieșit un mare scandal, pentru că «făceam poze porno cu tovarășu». Cred că, dacă nu venea Revoluția, aș fi avut probleme. Cândva o să rememorez într-o carte inclusiv noaptea când soția unui mare actual milionar în dolari, pe atunci angajată a CC al UTC la Costinești, mi-a tăiat cu foarfeca 200 de fotografii, făcute pentru un concurs de frumusețe. Asta ca să nu vadă goliciunea – adică fluierile piciorului – «tovarășa academician Elena Ceaușescu». La sfârșitul discuției, ne arată pe ecranul computerului său: câteva imagini despre care ne-a vorbit, printre care și câteva cu rochii de mireasă semnate Doina Levintza, făcute înainte de '89, dar cu care se mândrește în continuare.

text **Raluca Șeinoiu**

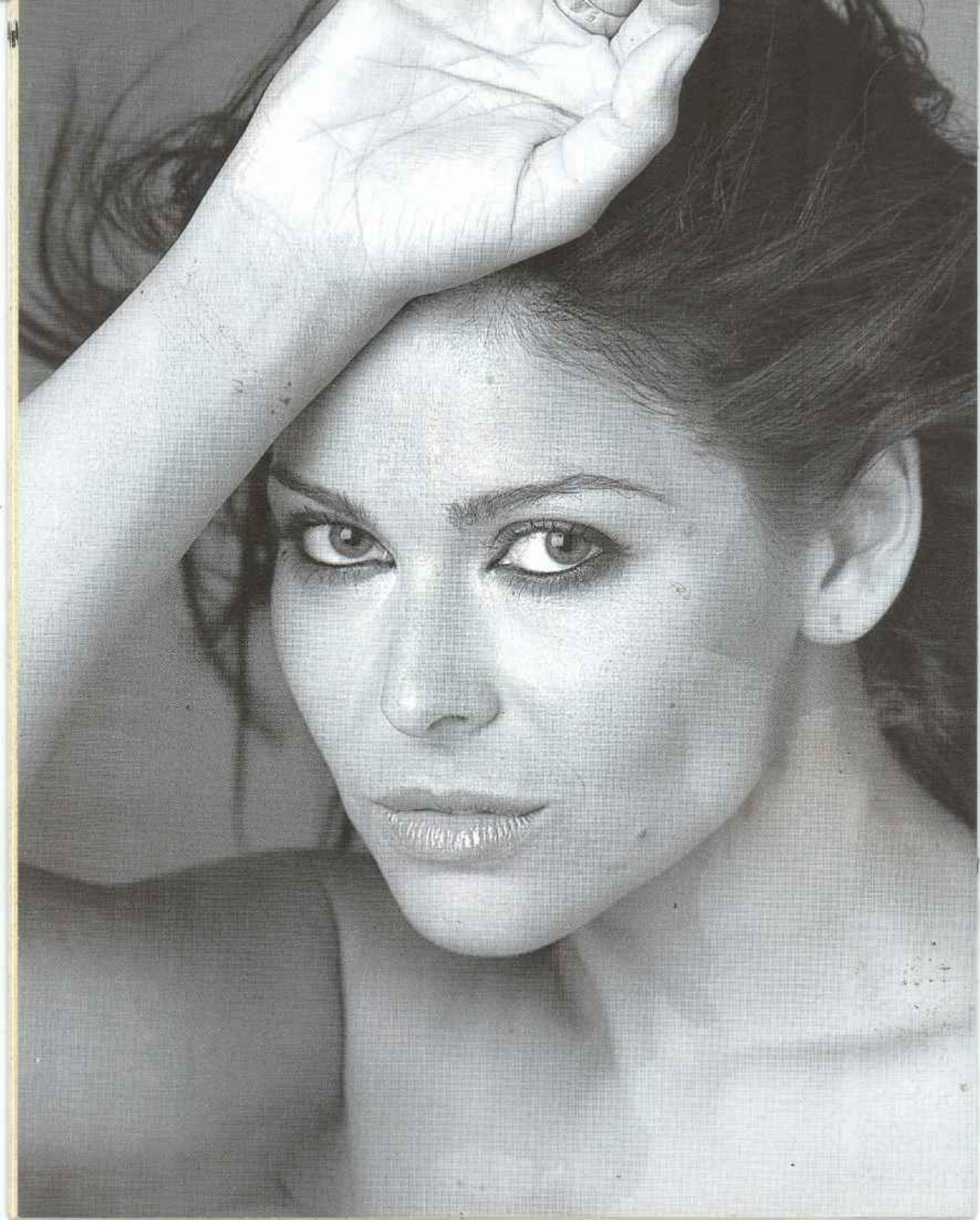
TU ALEGI.
CHEIA E LA TINE.

REG.

TM

Anul acesta, **Miki** își pune pirostriile!

Viața de artist e o pendulă. Merge înainte, se întoarce de unde a plecat, apoi trece mai departe. Din nou înaintează, apoi revine. Există un punct maxim al trecutului, unul al prezentului și, fără îndoială, unul al viitorului. Miki, pe numele adevărat Mihaela Marinache, poate depune mărturie în acest sens. Odată pornită pe un drum, puține lucruri au mai putut-o opri pe Miki să-și îndeplinească visele. Trecutul excepțional s-a numit *K-pital*, prezentul înfloritor ni-l înfățișează cariera ei solo, iar viitorul pare a se arăta și el la fel de încântător. Cine știe? S-ar putea ca în curând să o vedem pe Miki concertând alături de propria-i orchestră (o dorință mai veche de a artistei). Și mai este ceva: anul acesta Miki va deveni mireasă și își ia carnetul de șofer.

2004 – an brici pentru Miki

De la Miki, fata cu voce de copil prelucrată cu ajutorul computerului, la Miki tipa sexy, sigură de ea și cu voce reală, nemodificată de către nici un sintetizator, e o cale de doi ani și vreo două luni. Miki e de nerecunoscut acum, cu noul look și prin genul de muzică abordată. Cu toate că și-a schimbat stilul muzical de mai multe ori și a încercat să se dezbrace de haina numită *K-pital*, nu a reușit decât în parte. „În continuare, lumea îmi spune *Miki de la K-pital* și, chiar la concerte, când sunt prezentată la intrarea în scenă, sunt anunțată drept *Miki de la K-pital*. Deși le-am atras, adesea, atenția prezentatorilor asupra acestei situații, ei vorbesc de una, de alta, iar la sfârșit spun: «Și acum, *Miki de la K-pital*! Gopst! Mi-a scăpat!» Până și Vlad Craioveanu, la *Pro FM*, a procedat la fel: «O avem alături pe *Miki de la K-pital*!» Sunau ascultătorii în direct și tot lui *Miki de la K-pital* i se adresau. E ca un nume de familie, nu mai pot să scap de el. Dar nu-mi pare rău. Tot eu eram și înainte, și acum, de când cânt solo. La *K-pital* am făcut un compromis, dar nu regret, fiindcă lumea așa m-a cunoscut. Am acceptat, ce-i drept, vocea aia de copil. Însă, a fost bine. În momentul de față, chiar am regrete pentru *K-pital* deoarece nu se mai aude nimic despre trupa asta, ori am muncit foarte mult, atât eu cât și dansatoarele, la acel proiect. Nu știu unde e problema», susține Miki cu o ușoară nostalgie în glas.

Optimistă și veselă de felul ei, Miki nu este tipul de om care privește înapoi cu mânie. Anul trecut, ea și-a lansat albumul *Jumătate*, abordând stilul latino. „Am ajuns la latino pentru că, înainte de a cânta la *K-pital*, interpretam foarte multă muzică latino, pop-dance și R&B. Lumea nu știa de mine pentru că eu cântam mai mult prin alte țări (a cântat cu trupa *Soul Band* în Norvegia, Suedia, Danemarca, Finlanda – n.r.). Aveam cvartet de instrumentiști, aveam saxofon, trombon... La orchestra pe care o aveam melodiile latino se potriveau foarte bine. Chiar sunt fericită că în clipa de față am revenit la o mai veche pasiune a mea – muzica latino. Pe albumul acesta – *Jumătate* – am și trei melodii de muzică populară (*Saraiman*, *Cine a pus cârciuma-n drum*, *Leliță Ioană* – n.r.), dedicate bunicii mele din partea mamei, bunica Ioana, pentru că la ea am cântat pentru prima

dată muzică populară. Aveam patru ani și ea m-a învățat să cânt și să dansez pe muzică populară.”

Dacă o rogi pe Miki să facă un bilanț al anului 2004, ea îți răspunde scurt și tăios: „Totul a mers brici! Pe bune. Nu vreau să-l supăr pe Dumnezeu! Albumul s-a vândut foarte bine, am fost plecată la spectacolul decernării premiilor MTV, în Italia. Acolo, am interpretat piesa *Fără tine*, împreună cu Pepe. Nimeni nu se aștepta să cântăm împreună la Premiile MTV. Eram pe listă, dar nu unul după celălalt, ca lumea să se gândească la noi. Eram trecuți în ordine: Miki, Paraziții, Loredana și Pepe. Când ne-au văzut – mare surpriză, bineînțeles am avut emoții, dar publicului i-a plăcut cum am cântat.” Miki și Pepe au realizat împreună videoclipul melodiei *Fără tine*, dovedindu-se a fi un cuplu sexy, pe parcursul desfășurării proiectului cei doi au devenit buni amici stârnind bârfe și invidii. „Pepe e un superbăiat. E așa politicoș și cu superbun-simț, pentru o vedetă ca el este extraordinar, nu mai găsești așa ceva.” Cu o astfel de caracterizare, nu-i de mirare că Oana Zăvoranu să fi devenit un pic geloasă pe Miki. Cele două fete, în treacăt fie spus, chiar seamănă puțin la înfățișare. Miki, însă, vrea să spulbere orice suspiciune. „Dar de ce? A fost o chestie strict profesională, era o tele-novelă, fiecare cu treaba lui. Videoclipul a prins bine la public. Dragoș Buliga a semnat regia. Totul a mers perfect, mai greu a fost până să ne intrăm în rol. Fiindcă în momentul

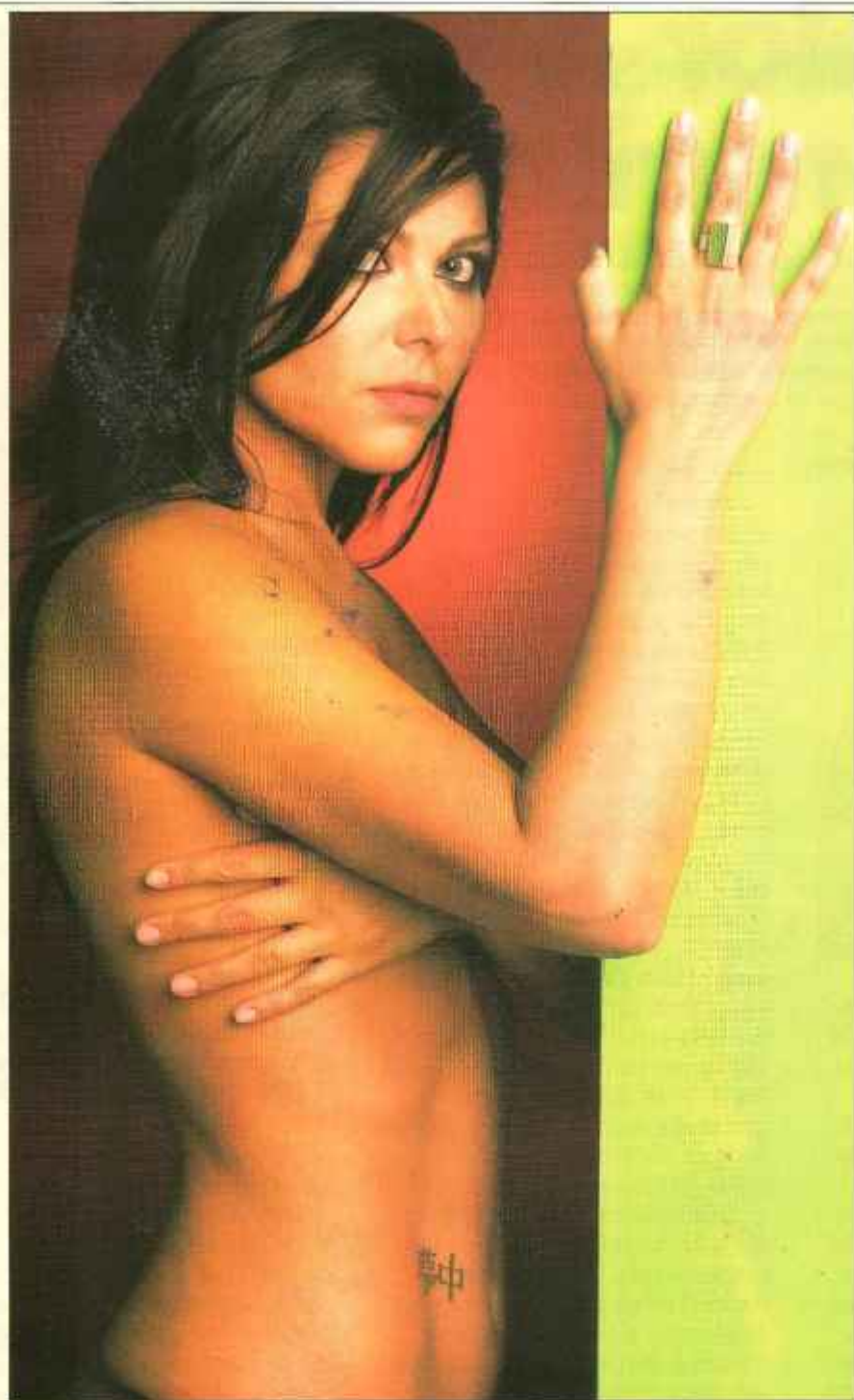
în care cântam, tot trebuia să ne mângâiem unul pe celălalt. Așa era rolul! Pe noi ne bufnea râsul. Nu ne puteam intra în rol. Au trebuit să oprească filmarea. «Fiți serioși odată!», ne-a strigat regizorul Buliga. Nouă parcă ne venea să rădem și mai puternic. S-au tras foarte multe duble. Ba, Pepe îmi întorcea cerceul, ba, aveam extensii când îmi lua părul și îl învârtea pe deget, așa (*imi arată!*), eu țipam la el: «Termină cu extensiile!» Până la urmă, chiar ne-am intrat în rol și a ieșit OK. Când a trebuit să dansăm, nu ne mai opream din dans. «Gata! Stop! Ne ajunge!», a strigat regizorul, dar eu țipam că vreau să mai dansez salsa.”

„Mi s-a făcut pielea ca de găină când m-a cerut în căsătorie”

Dacă anul trecut a fost un an brici din punct de vedere profesional pentru Miki și nu numai, 2005 se anunță un an la fel de favorabil pentru fosta elevă a Mihaelei Runcanu. Cel puțin sub aspect sentimental. Răzvan Constantinescu, alesul inimii lui Miki, a cerut-o în căsătorie toamna trecută, iar artista, se înțelege, a spus „da”. „Eu aș dori nunta la vară, că e timpul mai frumos și mai cald afară. El spune că ar dori să o facem la toamnă. Nu este nimic hotărât definitiv în ceea ce privește data nunții.”

Cererea în căsătorie a lui Miki s-a petrecut cam așa: el, Răzvan, conducea mașina – un Ford – spre Berceni, unde locuiesc părinții lui Miki, la care mergeau în vizită; ea, Miki, ședea în dreapta șoferului și privea pe geam; la un moment dat, năim-nisam, Răzvan o întreabă dacă vrea să se mărite cu el. „Atunci a simțit el că trebuie să spună. Că el așa e, cum simte că îi vine lui să spună ceva, spune. Eu am rămas blocată. L-am întrebat: «Hai, măi Puț, chiar așa?» «Da», zice el. L-am luat în brațe, l-am pupat și am acceptat. Doar ne iubim.” Nu vi s-a părut destul de romantic? Asta fiindcă nu sunteți îndrăgostiți. „A fost foarte romantic momentul în care m-a întrebat în mașină dacă vreau să fiu soția lui. Atunci mi s-a făcut pielea ca de găină și mi s-a zburit părul pe mine, nu am știut ce să fac. Nu mă așteptam, a fost o surpriză extraordinară. Nu trebuia să-mi pună petale de trandafiri pe jos și mai știu eu ce pentru a fi un moment romantic! Oricum, îmi

D'ale lui Miki

Superstiții: Să ieși cu dreptul din casă de fiecare dată când pleci undeva. Să nu uiți să te închini când pleci de acasă. Să nu pui niciodată geanta pe jos că aduce pagubă. Atenție la pisica neagră și la trecutul pe sub scară! Toate acestea Miki le-a învățat de la bunica Ioana și le respectă cu sfințenie.

Culori preferate: Roșu, roz, bleu, negru, crem, alb, pe scurt îi place să se îmbrace foarte colorat.

Mașini: Are un Ford, dar admiră mașinile nemțești. În general, că sunt bine făcute, „BMW-urile imi plac în mod special, deși acestea cam îndeamnă la viteză și sunt supranumite mașinile morții”.

Parfumele preferate: Givenchy și Fragile.

Cum aspectul fizic e foarte important pentru un artist, Miki frecventează sălile de fitness de la hotel Mamort pentru a și menține un tonus muscular și o siluetă cât mai bune.

Cărți: Dacă o întrebi „citești?”, Miki îți răspunde pe un ton piscesc: „Orice îmi pică în mână, dar acum m-am axat pe o singură carte – Manualul de teste auto. Vorbesc foarte serios. Trebuie să-mi dau examenul. Cel mai tare îmi este frică de sală, că sunt întrebările alea grele.”

Proiecte în 2005: Videoclipuri la piesele de pe albumul *Jumătate* și multe spectacole. Următorul videoclip se face la melodia *Jumătate*, apoi o să urmeze cel de la *Mai stai*, care este o melodie ritmată. De asemenea, Miki și prietenul ei Răzvan vor să meargă în luna februarie în Tenerife, iar la vară/toamnă cei doi vor să se căsătorească.

aduce tot timpul flori, bijuterii de argint deoarece îmi plac foarte mult, de fapt, mereu face el ceva deosebit, care să mă surprindă. Eu păstrez florile și le usuc. Am foarte mulți trandafiri uscați, de toate culorile, și tot felul de alte plante, dar nu le-am pus pe jos prin cameră pentru că animăluțele mele (*bichonul* Zuzu și pisicuța Miti – *n.r.*) le-ar face praf. Le țin pe șifonier și, pe sus, pe unde am loc. Da, Răzvan este un tip foarte romantic și sensibil, îmi aduce flori și lumânările parfumate. Seară de seară, avem aprinse în casă lumânările parfumate. Totuși, face și el parte din categoria celor care nu savurează mersul la cumpărături cu persoana iubită, pentru că noi femeile cotrobăim tot magazinul până să găsim ceva care ne place și ne stă bine, ori el nu prea are răbdare (*răde ștrengărește*). Dacă e foarte aglomerat magazinul, atunci nici mie nu-mi place, dar dacă nu e aglomerat stau în magazin mamă-mamă!”

Răzvan și Miki s-au cunoscut acum mai bine de doi ani. „A fost dragoste la prima vedere. Încă de la început am avut impresia că îl cunosc de mult timp, deși nu ne mai întâlnisem înainte. Chiar i-am spus: «Te cunosc de undeva, mi se pare că te-am mai întâlnit cândva.» Dar de unde, nici pomeneală, mai degrabă eu îl eram cunoscută lui, de la televizor. Ne-am întâlnit la *Roton*. El se ocupa de toți artiștii *Roton*, la acea vreme. Erau foarte multe trupe în vogă, eu în timpul acela eram la *K-pital*. Și cam asta a fost. Ne-am îndrăgostit unul de celălalt și gata. Ne-am tot întâlnit, ne vorbeam, mergeam la concerte împreună și uite așa a fost să fie. Am descoperit că avem o mulțime de lucruri în comun. Ne înțelegem foarte bine, ne completăm unul pe altul, chiar ne gândim la aceleași lucruri în același timp. Eu mă gândesc la ceva, de pildă, iar el rostește cu voce tare ceea ce eu doar gândeam. Și chiar rămân mirată: «Tu de unde știi?» Ne înțelegem foarte bine, eu sunt un pic mai zvăpăiată pentru că și zodia Gemeni își spune cuvântul. El este Leu, un pic mai temperat, mai echilibrat și e bine așa. Ceartă între noi? Nu ne-am certat niciodată cu adevărat. Ah! Că mai mă ceartă ei așa câte o dată, chestii de genul *vezi că nu te-ai îmbrăcat cum trebuie* sau *ar fi mai bine să-ți schimbi bluza aia* sau *să-ți faci părul altfel pentru că trebuie să mergem în cutare loc*. Da, au mai existat discuții de acest fel, dar nu certuri majore și nici nu-mi doresc ceva de felul ăsta pentru că ar fi groaznic. Discuțiile de solul celor pomenite mai devreme sunt, în general, constructive, și nu creează probleme. Stăm împreună de un an și jumătate. Nu m-am mutat nici eu la el, nici el la mine, ci locuim împreună într-un loc asupra căruia am convenit de comun acord. Sperăm ca anul acesta să ne cumpărăm casă.”

foto Alice-Claudia Gherman

foto Octavian Tibăr și arhiva Roton

E vremea caselor și a terenurilor

Fluctuațiile mari din ultima vreme înregistrate în cursul de schimb dintre moneda națională și principalele valute (euro și dolarul) au bulversat comportamentul celor care și-au format un obicei din a-și proteja economiile prin păstrarea acestora în valută. Trendul descendent al ratei dobânzii bancare impus de Banca Națională a României (BNR), justificat de altfel, determină reorientarea către alte modalități de economisire și investire. Prețurile imobilelor și terenurilor rămân însă *trendy* și pe o traiectorie ascendentă, așa că banii investiți astfel pot fi feriți de devalorizare.

Anul trecut a adus în România o adevărată explozie a prețurilor pe piața imobiliară. În unele cazuri acestea au ajuns să crească și cu o sută de procente. Cauzele ar fi cel puțin două. Pe de o parte, condițiile relativ lejere de accedere la creditul ipotecar au sporit numărul românilor care au îndeplinit condițiile pentru obținerea acestuia. Pe de altă parte, numărul mare al compatrioților care lucrează peste hotare a influențat în mod direct proporțional cererea pentru terenuri și locuințe.

Cererea mare pentru apartamente, în condițiile unei oferte limitate, a determinat creșterea exponențială a prețurilor în sectorul imobiliar. S-a ajuns astfel ca un apartament vechi cu trei sau patru camere să aibă un preț asemănător cu acela al construirii unei case noi. Românii s-au reorientat spre achiziția de terenuri, în special către acelea pentru care există acces facil la utilități.

Prețul terenurilor și al caselor va fi cel care va crește rapid în anii următori și se va opri atunci când va atinge niveluri asemănătoare celui din restul continentului. Prețul apartamentelor îi va urma pe cei amintiți anterior dar cu o ascensiune ceva mai modestă. Pentru cei care nu reușesc să-și achiziționeze terenul, casa sau apartamentul cu banii jos, creditul ipotecar sau imobiliar reprezintă o soluție plauzibilă. Dacă procentul anual de creștere a prețurilor se va menține și în viitor cel puțin la nivelul celui imprimat de ultimii ani el va acoperi rata dobânzii bancare la creditul

Contribuția proprie a solicitantului unui credit ipotecar sau imobiliar este de minimum 25% din valoarea imobilului achiziționat. Perioada de rambursare a creditelor este de maximum 20 de ani. Sistemul de garantare adoptat de majoritatea băncilor este flexibil și poate include ipoteca pe imobilul finanțat (în cazul creditului ipotecar), respectiv ipoteca pe un alt imobil (pentru creditul imobiliar) și garanții personale în ambele cazuri.

contractat.

Creditele ipotecare și imobiliare se pot acorda atât în lei, cât și în valută (euro sau dolari). Valoarea împrumutului variază între 150 milioane lei și 10 miliarde lei, respectiv 5.000 euro sau dolari și 250.000 euro sau dolari. Plafonul creditului se stabilește în funcție de solicitarea clientului și de posibilitățile sale de rambursare pentru care se iau în considerare și veniturile membrilor de familie ai clientului.

Venitul lunar net minim pe familie pentru obținerea unui credit imobiliar sau ipotecar este de 10 milioane de lei sau echivalent în valută. Pentru determinarea capacității de rambursare lunară, banca UniCredit România acceptă o varietate largă de venituri (din salariu, din chirii, din profesii libere și drepturi de autor, precum și alte venituri viitoare și permanente ce pot fi dovedite cu documente justificative).

Asigurarea de viață oferită gratuit clientului, asistența oferită de propriul consultant bancar („Personal Banker”) pe tot parcursul procesului de acordare a creditului și ulterior, precum și posibilitatea rambursării anticipate a creditului sunt doar câteva dintre avantajele creditelor ipotecare și ale celor imobiliare oferite de bancă. „Banca UniCredit România continuă strategia de creștere organică pe piața românească și își completează oferta cu un produs de creditare competitiv care răspunde cerințelor pieței. Calitatea noului produs este garantată și de experiența acționarului majoritar, grupul UniCredit, atât în Italia, unde a înființat o bancă specializată pe credite ipotecare, cât și în Europa Centrală și de Est, unde este printre liderii pieței pe acest segment”, a declarat Murat Montes, directorul Departamentului de Retail al băncii UniCredit România.

Cel mai important segment al pieței de leasing continuă să îl reprezinte cel al autovehiculelor. Conform unui studiu publicat de Asociația Societăților de Leasing din România (ASLR), ponderea acestui segment a crescut în anul 2004 la nivelul de aproximativ 92,42%. Autoturismele rămân cel mai important segment al acestei categorii. Ponderea acestora în totalul pieței de leasing atinge aproape 63 de procente în defavoarea echipamentelor industriale finanțate prin leasing care nu au reușit anul trecut să atingă nici măcar pragul de cinci procente în totalul pieței de leasing, prag ușor depășit în 2003.

Piața actuală de leasing se caracterizează printr-o creștere constantă a cererii, concurență redusă și rate ridicate, de profitabilitate. Este de așteptat ca acest sector să cunoască o dezvoltare susținută în anii următori. „Pentru anul 2004, compania noastră și-a propus creșterea cu minim 15% a activității de bază față de anul 2003 și atingerea cotei de 10% din piața leasingului financiar intern, pe baza diversificării categoriilor de bunuri finanțate prin leasing, respectiv a tipurilor de utilaje și echipamentelor industriale. Din perspectiva integrării României în Uniunea Europeană, economia națională necesită o continuă re tehnologizare. În acest context, leasingul trebuie perceput ca un instrument în finanțarea investițiilor la nivel național”, a declarat Claudiu Stănescu, președintele BCR Leasing.

Cadrul legal încă insuficient structurat, lipsa de informare a potențialilor clienți despre leasing

Autoturismul rămâne Regina leasingului

de leasing cu persoanele juridice, majoritatea sunt legate de sectorul privat, adică 82,70%.

În primul rând, clientul alege bunul ce urmează a fi finanțat și întocmește dosarul de leasing. Urmează analizarea dosarului și, în cazul aprobării acestuia, se efectuează plata integrală a bunului. În cele din urmă furnizorul livrează bunul în condițiile stabilite cu

sau puterea de cumpărare redusă a populației sunt câteva dintre problemele cu care se confruntă societățile de leasing din România. Dar poate cea mai mare problemă a leasingului în România rămâne reticența românilor și anume preferința de natură psihologică a proprietății asupra bunului în dauna unui contract de leasing în care dreptul de proprietate asupra bunului trece asupra utilizatorului numai după efectuarea plății integrale de către acesta. Românii de rând (persoane fizice) nu depășesc 20 de procente în portofoliul de clienți ai societăților de leasing.

Cei mai importanți clienți ai firmelor de leasing sunt persoanele juridice deoarece acestea se pot bucura conform reglementărilor legislative în vigoare de anumite facilități fiscale atunci când își achiziționează un bun în leasing. În plus, se simplifică procedurile contabile, deoarece se evită calcularea deprecierii autoturismului și a amortizării convenite. Pentru întreprinderile mici și mijlocii atât rata cât și dobânda de leasing sunt deductibile.

Numai în primele opt luni ale anului trecut, valoarea bunurilor finanțate în sistem leasing pentru persoane juridice a reprezentat aproape 80% din întreaga piață. Conform studiului menționat, din totalul de 30.070 contracte aflate în derulare în 2004 de către societățile

Leasingul este o formă de închiriere prin care ne putem bucura de un anumit bun pe perioada contractului de leasing contra unui avans și a unor plăți efectuate lunar. Acesta rămâne în proprietatea companiei de leasing până la sfârșitul perioadei de folosință, când utilizatorul poate opta pentru cumpărarea bunului contra unei valori reziduale, dată de valoarea autoturismului și din care au fost scăzute plățile efectuate pe parcursul contractului de leasing.

utilizatorul, societatea de leasing realizând toate formalitățile.

Dosarul necesar acordării unei finanțări pe bază de leasing trebuie să conțină un formular de solicitare și documentele juridice și contabile ale firmei. În ceea ce privește actele juridice acestea se referă la statutul și contractul de societate, hotărârea judecătorească, certificatul de înmatriculare și cel de înregistrare fiscală, copii după buletinele de identitate ale administratorilor, o împuternicire semnată de asociații firmei pentru persoana desemnată să semneze contractul de leasing și un certificat bancar. Actele contabile sunt cam aceleași cerute de orice altă formă de finanțare.

text Giani Grădinaru

Gest rar

Revista *Flacăra* a fost de față atunci când s-a pus piatra de temelie a primului orfelinat particular din România. Am revenit acum la inaugurarea clădirii, un superb ansamblu format din trei case pentru câte opt copii, un corp administrativ, teren de sport (cu instalație de nocturnă!) și... bazin de înot! Condițiile de cazare, masă și educație sunt de nivel occidental, incluzând televiziune prin cablu, sistem de alarmă, supraveghere video și calculatoare conectate la Internet. Pe un teren de 6.000 de metri pătrați, clădirile ocupă peste 1.600 mp și vor fi deservite de 32 de angajați. Centrul de ocrotire a copiilor „Acasă” este îngrijit de o fundație româno-engleză și a funcționat anterior într-o casuță închiriată. Noul sediu a fost ridicat prin suportul financiar al omului de afaceri Ion Maticuț, doar bazinul de înot fiind o donație a unei societăți franceze. Cât privește personajele principale, copiii, este uimitor să vezi micuții, care în urmă cu câțiva ani sau doar câteva săptămâni dormeau pe stradă, cum navighează acum pe Internet și o „rup” binișor în engleză!

Generozitate

Compania *Connex* a lansat un program fără precedent: va investi câte un cent la fiecare zece apeluri efectuate în rețea, pentru sprijinirea a trei domenii, și anume educația, restaurarea monumentelor și ecologia. Dacă un cent vi se pare puțin, înseamnă că nu știți cam cât se vorbește în rețeaua *Connex*: suma investită astfel se va ridica, până la sfârșitul lui 2007, la circa șapte milioane de dolari! Mai mult, la adresa de Internet www.connex.ro/penruviitor, clienții companiei vor putea să spună pentru ce alte nevoi ale comunității ar trebui alocate fonduri de către *Connex*, care, de altfel, a contribuit în permanență la asemenea programe.

Focus asupra noului Ford

Ford a prezentat, la *Salonul Auto* de la Paris, noul *Focus*, o mașină așteptată cu nerăbdare de către cumpărători și privită cu multă neliniște de către competitorii din clasa sa.

Atunci când a fost lansată în 2000, *Ford Focus* era o mașină după care în mod inevitabil întorceai capul. Formele sale originale anunțau o nouă generație în design-ul constructorului american. *Focus* a câștigat o mulțime de premii internaționale și a reușit să se impună pe un segment de piață în care competiția este extrem de dură. După șase ani, *Ford* se mândrește cu patru milioane de unități *Focus* vândute.

La exterior, *Focus* nu era o mașină frumoasă, așa cum ne-a obișnuit școala de design italiană, dar avea acel ceva care o scotea din mulțime și care a atras clienții mai tineri. În best-seller au transformat-o însă calitățile sale, ținuta de drum și, în general, plăcerea de a o conduce. Toate acestea fac ca ștacheta pentru noul model să fie ridicată undeva foarte sus și nu putem decât să sperăm că *Ford* a așteptat cinci ani tocmai ca

să nu dezamăgească.

Noua imagine este descrisă de designerii americani ca una mai rafinată și mai matură. În realitate, însă, mașina și-a păstrat cam aceleași forme și câteodată este nevoie de o privire foarte atentă pentru a deosebi cele două generații. În față se poate observa mărirea grilei radiatorului și un nou set de faruri cu sticlă transparentă. Modelul sedan se distinge prin stopurile noi și bara de protecție proeminentă.

Schimbările cu adevărat importante apar la interior. Până acum, elementele dominante erau arcele, care continuau tematica exte-

rioară. Noul model este mai tradiționalist și se axează mai degrabă pe confort și utilitate. Materialele sunt de foarte bună calitate și indică tendința constructorului de a se îndrepta către clienții segmentului *premium*. Sunt disponibile cinci nivele de echipare: *Ambiente*, *Trend*, *Sport*, *Ghia* și *Titanium*.

Ținuta de drum a fost și ea îmbunătățită. *Ford* susține că a încercat să adauge un plus calităților deja cunoscute ale mașinii și să remedieze toate neajunsurile de care s-au plâns clienții.

Cu o distanță de la sol mai mare (cu 25 mm) și un ecartament mai lat (cu 40 mm) decât predecesorul său, noul *Focus* are o ținută de drum mai sigură. De asemenea, zgomotul care pătrunde în habitacul în timpul mersului a fost redus cu 20%. Discurile de frână au fost și ele mărite pentru a asigura o eficiență sporită.

Protecția este asigurată de caroseria ranforsată și de celula de siguranță realizată din panouri de oțel sudate cu laser. *Focus* vine în standard cu airbag-uri frontale la care se pot adăuga ca opționale airbag-uri laterale și perdea.

Odată cu noul model debutează și un motor pe benzină *Duratec*, de 1,6 litri, care dezvoltă 115 cai putere. Acesta se adaugă gamei deja cunoscute de motoare pe benzină în 16 supape cu capacități cilindrice de: 1,4 l (80 CP), 1,6 l (100 CP) și 2,0 l (145 CP). Evident că *Ford* nu putea lansa în luptă noul model fără să îl înarmeze și cu propulsoare pe motorină. Denumite *Duratorq TDCi*, acestea au capacitatea de 1,6 litri (109 CP) și 2,0 litri (136 CP).

Focus beneficiază atât de sisteme de transmisie manuale cât și automate. Atenția este atrasă de *Durashift CVT* (Continuously Variable Transmission), o cutie de viteze care îi permite șoferului să opteze între schimbarea vitezelor în mod automat sau schimbarea manuală.

Focus promite să rămână aceeași mașină sigură și plăcută la condus. Noile motoare îi vor asigura un plus de dinamism, iar interiorul mai luxos și mai modern va contribui la confortul călătoriei. Rămâne de văzut care va fi politica de prețuri a constructorului american și cum va influența aceasta echiparea standard ridicată la cote destul de înalte de *Megane*, *Golf IV* și ceilalți competitori din segment.

Noua generație Jaguar

Jaguar a prezentat la salonul auto de la Detroit un automobil concept prin care dorește să anunțe o nouă generație de mașini coupé și berline. *Advanced Lightweight Coupé* (ALC) a fost creat de o echipă de designeri condusă de renumitul Ian Callum și indică noua direcție de design pe care o va aborda marca patronată de Ford. Construit integral din aluminiu, automobilul este cu 40% mai ușor și cu 60% mai rezistent decât dacă ar fi fost realizat din tablă de oțel. Dotat cu un motor V8, ALC poate atinge, conform constructorului, 100 km/h în mai puțin de cinci secunde și ajunge la o viteză maximă de aproape 300 km/h. Joe Greenwell, președintele Jaguar, susține că mașina „reprezintă esența Jaguar, inima și sufletul său. Dacă doriți să știți ce pregătim în viitor și ce direcție vom urma, acest Jaguar este răspunsul”. Din păcate, ALC nu va fi niciodată produs în serie, dar el prefigurează cu siguranță un coupé performant ce va fi lansat în viitorul apropiat.

Supercar

Bugatti Veyron este o mașină de poveste. Apărut în atenția publicului de mai mulți ani, Veyron este un supercar despre care mulți au spus că ar fi imposibil de creat. Construit în jurul ideii de a avea 1.000 de cai putere, bolidul a creat probleme enorme proiectanților care l-au prelungit momentul lansării de la an la an. Inițial a fost dezvoltat motorul. Acesta este compus din două motoare V8 cuplate împreună în formă de W. Capacitatea cilindrică este de

8 litri, iar puterea dezvoltată ajunge la 1.001 CP. Această forță este transmisă celor patru roți cu ajutorul unei cutii de viteze secvențială cu șapte trepte și două ambreiaje. Vitezele sunt schimbate automat de către computer. Mașina atinge prima sută de kilometri în mai puțin de trei secunde și poate demara până la 300 km/h în doar 15 secunde. Viteza maximă depășește 400 km/h. Pentru a se putea menține pe șosea la asemenea viteze, Veyron are 2 m lățime, 4,5 m lungime și doar 1,22 m înălțime. De la o anumită viteză, computerul ridică automat un eleron ce asigură o apăsare pe spate de 100 kg. Michelin a creat special pentru Veyron un set de cauciucuri care să facă față stresului impus de accelerațiile și frânările bolidului. Toate acestea sunt completate de un interior luxos, îmbrăcat în piele și aluminiu. Și pentru că Veyron este cea mai puternică mașină de serie din lume, ei trebuia să aibă și un preț pe măsură. Cei interesați o pot achiziționa la fabuloasa sumă de 1 milion de dolari.

Text: Mugurel Mărgărit

CONCURS

Premiu:
Cărți în valoare de

500.000 lei

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 013701, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.

Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră
este **16 februarie 2005**, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA NICULESCU

NICULESCU

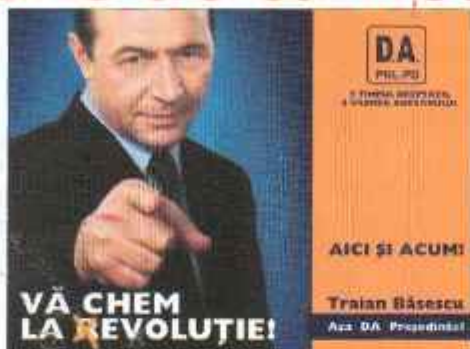
RECLAME CARE NE

Bucătărie de campanie politică

Portocaliu sau albastru? Cap sau pajură? Cap, fiindcă vorbim despre o campanie gândită de către oameni cu scaun la cap. GMP Advertising l-au susținut, din perspectiva mesajului publicitar, pe candidatul Alianței PNL-PD la președinția României, Traian Băsescu.

Întreaga campanie Băsescu s-a derulat prin intermediul presei locale și centrale, outdoor, radio (foarte puțin, pe Radio România Actualități pentru mediul rural), Internet (cel mai eficient din perspectiva celor de la GMP), postere, flyere și alte obiecte promoționale. Acestea fiind ingredientele, GMP Advertising a trecut la elaborarea rețetarului. Ca în bucătăria oricărei campanii publicitare, s-a pornit de la caracteristicile produsului: calitățile și aptitudinile lui Traian Băsescu, poziția vizavi de target – poporul român (bazinul electoral cuprins între 18 și 54 de ani în principal) și mediul în care urma să aibă loc campania (rural/urban). Privind în ansamblu această campanie, nu poți să nu sesizezi că, pe lângă realitățile românești pe care le-a evidențiat, în fapt realități crude, există și o undă de umor și ironie. Îndemnul la evoluție, la vot, la tras în țepă și a. au stat sub semnul paradoxului, alegătorul a zămbit la mesaj, dar s-a dus îndărit la vot.

Astfel, s-a luat în considerare prezidențialitatea lui Băsescu pe care au rezumat-o în sloganele: *Pun totul pe o singură carte – Constituția României* (au fost alese șapte dintre articolele Constituției României care să susțină ideea de a pune totul pe o singură carte, unul dintre articole a fost cel cu numărul 16 – *Nimeni nu este mai presus de lege*) respectiv *Vă chem la rEvoluție!* (slogane prezente îndeosebi pe afișele din București și mediul

Campania publicitară a lui Băsescu a fost alcătuită asemenea unui puzzle, din mai multe componente fiecare purtând o denumire potrivită: *Un milion – atac asumat*, *Dăunătorii – campanie anticorupție*.

urban). Ședințele foto cu Băsescu s-au făcut chiar din prima zi, după ce a început campania electorală. Mai exact, după ce în noaptea respectivă avusese loc cutremurul de 5,8 grade pe scara Richter, de anul trecut. Să fi prevestit cutremurul venirea lui Băsescu în scaunul de la Cotroceni? Nu se știe! Cert

este că viitorul președinte era obosit după o noapte albă de muncă, iar la momentul respectiv echipa GMP încă nu avea bine conturată ideea sloganului – *Să trăiți bine!* „Noi ne gândeam să-l punem să își facă pantofii și, astfel, să dea impresia că se pregătește să meargă la

Cotroceni. Dar am renunțat la această idee. *Să trăiți bine!*, cel mai popular mesaj, a venit din însăși atitudinea lui Băsescu, care a salutat așa cum se face în marină”, explică reprezentantul GMP. Bazându-se tot pe prezidențialitatea lui Traian Băsescu, dar mergând pe salutul *Să trăiți bine!*, s-a construit mesajul social: *E timpul dreptății; E vremea adevărului*. Toate aceste enunțuri reamintind electoratului că până acum a fost minciună, nedreptate, agricultură neprofitabilă etc. Pornind de la faptul că Alianța PNL-PD s-a numit Alianța D.A., ingeniozitatea celor de la GMP nu a întârziat să apară. Folosind afirmația DA în întărirea discursului publicitar: *Așa DA protecție socială! Așa DA președinte!* etc. s-a păstrat vie în memoria electoratului informația potrivit căreia: „Băsescu este candidatul Alianței DA. Deși publicul țintă al D.A. și al lui Băsescu a fost preponderent din mediul urban, nici cei din mediul rural nu au fost lăsați deoparte. „Campania nu a exclus mediul rural, după cum nici oferta clientului nu o excludea. Patru dintre cele cinci puncte ale programului său de guvernare făceau referire la zona rurală: sănătate, agricultură, protecție socială, educație. Al cincilea punct se referea la mediul de afaceri și economie. Noi am structurat mesajul conform strategiei marketing-ului politic al clientului.”

O altă parte a mesajelor construite de către cei de la GMP au fost cu adresă evidentă la corupție, una dintre cele mai grave probleme cu care se confruntă România actuală. Campania s-a intitulat *Dăunătorii*. Mesajele din această parte a campaniei s-au bazat în mare măsură pe grafică, fiind destul de subtil concepute, ceea ce a determinat pe unii cârcotași să le considere prea sofisticate pentru populație. Celor care nu le-a plăcut soluția GMP, Felix Tătaru, directorul de campanie de comunicare al agenției, le dă replica: „Am constatat în această campanie că discursul celor de la PSD și al candidatului acestui partid la președinție a excelat prin limbajul de lemn, specific fostului PCR. Nici o diferență nu a existat între limbajul PCR și cel al PSD. Celor care ne acuză pe noi de prea multă subtilitate le voi răspunde parafrazănd sloganul Academiei Cațavencu – *Cititorii noștri sunt mai deștepti decât al lor. Așadar, publicul nostru țintă a fost mai deștept decât al lor!*” La un public deștept, campanie pe măsură. Ce era așa greu de priceput dacă vedeai o gaură de forma României, într-un pulover, ros de molii, iar în colț în dreapta scris: „*Soluție anticorupție D.A. – PNL-PD; Așa DA soluție!*”? Ori un cașcaval cu aspect de România, mâncat de șoareci, o frunză înfățișând aceeași oropsită Românie devorată de omizi sau o pată, reprezentând România, pe un umăr musculos, invadată de țânțari. Mesajul era același, soluția la fel, doar metoda de combatere era diferită – spray, capcană, palmă, otravă. Trebuia să fii înțuciat rău la minte ca să nu pricepi la ce se referă afișul cu pricina. Campania intitulată sugestiv *Țepe*, cu țepa de luni până la cea de duminică, a avut și ea menirea de a mobiliza la vot și a deschide ochii cetățeanului asupra a ceea ce face pe 28 noiembrie respectiv pe 12 decembrie 2004. Cu titlul de *Țepe* au fost prezentate faptele cu aluzie la contracandidatul Năstase și ai lui: *RAFO Onești, Banca Agricolă, Bancorex*, iar îndemnul a venit simplu: *Pune cruce fărădelegilor! Îngroapă-i la vot.*

COAFEAZĂ

UN MILION DE IN 2000 N MILION DE IN 2004

FAPTELE VOI ESC

Un partid în situație albastră

Sloganul *Faptele sunt politica mea!* și mesajul *Mergem înainte împreună!* depășite de realitatea cotidiană la *Circul Foamei* din intersecția Calea Rahovei cu Trafic Greu

Cap sau pajură? Portocaliu sau albastru? Pajură albastră. Cui îi este teamă să spună că a realizat campania PSD-Năstase? Tuturor celor implicați mai mult sau mai puțin în ea. După ce nu ai câștigat, parcă ți-e jenă să-ți recunoști înfrângerea. Dovadă de *fair-play* sadea. Dacă întrebi pe la agenții cine a realizat mesajele publicitare pentru Adrian Năstase, majoritatea îți vor răspunde: „Nu știm!” Umblă însă informația *off the record* că responsabile de campania cu pricina ar fi McCann Erickson, Ogilvy și Tempo Advertising (într-o mai mică măsură), plus vreo două firme americane de analiză. Și mai curioasă zvonul că s-ar fi cheltuit pe ea vreo 20 de milioane de euro. Cum sunând la agențiile cu pricina, lumea de acolo m-a întrebat: „Ce ai, nu ți-e bine? N-am fost noi!”

Dar, până la urmă, are puțină importanță care agenție a făcut reclama, modul în care a fost construit mesajul PSD-ului plus cel al lui Adrian Năstase e mult mai interesant, căci asta e hazul rubricii de față. Electoratul PSD a avut altă structură față de cel al D.A., așa că, totuși, cine a gândit mesajele publicitare a ținut cont de aceasta sub sfatul și direcția îndrumare a clientului. Consecința? Catastrofală. Limbaj de lemn, lipsit de credibilitate, adresat oamenilor supărați pe carte sau, în tot cazul, ușor de dus în eroare – o parte a populației rurale, o parte a pen-

sionarilor. Pentru PSD, cei de pe la oraș nu prea au fost luați în seamă, după cum nici tinerii nu prea au intrat în calcule, sub-aprecierea acestora a constituit o mare greșală. Când vii cu un slogan precum *Faptele sunt politica mea!*, omul cu minte în cap se va întreba

care fapte? Sigur, în posterul cu pricina s-a încercat un răspuns: 25% creștere economică, 32.000 de locuințe pentru tineri, am compensat cu 90% medicamentele pentru pensionari, am realizat 400 de săli de sport. Dar realitatea bate cifrele, fiindcă alegătorul obișnuit nu a simțit pe propria piele creșterea despre care vorbește candidatul, nici tânărul nu s-a văzut cu locuință și nici măcar pensionarul nu a văzut medicamentele compensate cu 90%. În plus, sloganul a dat apă la moară contracandidatului Băsescu, acesta neîntârziind să vină cu argumente care să demoleze teoria și replici de genul *mizeria e realitatea ta*. Pe panourile publicitare erau afișe de genul: *Năstase Președinte – Mergem înainte împreună!* Adică, se subînțelege, în aceeași mizerie, un răspuns implicit pe baza comparației făcute de către alegător între situația sa materială, nițel cam albastră în buzunare, și *cadru natural* unde erau amplasate panourile. Se pare însă că persoanele care au lucrat la elaborarea mesajului campaniei lui Năstase, fie ei așa-numiți *freelancer-i* proveniți din agențiile de publicitate mai sus menționate, fie de altundeva, ar fi propus un slogan mai înțelept, mai puțin arrogant, mai modest, ceva de genul *Mai sunt multe de făcut*.

text: Alice-Claudia Gherman

foto: arhiva GMP Advertising

Robert Hancuarec

Citate publice&Publi/cetate

Mihail Gălățanu

Cinci puncte slabe ale lui Traian Băsescu

1. Politica în forță. Este, de fapt, un punct tare. Care, însă, se poate întoarce, la fel de necrutător, împotriva sa. Pentru că e o armă cu două tăișuri. Cine ridică politica dură, cu două tăișuri, de politica în forță o poate mieri. **2. Diplo.** Probleme, Gogule? Da, cu diplomația. De obicei, zona asta necesită o formație specială. Lipsa training-ului în domeniu se vede, se cunoaște, se recunoaște. **3. Cultura.** Nu este vorba numai despre cultura de la Ministerul Culturii. Nu este vorba dacă știi cine este Cărtărescu și de ce precum și ce vrea el. Este vorba despre un context al culturii generale, care te ajută să descâlcești multe țe. Și fițe. **4. Naturelețea împotriva etichetei.** Riști să pari parvenit, nu-i așa, dacă faci figura unui vagabond la curtea regelui Angliei? Sau dacă ești un fel de Lady Di zvârlită de soartă prin meandrele politicii dâmbovițene. Tot ce poate fi un atu îți dă neșansa/pericolul de a se întoarce, la un moment dat, împotriva ta. **5. Presiunea liberală & amnezia protecției sociale.** Cu un ochi la corupție, ar putea să uite protecția socială. Mai ales sub formidabila presiune liberală a momentului. Comentând global toate aceste observații, se poate vedea că unele țin mai degrabă de omul Băsescu, iar altele de context (ultimele două). Este de spus, iarăși, că primele mutări pe care le-a făcut administrația Alianței Dreptate și Adevăr au fost de un pronunțat caracter liberal. Începând, firește, cu faimoasa cotă unică de impozitare și terminând cu mai recenta obligativitate a declarării veniturilor pentru toată lumea. Presiunea liberală poate să creeze un guvern impopular. Cu cât l-am așteptat mai mult, cu atât s-ar putea să le pară oamenilor o lămaie acră. Ar putea vedea într-un partid social-democrat pe salvatorul națiunii. Cu atât mai mult cu cât PD, de câte ori a fost în fruntea bucatelor, n-a comis mare politică social-democrată. PD n-a fost campionul măsurilor de pansare socială – și aici a lăsat loc, mult prea mult loc, hulițului PSD. Unui PSD paternalist, dar pragmatic. În altă ordine de idei, Băsescu folosește constant elementul-surpriză. Or, tocmai, este exact ceea ce se topește, ceea ce nu poți folosi în mod mecanic, ritmic. Efectul surpriză se banalizează. După un timp, omul cel mai imprevizibil se transformă, brusc, ca depozitat de un voal, în omul cel mai anodin cu putință. Cel mai ușor de anticipat. Iar atunci loviturile politice nu vor conține să vină. Slăbiciunea lui Băsescu vine din prea multă putere. În plus, stilul lui Băsescu e foarte personal. S-a văzut că o serie de politicieni din anturajul său au încercat să imite ceva de la Băsescu. Fie fermitatea, fie consecvența, fie politica dură, fie naturelețea. Ce a încercat să imite fiecare? Ludovic Orban? Naturelețea. Vezi lansarea candidaturii, cu destăinuii personale etc. Până și Tăriceanu a vrut să dea o mostră a intransigenței din care Băsescu a făcut boala contagioasă. Însă acoliții lui Băsescu riscă un ridicol copios, atunci când copia imită mareașul. ■

Tața Găletoaia

„Ce mai faci, tață Găletoaie?“, o întreabă cunoscuții și rudele din Jirlău pe Ioana Stângă, atunci când trec pe lângă dânsa. Pe bătrâna de optzeci de ani nu o supără însă apelativul ăsta colorat, mai ales când știe că nu ea poartă vina pentru el. În plus, pentru locuitorii satului brăilean porecele își au menirea lor, bine stabilită. Formule ca „nepotu' lu Căteia chioară" sau „ăla a lu' Bădălan" exprimă apartenența la un neam mult mai clar decât o face un nume de familie.

Dacă treci vara pe-nserate pe lângă căsuța din chirpici și nulele-ngrădite a mamei Ioana, ai senzația că te-ai întors în timp, că te afli în plină domnie a lui Tepeș Vodă. Și asta pentru că una dintre scândurile gardului ce-nconjoară locuința femeii se completează seară de seară cu un cap. Sticlurile ochilor mici și foarte vioi te trezesc, însă, la realitate. Bătrâna s-a săturat să stean odăile luminate doar de-o lampă cu sticlă afumată și de-aceia, când se lasă amurgul, se postează lângă gard și șade acolo, nemișcată, până târziu în noapte.

Multe se pot citi pe fața ei prelungă, zbârcită, încadrată de-o basma albă-struie. Și mai multe poți să afli dacă-ntrebi pur și simplu căci bătrânica-i tare vorbărească. Ar vrea parcă să-ți zică-n câteva minute tot ce n-a putut și n-a avut cui să spună în atâția ani.

Mai întâi i-au murit părinții. Avea vreo douăzeci de ani pe-atunci și era-n vorbă cu un băiat din sat. Nunta i-au făcut-o rudele. În timp, însă, măritișul s-a transformat într-o convoadă pentru că Ion a început să bea. De-aci i s-a tras și porecla de „Găleată" pe care i-au pus-o oamenii: „Găleată... Așa i-a zis lu' bărbatu-miu, polocru' lui... Când se pune pe băutură bea cu oamenii din sat câte-o căldare de vin, câte-o găleată". Dăia și nevastă i se zice și-acum „tața Ioana Găletoaia". Dacă „la trezie era om bun, la beție făcea numai năpăști". O bătea și pe ea și pe cei doi copii care le rămăseseră. Mezinul, pe care urma să-l cheme Costică, murise la două luni după naștere. „Poamă bună de om am avut", rostește ea acru și continuă: „Cât am dormit cu copiii, ascunsă p-afară, numai io știu...". O răceală la plămâni i-a trimis, însă, pe omul ei de pe baltă – era pescar de meserie – direct pe patul de spital. După ce-a venit acasă, n-a mai dus-o mult. Mai trist e că la doi ani i-a urmat și Grigore, fiul, bărbat în toată firea, însurat și cu copii. „A dat o mașină peste el", spune pe un ton neutru. Nu mai are nici puterea să se plângă. În mai puțin de treizeci de ani i s-a golit

Dacă-ntrebi ce planuri de viitor are, începe să râdă și-ți spune că vrea să-și facă o plapumă nouă, mai groasă și să-și repare gardul. Da, același gard cu care se confundă uneori...

casa. „Mă rămas doar Prohira". Dar și ea s-a căsătorit și-a plecat departe. Prea departe... Rudele au îndemnat-o să se recăsătorească dar nici n-a vrut s-audă. I-a fost frică să nu se repete povestea. Independența asta o costă pentru că mamaia Ioana n-a dus-o și n-o duce deloc bine cu banii. Aproximativ un milion, asta-i pensia unei foste lucrătoare la C.A.P. Parcă nici nu poți s-o crezi atunci când îți spune că n-are nici o datorie. Se mai împrumută ea pe la vecini – sume mici, dar la pensie nu uită să le înapoieze. Rude nu prea mai are prin sat ca s-o ajute, în afara unor nepoate mai tinere care au problemele lor: „Vede de-ale lor fiecare...", rostește ea fără pic de ranchiună.

La fel de singură își lucrează și pământul. Asta face de când se știe: „am tras de sapă când eram copilă și mai trag și-acuma". Atunci când își permite, mai cheamă câte-un om din sat s-o ajute dar, de cele mai multe ori, le face ea pe toate. Fata o tot bate la cap să-și dea pământul la asociație, să-l lucreze alții iar ea să primească o parte din

profit. Dar tața Ioana nu se-nfură. A auzit ea pe la femei că președinții de asociație vără toți banii-n buzunar, opresc câte bucate vor iar ție-ți dau ce rămâne. Așa că mai bine se lipsește...

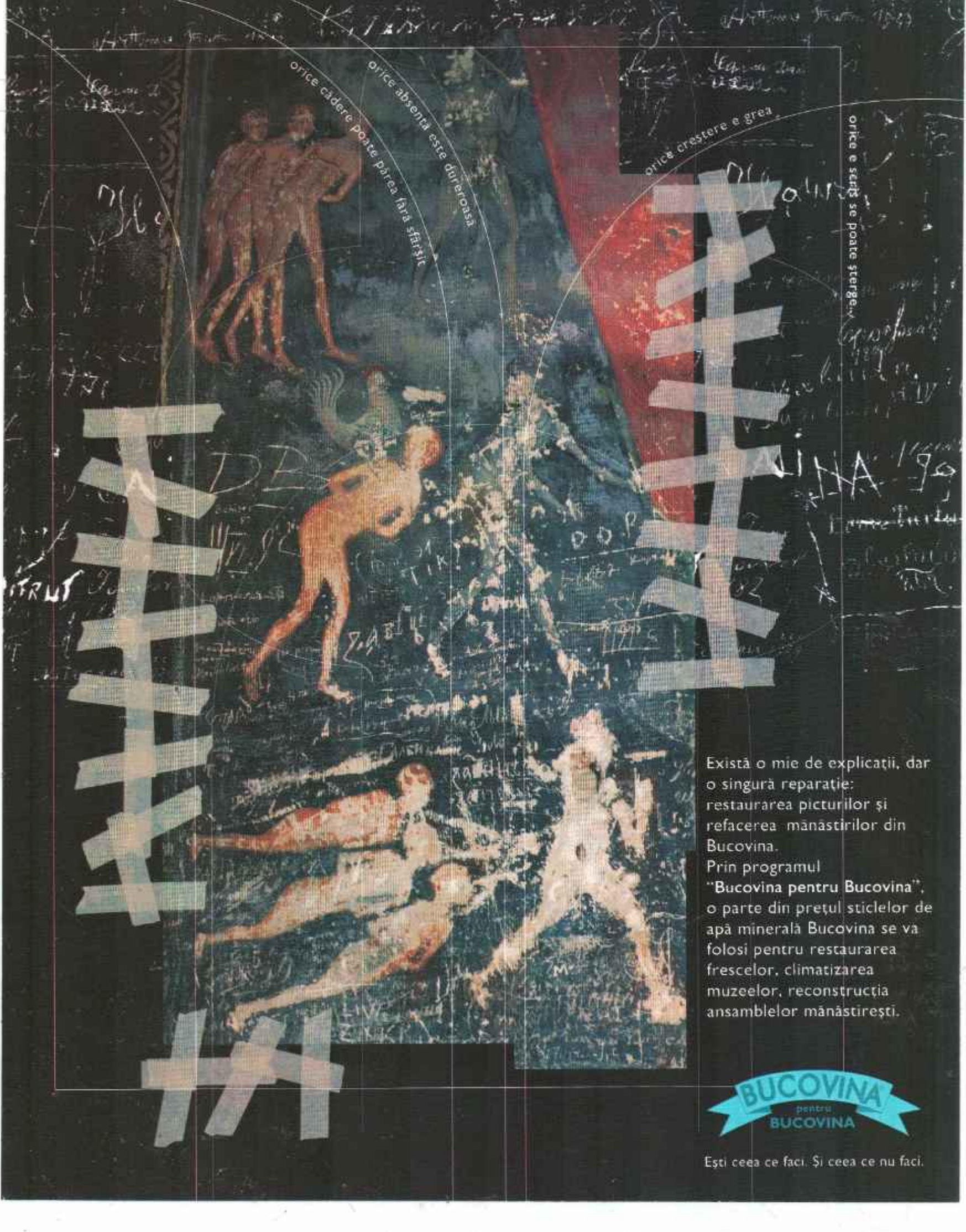
Învățătura nu s-a prins de ea. Nu că n-ar fi vrut. Părinții n-au avut, însă, bani să susțină educația celor șase copii. Două clase – atât au făcut toți. A învățat atunci să citească și să scrie dar, în timp, cunoștințele s-au dus pe apa Sâmbetei. N-o deranjează foarte mult lucrul ăsta. „Bani mulți n-am, ca să-i pierd", zice zâmbind, în vreme ce ochii scilpesc șmecher. Scrisorile către fată i le scriu nepoatele din sat. De altceva nu are nevoie...

Încăpătânarea bărbatului a făcut ca mamaia Ioana să trăiască pe-ntineric toată viața: „Cu cin' să te-nțelegi? N-a vrut omu' meu să bage curent...". La insistențele ei, Ion îi replica mereu că nici unul dintre ei n-a trăit „cu curent la părinți". Deși ar vrea să se conecteze la rețeaua de energie electrică, acum nu se mai poate. „Costă milioane...". Așa că se mulțumește cu lampa. „Dacă-o sting, mi-apar toate-alea în față". Nu îi place să stea pe întineric dar acum e îngrijorată. S-a scumpit gazul iar ei îi trebuie în jur de un litru la patru zile.

Dacă-ntrebi cum de reușește să-și cumpere de-ale guri din pensie, îți spune că n-o deranjează că trebuie să se mulțumească cu puțin: „parcă numai bune mănânci mereu...", ci faptul că i-au căzut toți dinții și „nu pot și eu să mai mănânc o murătoare, o varză". Deși nu crește porc pentru că n-are un coteț „ca lumea", de Crăciun își mai cumpără și ea câteva kilograme de carne să facă din cele tradiționale. De găin, nu se atinge decât vara, atunci când îi vine nepoata de la Slatina. „Și-asa, câte-am mai pățimit cu găinile-astea...". Acum câțiva ani au călcat-o hoții și i le-au furat pe toate. Deși i-a auzit, n-a ieșit de frică. „Ce puteam să fac eu, femeie bătrână?". Făptașii au fost descoperiți și, după un an petrecut prin tribunale, i-au dat în loc niște găini bolnave care-au murit la ea. Acum are altele și le păzește ca pe ochi din cap.

Deși soarta a lovit-o atât de crunt, bătrâna nu și-a pierdut credința și, când poate, mai merge pe la biserică. „Mă duc pentru mine, de ce să nu mă duc?". Cu-atâta calm vorbește femeia asta despre moarte. Știe foarte bine că-i va veni rândul într-o bună zi. Cu-o voce liniștită, îți spune că și-a luat din pensie toate cele trebuincioase pentru înmormântare și le ține într-o ladă în odaia din dos. De ce să-i supere pe copii?

text și foto: **Florentina Stoian**

orice cadere poate parea fara sfarsit
orice absenta este dureroasa

orice crestere e grea

orice scrie se poate sterge

Există o mie de explicații, dar
o singură reparație:
restaurarea picturilor și
refacerea mănăstirilor din
Bucovina.
Prin programul
"Bucovina pentru Bucovina",
o parte din prețul sticlelor de
apă minerală Bucovina se va
folosi pentru restaurarea
frescelor, climatizarea
muzeelor, reconstrucția
ansamblurilor mănăstirești.

Esti ceea ce faci. Si ceea ce nu faci.

House of Art

sau arta de a te îmbrăca

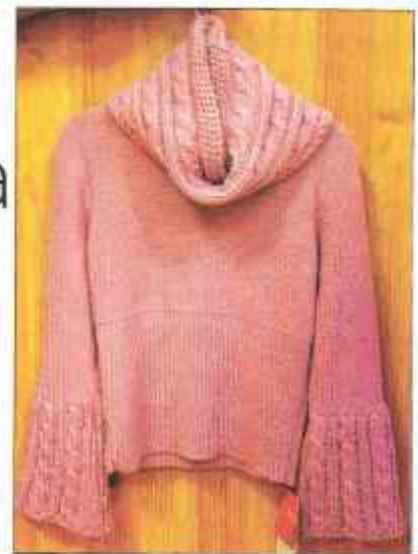
Pulover 100% lână
și pantalon 100% poliester
Preț 999.000 lei respectiv 699.000 lei

Pulover 70% lână,
30% poliester
Preț 1.299.000 lei

Pulover 39% fibră
acrilică, 40% lână,
1% elastan,
20% poliamidă
Preț 699.000 lei

Pulover 78% lână, 2% poliester,
20% poliamidă
Preț 449.000 lei

Pulover 50% lână,
50% fibră acrilică
Preț 999.000 lei

Pulover 70%
fibră acrilică,
30% lână
Preț 699.000 lei

Bluză 72% vâscoză,
28% poliester
Preț 499.000 lei

Cămăși
100% bumbac
Preț 899.000 lei
Cravată
100% poliester
Preț 199.000 lei

Mănuși
100% piele
Preț 699.000 lei

Mănuși 100% piele
Preț 399.000 lei

Căștigătorii concursurilor precedente din
revista Flacăra nr. 12/2004

Leonardo
Bursuc Cristina,
Jud. Iași
Hațonic Liana
Jud. Bistrița
Brînză Victoria
București

Niculescu
Marilena Ionescu
Marț
București

Siemens

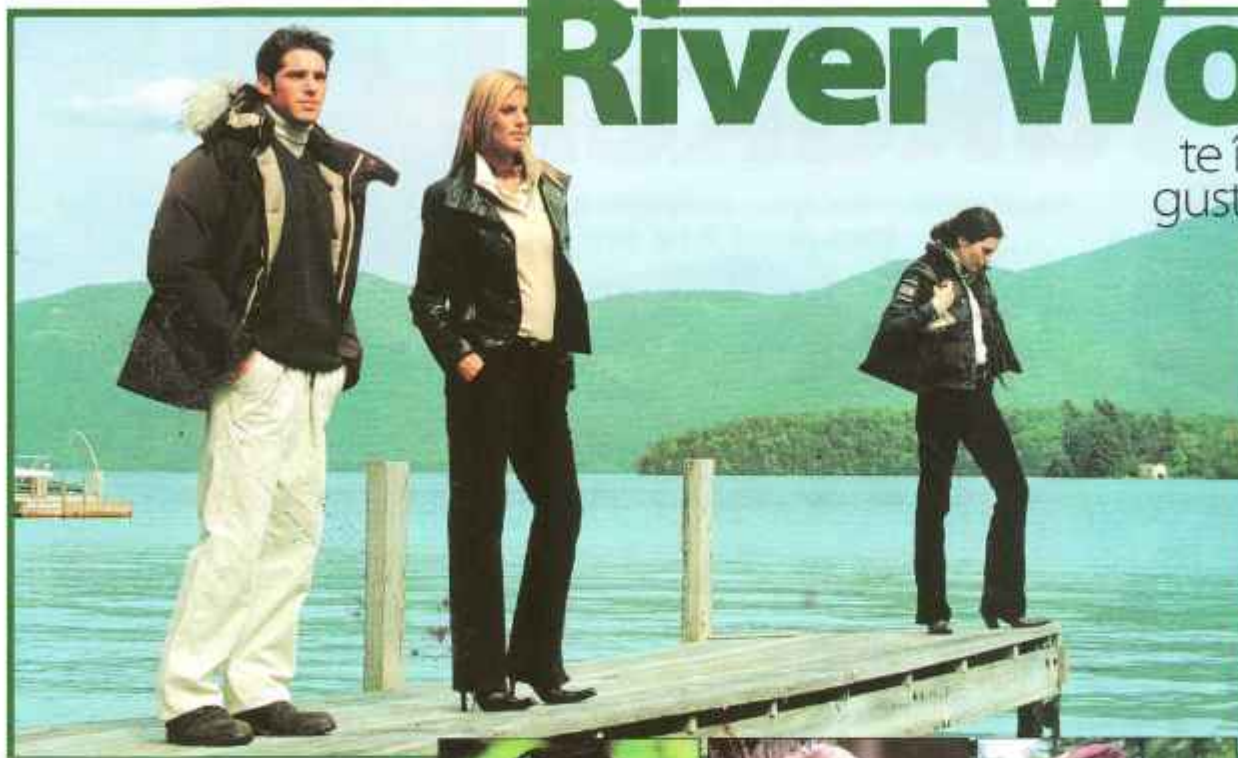
Noul telefon, SL65, seduce prin
forma deosebită și prin designul ieșit
din comun, iar odată deschis acesta
oferă șansa de a experimenta tehnolo-
gia de cel mai înalt nivel: camera VGA
integrată, ce permite înregistrarea de
filme și fotografii, display color, video
player și recorder. Prin e-mail sau MMS imaginile și
clipurile pot fi trimise prietenilor, oriunde în lume,
anexând mesaje text sau sunete. Este disponibil în
două nuanțe de culoare cu adevărat deosebite: ivory
(alb/argintiu) și ebony (argintiu/negru).

Preț 320 euro+TVA

River Woods

te învață să ai și alte gusturi vestimentare

Cămașă bărbătească din bumbac
Preț 2.706.000 / 1.840.000 lei
Cămașă de damă
Preț 1.840.000 lei
Căciulă de damă
Preț 533.000 lei
Geacă de damă
Preț 5.535.000 lei

Pulover de damă
Preț 2.870.000 lei
Tricou rugby bărbătesc
Preț 2.172.000 lei
Pulover bărbătesc
Preț 1.972.000 lei
Geacă bărbătească
Preț 9.225.000 lei

Mini Prix,

ca să îți rămână bani!

Pulover
100% poliamidă
Preț 320.000 lei

Geacă
65% poliester,
35% bumbac
Preț 610.000 lei

Geacă
Preț 480.000 lei

Hanorac
100% bumbac
Preț 290.000 lei

Blues Jeans
Preț 360.000 lei

Pulover
100% fibră
acrilică
Preț 320.000 lei

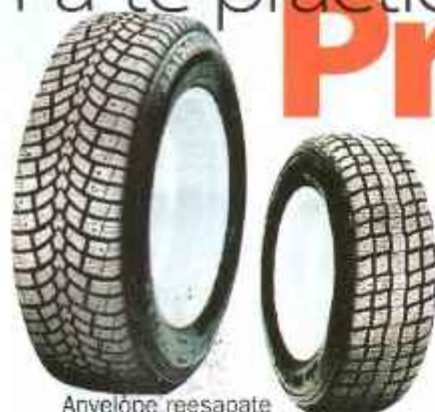
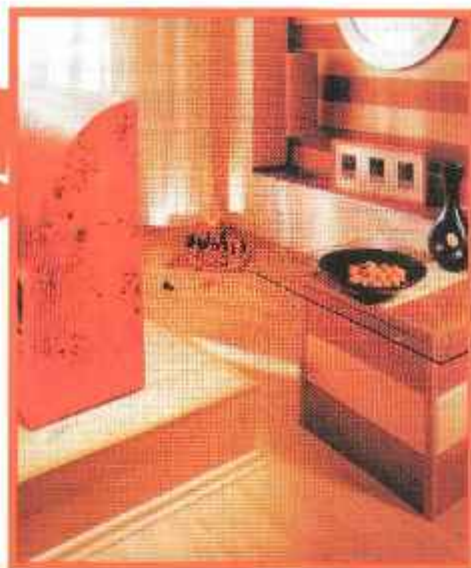
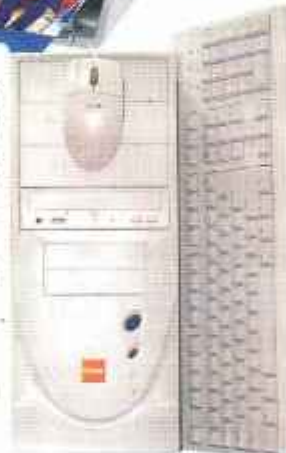

Blues Jeans
Preț 360.000 lei

Tricou 95% bumbac,
5% poliester
Preț 270.000 lei

Fă-te practic la

Praktiker!Anvelope reșapate
pentru iarnăParchet laminat – lipire adeziv; pentru trafic domestic
intens; decoruri de fag, stejar și oiașGresie
interior
gri și bejMagazinele
Flamingo prezintă:Camera
foto digitală
Sony Cyber DSC-T1
Preț 533 euroCalculator multimedia Point
MX plus microsistem Maestro
Preț 599 euroMonitor LCD NEC17" 72VM
Preț 339 euro**Promotie:**
Calculator BTS
plus
imprimantă HP
(20% reducere
la imprimantă)
Preț 324 euroPrețurile nu
conțin TVA.Adrese de
business**New House
Impex SRL****Firmă de Imobiliare**

Persoană de contact:

Cătălina Vasile

Sediul: Bd. Unirii, nr. 61,

bl. F3, sc. 5, ap. 137,

sector 3, București

Telefon: 021/326.56.97;

021/322.82.31

Mobil: 0743.188.900

Web:

www.nhimob.imobiliare.ro

e-mail: nhimob@imobiliare.ro

Praktiker**Articole pentru casă
și grădină**

Persoană de contact:

Raluca Dimofache

Sediul: Str. Școlii, nr. 7,

et. 1, orașul Voluntari,

jud. Ilfov

Telefon: 021/204.71.00

**Flamingo
Computers****Calculatoare, camere video,
telefoane mobile etc.**

Persoană de contact:

Alexandru Cărlan,

MK Manager Flamingo

Computers

Telefon: 021/236.20.00

Web: www.flamingo.ro**New House Imob**Vilă Băneasa
Suprafață teren:
500 mp
Suprafață vilă:
150 mp parter,
etajul 1, mansardă
Preț: 225.000 euro
NH Imob – Bd.
Unirii, nr. 61, bl. F3,
sc. 5, ap. 137,
sector 3
Tel: 326.56.97

Te așteptăm cu ușile deschise...

CITYCENTER
VÂNZĂRI SERVICE

Calea Dorobanților 31-33,
Sector 1 București
Tel./Fax: 021.210.36.76; 021.212.27.01
e-mail: bu30@bx.logicnet.ro

Matiz – creat pentru tine

DAEWOO
AUTOMOBILE ROMANIA

Telefonul clientului: 0251.144.187
Asistență tehnică 24h: 0251.196.767
www.daewooauto.ro

GARANȚIE 3 ani sau 100.000 km

Vă miroase-a b

Parfumul a fost cunoscut încă din antichitate. Provenind din cuvântul latinesc *per-fumum*, care înseamnă „prin fum”, acesta a j considerat fie ceva sacru, fie ceva profan. Având sarcina de a face auzite rugăciunile oamenilor de către Dumnezeu sau de a fi u pasionantă este legată îndeaproape de cea a ideilor și a moravurilor, fiecare epocă favorizând un anumit fel de a se parfuma și antrenat o adevărată producție de obiecte prețioase și rafinate din alabastru, faianță emailată, ceramică, sticlă sau m

A fost întâlnit pentru prima dată în Egiptul antic, în urmă cu 3.000 de ani. La început a avut doar rolul de a fi oferit ca ofrandă zeilor, dar ulterior a fost folosit din ce în ce mai des la îmbalsamarea cadavrelor. Treptat își face intrarea în lumea profană, unde își păstrează virtuțile dobândite în momentele în care avea o utilizare sacră: purificator, terapeutic, calmant, obiect al seducției. Prima apă de toaletă recunoscută ca atare, numită *Kyphi*, avea în compoziție căprisor, struguri uscați, papură mirositoare, vin, miere, șofran și scorțișoară, fiind foarte apreciată și recunoscută pentru calitățile sale calmante. Egiptenii își atâneau la gât mici conuri pline cu esență care, pe măsură ce se evaporă, le parfuma trupul. Aceștia stăpâneau deja două tehnici de extragere a esențelor din flori: una prin care lăsau la macerat plantele mirositoare în ulei și cea de a doua prin înmuierea petalelor într-o substanță grasă.

Grecii pot fi considerați urmași ai egiptenilor, deoarece foloseau parfumul pentru a aduce un omagiu luptătorilor morți. Dar în același timp acesta este prezent și în viața cotidiană ca sursă de plăcere (în timpul banchetelor sau al băii) și ca medicament pentru îngrijirea pielii și a mușchilor atleților. Tehnicile de extragere a esențelor au fost îmbunătățite prin adăugarea de plante, de balsamuri și uleiuri parfumate obținute prin macerarea florilor în vase speciale de bronz umplute cu uleiuri sau grăsimi topite. În Roma antică are multiple utilizări. În primul rând, una sacră pentru al omagiu pe zei, dar ușor, ușor și-a făcut loc și în viața cotidiană a romanilor: pentru băi aromatate, masaje, îngrijiri corporale și odorizant pentru încăperi. Împăratul Nero folosea un balsam pe bază de tămâie care avea virtuți regenerante pentru a cicatriza urmele lăsate de orgii la care participa. Importanța parfumului îi conferă Romei titlul de „capitală a parfumului”. Apare o adevărată industrie a unguentelor, pomadelor, cremelor parfumate și a strămoșului săpunului de azi, numit *sapo*, o pastă spumantă pe bază de grăsimi de capră și de cenușă de săpunărită. Produsele depozitate în recipiente din faianță erau cumpărate doar de reprezentanți ai clasei medii.

În Evul Mediu arta parfumului progresează datorită arabilor, ceea ce le va aduce numele de stăpâni incontestabili ai aromelor pentru câteva

secole. De fapt, ei sunt și inventatorii tehnicii distilării, introduc cultura plantelor pe scară largă și găsesc alte substanțe mirositoare, precum moscul. Parfumul era utilizat sub once formă: pudră sau loțiuni, fiind recunoscute pentru calitățile lor purificatoare. Dar era și un mijloc de seducție, femeile neezitând să își introducă în buzunare pliculețe cu pudră de iris. Flacoanele erau din metal emailat sau din sticlă de Veneția (suflată conform unor tehnici orientale folosite și la Murano care dau sticlei un aspect alb lăptos sau unul filigranat) și de Boemia.

Aparaj al femellor bogate

Renășterea constituie o perioadă tranzitorie în istoria acestui produs. Caterina de Medicis este cea care lansează cu adevărat moda parfumului la Paris. Orașul Grasse își câștigă renumele prin calitatea mânușilor parfumate din piele, în vogă la vremea aceea, și tot aici se dezvoltă o industrie datorită căreia își va căpăta numele de „Capitală mondială a parfumului”, pe care și-l păstrează și în zilele noastre.

La sfârșitul secolului al XVII-lea există tendința de a aprecia mai mult aromele naturale, ale florilor de câmp, dar cea mai răspândită era apa de colonie, cunoscută pentru virtuțile sale terapeutice. Un secol mai târziu, Napoleon Bonaparte folosea o sticlă pe zi pentru a se masa pe corp. În secolul al XVII-lea, Franța domina lumea parfumeriei prin activitatea din Grasse și Paris, unde se instalaseră renumiți parfumiери, printre care Jean-Francois Houbigant. Curtea lui Ludovic al XV-lea a fost numită „curtea parfumată”. Era de bon ton să schimbi parfumul în fiecare zi și să ai mânuși și veșminte frumos mirositoare. Femeile erau înnebunite după pudre, pandantive, cutiute numite *orangeette* obținute la Grasse din scoarță de bergamotă. Spre sfârșitul secolului, Maria Antoaneta relansează moda mirosurilor câmpenești, proaspete și naturale. Sticlele cu parfum invadează budoarele și măsuțele de toaletă. Obiectele de înfrumusețare și cutiile de pudră devin adevărate opere de artă. Flaconul emailat este fie pictat, fie din portelan de Sèvres, de Chelsea

și de Meissen începând cu anul 1720. Revoluția franceză dă o lovitură puternică industriei de parfumerie, măturând tot ce putea aminti de fastul de odinioară de la curtea lui Ludovic XVI, aceasta în ciuda ieșirii pe piață a unor parfumi cu nume edificatoare: *Parfum de guillotine* sau *À la Nation*. Și în secolul al XIX-lea parfumul se află în centrul preocupărilor feminine. Împărăteasa Josephine lansează moda miresmelor exotice cum ar fi cele de vanilie sau scorțișoară, care îi amintesc de copilăria sa africană. În această perioadă parfumul se fabrică la scară industrială, ceea ce îl va face accesibil și clasei mijlocii. Se dezvoltă mari case precum *Guerlain*, care își datorează renumele produsului numit „Eau de Cologne Imperiale” care a cucerit-o pe împărăteasa Eugenia, calmându-i migrenele.

Desfrâul aromelor

Coty. „Dă unei femei cel mai bun produs posibil, prezintă-i într-o sticlă perfectă, cu un stil de o simplitate cuceritoare și un bun gust impecabil, cere-i un preț rezonabil și vei crea o afacere cu un succes incredibil”. Cu aceste cuvinte, Francois Coty surprinde prezența sa în galeria celor mai de succes creatori de parfumi și de cosmetice din lume. După ce a petrecut un an de ucenicie la Grasse, unde a studiat întregul proces de producție, Francois Coty, corsican de origine, știa deja ce trebuie făcut pentru a ajunge în top. Primul pas a fost abordarea lui Rene Lalique, renumitul bijutier, care va realiza pentru prima dată o sticlă de parfum: *L'Effeurt*, în 1908. După acest prim succes, parteneriatul lor va continua cu *Cyclamen* (1909), *Ambre Antique* (1910), *Styx* (1911), *Chypre* (1914). De-a lungul timpului, Coty va apela la alte nume faimoase ale epocii (Baccarat, Bakst, Dräeger) pentru a le încredința imaginea produselor sale, tot el introducând pe piață, pentru prima dată, mostre gratuite de parfumi, creme, uleiuri. În 1905 produce *L'Origan*, considerat primul parfum modern.

Donna Karan. „Există un lux mai presus de orice. Am evidențiat prin *Black Cashmere* o nouă eră, senzuală și profundă. Este pur și

ine?

un rol important în toate civilizațiile, fiind instrument privilegiat de seducție, istoria sa anumită mireasmă. De-a lungul timpului a de un lux și o frumusețe fără egal.

simplu cel mai fin parfum din lume, creat special pentru femeia ce adoră luxul în forma sa pură și își dorește un parfum amestecător, spunea Donna Karan la lansare. Fiecare picătură conține esențe inimaginabile, create pentru a răsfăța simțurile, spiritul și sufletul. Acest parfum este sinonim cu numele Donna Karan. *Black Cashmere* te invită la o călătorie interioară pentru descoperirea propriei identități. Este confortul zilnic ce te învâluie, luxul pur.

Estée Lauder. Beyond Paradise te poartă într-o călătorie a simțurilor, conducându-te într-o lume dincolo de realitate, una plină de optimism unde senzualitatea, emoția puternică și voluptatea te binedispun. Echilibrând calmul, energia strălucitoare a citricelor suculente, accentuează intriga ademenitoare creată de zambila albastră, orange flower templar și gustul acrișor al fructului de Jaboticaba. Acestea sunt notele de vârf. Cele de mijloc te ademenesc către o scufundare într-o mare de flori exotice: orhidea Laelia, iasomie, Mahonia Japonica și caprifoi roz. În final, parfumul radiază de o senzualitate caldă și o seninătate dată de Natal Plum Blossom, semințe de Ambrette, Lemn de Zebano și scoartă de Golden Malaleuca.

Trussardi. În 1911 Dante Trussardi a pus bazele unei mici companii unde se fabricau mănuși din piele de bună calitate la Bergamo, în Italia. În 1971 firma a fost preluată de nepotul său, Nicola, care a impus această marcă pe piață. După moartea lui, în 2000 afacerea a fost preluată de *Cosmopolitan Cosmetics*. Astăzi *Trussardi* este un nume de prestigiu în lumea model, cu peste 30 de linii de produse și 5 arome: *the Classical line*, *the Fresh line*, *the Python line*, *Trussardi skin* și *Trussardi Jeans* care îmbină aromele de violete, frezie, liliac alb, tuberoze și mosc alb.

Paco Rabanne. Aspirația lui *Paco Rabanne* pour elle, *Extrait de parfum*, este de a împinge senzualitatea Rabanne la cote nebănuite, de a capta chintesenta și de a le oferi femeilor sub formă de extract întruchiparea olfactivă a feminității lor. Un amestec ce are puterea de a fuziona cu pielea, de a se încălzi până la temperatura ei și de a deveni una și aceeași cu aceasta. Mereu reinventat, metalul, simbol al creațiilor Rabanne, accentuează designul și liniile contemporane ale lui *Paco Rabanne* pour elle, *Extrait de Parfum*, transformându-l într-un

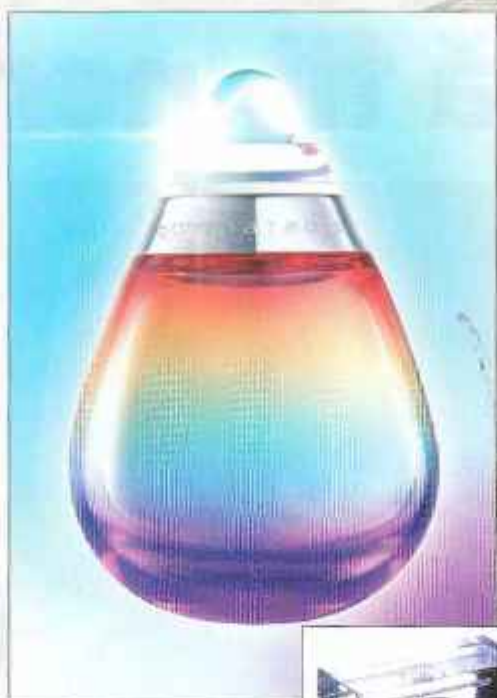
accesoriu necesar oricărei femei, un exemplu grozav de modernitate, puritate și putere.

Carolina Herrera. Universul clasic *Carolina Herrera* s-a îmbogățit odată cu apariția lui *Carolina eau de toilette*, o mireasmă proaspătă care ne duce cu gândul la un stil inconfundabil. Aceasta reprezintă impulsul, vitalitatea și spiritul liber al unei femei tinere care trăiește în prezent și nutrește o mare admirație pentru trecut și tradiție. Notele de vârf sunt date de lămâia amară și frunzele de mure, cele de mijloc de petalele de trandafir și de piper, iar cele de bază de lemnul de casmir, de vanilie, de ambră și de mosc transparent.

Gucci Envy for men este tot ceea ce își poate dori un bărbat. Poate că nu e prea evident de la început, dar cu siguranță are ceva care vă va atrage atenția. Mirosul poate fi caracterizat prin trei cuvinte: erotic, senzual și masculin. La mijloc se găsesc miresme de patchouli, tămâie, ambră și mosc învăluite într-un parfum transparent de lemn de cedru pentru că în final totul să fie înconjurat de un amestec de „condimente”, ceea ce face ca efectul final să fie unul complex, luxuriant și masculin.

Parfumele starurilor

Cindy Crawford. După ce a scos pe piață *Cindy Crawford* și *Feminine*, fosta manechină a lansat în 2004 *Joyful* care se adresează femeilor moderne și încrezătoare în forțele proprii, cu vârste între 25 și 45 de ani și cărora le place să se bucure de viață. Notele de vârf sunt date de frezie, piersică și tel,

cele de mijloc de liliac, iasomie și scorțișoară, iar cele de bază de ambră, lemn de cedru și smirnă. Nici Naomi Campbell nu s-a lăsat mai prejos. Astăzi numele său este legat de trei parfumuri: *Naomi Campbell*, *Naomagic* și *Exult*. Cel din urmă se adresează femeilor pline de entuziasm care vor să trăiască la maximum fiecare moment, lucru evidențiat și de sloganul său: *Be alive!* Gabriela Sabatini a dorit să rămână în memoria noastră nu numai prin performanțele sale sportive, ci și prin parfumurile care îi poartă numele: *Bohéro*, *Devotion* și *Private Edition*. Atrăgătoarea și ambițioasă Jennifer Lopez și-a legat numele de două parfumuri: *Glow* și *JLO*. Miresmele proaspete, ușor picante sunt preferate de femeile deschise, curioase, interesate de tot ce este nou în modă. Cele mai bune exemple sunt: *Envy* de la Gucci, *Sensations* de la Jil Sander, *Cool Water Woman* de la Davidoff și sunt preferate de Cameron Diaz, Angelina Jolie și Pamela Anderson.

Cum încercați un parfum?

Prima dată testați-l pe o bandă de hârtie. Pulverizați, așteptați 10-20 de secunde (până se evaporă unda alcoolică), apoi agitați ușor banda de hârtie în dreptul nasului. Veți simți nota de vârf și începutul notei de mijloc a parfumului. Ca să vă convingeți, încercați pe piele. Pulverizați scurt de la 20 de cm pe încheietura mâinii. Aveți nevoie cam de 10 minute pentru a simți nota finală,

pentru că în tot acest timp parfumul se amestecă cu „uleiul” natural al tegumentului. Nu „frecăți” niciodată parfumul pe piele, se distrug esențele delicate din compoziție. Pielea uscată, dieta sau o anumită predispoziție genetică dau acele diferențe care ne fac să exclamăm: „Pe tine miroase altfel”. Ar trebui să încercați patru sau cinci parfumuri într-o ședință. Pentru a neutraliza efectul unui parfum, mirosiți un pahar cu apă sau cafeaua dintr-o ceașcă. În zilele în care aveți multe de făcut și vă îmbrăcați sport, este recomandat să folosiți un parfum cu note proaspete și atrăgătoare. Iar la ocazii unel floral exotic sau unul condimentat ar fi cea mai bună alegere.

text **Raluca Seinoiu**

Mut(u) să fii, noroc să ai!

Promiteam în numărul trecut al revistei că vom sta de vorbă, „la gura sobei”, despre cele ce s-au mai întâmplat în iarna aceasta pe tărâmul fotbalului. Este ceea ce încercăm acum să facem în rândurile de mai jos, cu deosebirea că prima lună a anului ne-a făcut să ne reamintim cântecul *E primăvară în ianuarie*. Cu totul atipic, dar oare nu s-a calificat Steaua în „primăvara europeană” având de susținut „dubla” cu Valencia pe 16 și 24 februarie? Sperăm din suflet ca, (și) de această dată, prognozele meteo să nu se adevărească (viscole și temperaturi de minus 20-25 de grade în luna lui Făurar). Iată un prim motiv de reflecție pentru diriguitorii sportului cu balonul rotund: dacă dorim cu adevărat să intrăm în rândul (sau măcar să fim pe-acolo) campionatelor puternice precum cele din Anglia (unde s-au disputat etape în preajma Crăciunului sau a Anului Nou), Spania, Italia, Franța (în Germania există, totuși, o pauză de cinci săptămâni) – nu ar trebui să trecem la aplicarea uneia dintre multele variante existente, de altfel, privind schimbarea calendarului competițional? De aproape un deceniu, natura se dovedește îngăduitoare pe plajurile mioritice, numai dulcele immobilism federal este de neclintit. Chiar nu se poate face tranziția la un sistem, să zicem, „primăvară – toamnă”? Visăm mereu ca reprezentantele noastre să ajungă cât mai departe în cupele europene, dar ce ne facem când întâlnim adversare din țările menționate și care nu „beneficiază” de o asemenea lungă întrerupere a activității? Jucătorii steliști, de exemplu, au avut efectiv o vacanță de 36 (!) de zile. Au revenit la stadion pe 10 ianuarie, încercând să reintre în formă printr-un turneu de pregătire în Cipru, timp de 12 zile (s-a renunțat, astfel, la teribilul calvar de la Forban!). Ei, bine, la primul test fizic efectuat în Insula Afroditei, știți cine s-au clasat ultimii? Mirel Rădoi și Adrian Neaga, căpitanul, respectiv golgeterul formației. Și o surpriză plăcută: nou-venitul Bănel Nicolită (de la *Polj AEK Timișoara*) a alergat de parcă nu avea nici splină, nici plămâni! Și atunci, stăm și contabilizăm ce se mai întâmplă în tabăra „Iliecilor”, cum sunt supranumiți jucătorii de la Valencia: că liderul echipei, Vicente Rodriguez, s-a operat, iar Curro Torres s-a accidentat și, deci, nu vor evolua împotriva „roș-albaștrilor”, că Miguel Ángel Angulo a fost suspendat de UEFA pentru șapte etape, că Pellegrino pleacă la Liverpool, că De los Santos se retrage la Mallorca etc. etc. Apropo și de lotul militarilor: după ce s-a bătut monedă pe transferurile lui Pleșan sau Mansour, achizițiile s-au redus la mai-sus-numitul Nicolită și la Boris Keca, bosniacul de

antrenorul echipei din Ghencea, a refuzat cererea lui Iordănescu, provocând chiar un conflict cu federația? Mai avem un motiv de îngrijorare, apropo de vreme: cum va arăta gazonul pe care se va disputa returul cu ibericii? Cel puțin pe *Național* este exclus să se joace, terenul fiind răvășit de buldozere! Pe 30 martie știm că „naționala” va întâlni Macedonia la Skopje, pe City Stadium (știm și ora – 21.00), dar pe 26 martie, cu Olanda, oare unde vom juca?

Altfel, optimismul este dominant în tabăra „roș-albaștrilor”, patronul Gigi Becali pregătindu-se să dea o lovitură financiară chiar la Valencia: Steaua având o cotă de 8:1, va paria câte 50.000 de euro pentru victoria băieților săi și pentru o remiză pe Mestalla.

Oricum, Steaua („eliberată” de grija Cupei României), va avea de făcut față pe trei fronturi: pentru început, „16”-lile Cupei UEFA,

la FC Brașov. E-adevărat, în Cipru au venit, în probe, doi senegalezi: Mamadou Traore și Gueye Noende. Oîel Altfel, din relatările de la fața locului, aflăm că antrenorul Walter Zenga este preocupat încă de pe acum (și bine face) de contracararea jocului spaniolilor sub toate aspectele. La Bilbao a arătat că „citit” cum trebuie pe cei de la *Atletico* și, chiar dacă nu a fost evitată înfrângerea, calificarea a fost obținută. A fost susținut și primul amical: 1-0 cu *Energhia Vladivostok* (jocul 14 în recent încheiata divizie B din Rusia). O problemă va fi pe data de 9 februarie, atunci când Steaua va întâlni pe *inter Milano* într-un amical, iar echipa națională pe Slovacia. Cum va proceda selecționerul Victor Pițurcă referitor la convocarea câtorva jucători steliști: va fi ferm în a solicita prezența acestora la prima reprezentativă sau își va aminti că, pe când era

apoi eventualele convocări ale câtorva jucători la echipa națională și, nu în ultimul rând, primele patru etape din returul Diviziei A se pot dovedi hotărâtoare în ceea ce privește clasamentul final (în rundele a doua și a patra va întâlni, pe teren propriu, pe *Rapid*, respectiv *Dinamo*).

Cu o întârziere de aproape o lună, „Piți” a îndeplinit formalitatea semnării contractului de selecționer. El și-a definit și unele principii ale viitoarei activități: referitor la selecție, valoarea va conta, nu statura sau vârsta; de asemenea, nu va promova tineri cu orice preț; va dovedi pragmatism, urmărind rezultatul și nu realizarea spectacolului. Problemele de efectiv continuă să-i dea bătaie de cap: Adrian Mutu își va ispăși suspendarea după 18 mai, Marius Niculae continuă o serie de aproape doi ani în care este accidentat, Bogdan Lobont

deocamdată este indisponibil și nu se știe dacă va fi apt pe 9 februarie, Cristi Chivu este nerefăcut și enumerările ar putea continua. În schimb, lucruri bune se aud despre tinerii Nicolae Mitea (apreciat la Ajax de Ronald Koeman) și Claudiu Keșeru (18 ani, FC Nantes), laudat de Ladislau Bölöni, deși Pițurcă este circumspect în privința acestuia din urmă și așteaptă să mai confirme.

Configurația actuală a grupei 1 din preliminariile Campionatului Mondial arată astfel: 1. Olanda 10 p. (din 4 meciuri), 2. România 10 p. (5), 3. Cehia 9 p. (4), 4. Finlanda 9 p. (5), 5. Macedonia 4 p. (5), 6. Andorra 3 p. (4), 7. Armenia 1 p. (5). „Balul” va fi deschis pe 9 februarie, cu întâlnirea Macedonia – Andorra, continuând pe 26 martie cu Armenia – Andorra și Cehia – Finlanda (atenție la acest meci!), iar pe 30 martie cu jocurile „de serviciu” Olanda – Armenia și Andorra – Cehia. Ajunși aici, trebuie să spunem că este o miză falsă dacă ne gândim doar la partida cu „portocala mecanică”, uitând că Macedonia a reușit cu aceasta un 2-2. Finlanda se poate dovedi un adevărat arbitru al grupei (având chiar șanse de calificare!) întrucât va primi „acasă” pe Olanda (8 iunie), România (8 octombrie) și Cehia (12 octombrie), iar în ultima rundă noi nu suntem programați! În prezent, un lucru e sigur: în lotul lărgit, anunțat de FIFA pentru C.M. 2006, nu a fost nominalizat nici un arbitru român. Atunci poate se va califica „naționala”?

Ca și la sfârșitul anului trecut, cel care a ținut *prime time*-ul în mass-media a fost... Adrian Mutu. Incorporarea sa la Juventus Torino (deși, se pare, a avut și varianta AC Milan) a făcut valuri pe Tamisa. Astfel, pentru a-i elibera „cartea verde”, Chelsea solicită o compensație, ba chiar intenționează să o dea în judecată pe „Bătrâna Doamnă” pentru daune estimate între 7 și 13 milioane de lire sterline. Aceasta ar amâna prezența lui Mutu pe teren până la încheierea procesului. Apoi, este vorba și de soluționarea apelului introdus de „Briliant” după ce a fost îndepărtat din

cadrul grupării londoneze. (Între timp, Chelsea se menține pe primul loc, având un avans de zece puncte față de Arsenal, cu doar o înfrângere în 23 de partide, simțindu-se „mâna” lui Jose Mourinho, cel cu care Adi a avut ceva clinciuri.) Până să ajungă la concurență cu Alessandro Del Piero, David Trezeguet, Zlatan Ibrahimović, chiar și cu Marcelo Zalayeta, lucrurile mai treneză pentru fostul căpitan al „tricolorilor”. Între altele, trebuie să menționăm că acesta va avea șansa de a lucra cu alt antrenor de valoare – Fabio Capello, după Marcello Lippi, Claudio Ranieri și Mourinho. Rămâne de văzut, totuși, dacă nu va fi folosit ca monedă de schimb pentru transferul lui Cassano, de la AC Roma. Vestea optimistă ar putea fi aceea de a-l lua locul căpitanului Del Piero, care ar pleca în Japonia, din cauza unui diferend cu Fabio Capello. Juventus chiar ar avea nevoie de „sânge proaspăt”, mai ales prin prisma ultimelor rezultate: a fost eliminată din Cupa Italiei de Atalanta („lanterna roșie”) și abia a scos un 1-1 la Cagliari. De asemenea, puternicul club torinez s-a folosit de un artificiu din regulament, directorul general Luciano Moggi obținând ca Mutu să semneze (pentru o zi!) cu Livorno (locul 12 în Serie A), din postura de jucător liber, după care să treacă la Juve, spre a căpăta statut de extracomunitar.

text **Pompiliu L. Dumitrescu**

foto **Rompres**

CITY orașul ascultă **FM**

106.2

www.cityfm.ro

hitul muzicii pop-rock

Caracteristicile lunii februarie

Conjunctura astrală a acestei luni vă va orienta interesul cu precădere către relația cu prietenii și activitățile sociale. În a doua jumătate a intervalului impulsivitatea mentală poate duce la erori de decizie.

Cristina Vanea

Berbec (21.03. - 20.04.)

Veți avea parte de o perioadă tensionată mai ales în ceea ce privește relația de cuplu sau colaborările. Pe cât posibil nu vă implicați în discuții în contradictoriu mai ales cu superiori ierarhici. Popularitatea dv. în rândul prietenilor va crește considerabil. Spre sfârșitul intervalului va trebui să acordați ceva mai multă atenție sănătății.

Taur (21.04. - 20.05.)

Sunteți interesat de ceea ce se întâmplă la serviciu, mai ales că lucrurile nu evoluează chiar așa cum vă doriți. Colegii nu se vor arăta prea săritori, astfel că va trebui să vă descurcați de unul singur. N-ar fi exclus să fie nevoie să plecați într-o delegație, ceea ce nu vă va conveni, dar nici nu veți avea ce face.

Gemeni (21.05. - 21.06.)

Veți avea de făcut mai multe cheltuieli decât sunteți pregătit, dar până la urmă vă veți descurca. Din punct de vedere intelectual randamentul dv. atinge un maxim. Dacă aveți de luat decizii în chestiuni delicate sau dacă aveți de susținut un examen, cu siguranță rezultatele vă vor satisface.

Rac (22.06. - 22.07.)

Sunteți cam tensionat în această perioadă și aveți tendința de a lua decizii sub impulsul de moment. Relația cu colaboratorii vă va ridica ceva probleme și n-ar strica să dați dovadă de mai multă toleranță. La serviciu veți avea de făcut față unor activități dificile, care vă vor consuma din punct de vedere nervos.

Leu (23.07. - 23.08.)

Sănătatea nu este punctul dv. forte în această perioadă și ar fi de dorit să tratați cu toată atenția orice simptom. Colegii nu se vor arăta prea domici să vă ajute, dar nu vă va fi chiar așa de greu să vă descurcați de unul singur. Partenerul de viață ar putea avea o realizare.

Fecioară (24.08. - 22.09.)

Vă fi mare agitație la serviciu, unde ați putea demara o nouă activitate. Schimbările pe care le veți face în această direcție se vor dovedi a fi inspirate în cel mai scurt timp. Este posibil să fie nevoie de o investiție în gospodărie, care vă-ar putea da peste cap echilibrul financiar pentru această perioadă.

Balanță (23.09. - 23.10.)

Pe acasă lucrurile nu vor evolua așa cum vă doriți și va fi nevoie de multă diplomatie pentru a evita certurile cu rudele apropiate. Nu este exclus să se strice ceva în apartament ceea ce va întreține o stare de tensiune în a doua parte a lunii. Traversați o perioadă în care prudenta ar trebui pusă pe primul plan.

Scorpion (24.10. - 22.11.)

Mintea vă este plină de idei, dar cam împrăștiate și n-ar strica să vă sfătuiți cu cei din jur înainte de a vă pune planurile în practică. Sunt posibile probleme de sănătate pe fond nervos. N-ar strica să vă treceți în program ceva mai multe activități recreative. O rudă apropiată va avea o reușită.

Săgetător (23.11. - 21.12.)

Veți avea discuții aprinse cu cei din anturajul apropiat pe probleme de interes comun. În tot ceea ce doriți să întreprindeți va trebui să dați dovadă de conștiinciozitate, altfel nu veți reuși mare lucru. Relația cu copiii va fi în atenția dv. mai mult decât în mod obișnuit.

Capricorn (22.12. - 20.01.)

Chestiunile profesionale vă vor stresa destul de mult în a doua jumătate a intervalului. Vă veți confrunta cu obstacole deosebite și nu vă va fi prea ușor să vă descurcați. Nu este cazul să vă asumați nici un fel de riscuri, deoarece pericolul de accidente este mare pentru cei născuți în zodia dv.

Vărsător (21.01. - 18.02.)

Evitați să trageți sfor sau să vă implicați în acțiuni la limita legalității, deoarece ați putea avea neplăceri cu autoritățile. Evenimentele se vor succeda cu o reperiție care nu vă va da prea mult timp să vă gândiți cum să reacționați. Intuiția și inspirația vă vor fi de un real folos în această perioadă.

Pesti (19.02. - 20.03.)

Unele dintre proiectele pe care le aveți în plan vor trebui amânate din motive obiective. Starea generală se va ameliora considerabil spre sfârșitul lunii, ceea ce vă va permite să demarați o nouă activitate în gospodărie. Va trebui să purtați discuții cu partenerul de viață legate de modul de utilizare a fondurilor comune.

deltarfi

bucurești 93.5fm

iași 97.9fm

Altfel spus

de luni până vineri **6.30 - 10.00**

un duplex **București-Paris** cu
Sorin Pamfil, Mircea Iorgulescu,
Matei Vișniec, Dinu Flămând

***Sărbătorile nu s-au terminat!
Cu Gazeta Sporturilor sărbătorești zilnic.
Din 2 februarie!***

PUR și Simpla

33

Un partener de încredere
pentru toată viața

Generali Asigurări SA

Simbolul Generali este încă din anul 1831 leul venetian al lui San Marco, o marcă ce reprezintă valorile Grupului: tradiție, securitate, responsabilitate, parteneriat pentru o viață.

Generali Group este unul dintre cele mai puternice holdinguri de asigurări din întreaga lume. Constituit în anul 1831, la Trieste, Generali Group are în componența sa peste 630 de companii, fiind prezent în peste 50 de țări pe 5 continente. Milioanele de clienți din lumea întreagă, cei 60.000 de angajați și o experiență de 173 de ani pledează în favoarea noastră. Generali Asigurări SA oferă pieței românești, de 11 ani, soluții de asigurare de bunuri, viață și sănătate pentru toate etapele vieții. Din anul 1999, Generali Asigurări este membră a holdingului Generali Vienna, unul dintre cei mai importanți furnizori de servicii de asigurare din zona central-est europeană.

Orunde v-ați afla, oriunde ați merge, permiteți-i leului să vă însoțească.

„Banca anului 2004“ confirmarea valorii noastre

Bancpost și compania sa mamă din Grecia, Eurobank, au fost premiate deopotrivă de prestigioasa revistă *The Banker*.

În lumea bună a băncilor, respectul față de client e o trăsătură de familie.

The Banker

Publicație bancară a grupului Financial Times

Câștigăm împreună

Pretutindeni activitatea bancară de valoare este încununată de lauri succesului. Titlul de Banca Anului acordat de publicația *The Banker* este o garanție de netăgăduit a excelenței, care ne onorează. Dar cel mai valoros premiu îl primim zi de zi de la clienții noștri: încrederea.